

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 44 (2435) 1996 SPALIS-OCTOBER 29

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

NUMERIO KAINA — \$1

Burtininkai ar aitvarai?

Po sėkmingų XXXIV-tųjų Kanados lietuvių dienų Toronte 1996 m. spalio 11-12-13 d.d. rengėjai pagaliau galėjo lengviau atsidusti, o dalyviai-žiūrovai saugiau pasijausti: mes dar nežūstame.

LIETUVIŠKASIS medis, jei ne ažuolas, tai bent svyruonėlis žaliuoja, žydi, meta lapus ir vėl naujus išaugina. Vaizdas gražus, bet ne savaime atsirandantis. Tai ne gamtos pavasariai. Tai daug daugiau negu kai kam iš tolo gali atrodyti. Kad viskas žaliuotų, kad iš naujo šakos atspręgtų, kam nors reikia rūpintis ir dirbti. Kas gi tie burtininkai ar aitvarai? Toli gražu — ne vien tik tie, kurie visur akivaizdžiai regimi. Anų daugelis gal ir nemato, nepažįsta, bet jie yra. Jų išmintis, rankos, valia, darbštumas ir didelė meilė sava tautai daro ir padaro, kad mūsų savitas gyvenimas sukasi, kad traukte traukia nematomas magnetas, užkrečia nepagydoma "lietuviškos reikalų" liga. Tai veikėjai, įvairių organizacijų, sambūrių, grupių aktyvūs nariai, komisijų darbuotojai, atsakomybės nesikratantys vadovai-vės. Tie žmonės tiki, kad stulktinė jėga griaua kalnus, tvenkia nuo įkyrių svetimbių užtvankas. Kas juos beišvardins, kas besupažindins? To niekada nebuvo ir nebus, nes jų tiek daug, ir jie visi tokie geri, kad nei žodžių, nei tikrų pavadinimų niekas nesugebėtų rasti. Nė laiko neturėtų atskirai apie kiekvieną gerą žodį tarti, spaudai straipsnį parašyti. Jais remiasi visos mūsų šakotos veiklos užmojai ir planavimai. Ir kol tokių pasiaukojančių žmonių turėsime, tol mūsų išeivija gyvuos. Tai nežinomųjų darbuotojų pagarbų pasvyzdys naujom kartom, kurios ieško vietos bendro darbo veikloje.

DIDIEJI renginiai sujūdina. Po vieno tuoj kalbama apie kitą, planuojama, diskutuojama. Banga veja banga, kol viskas išsilyčia, drėkina lietuviškojo gyvenimo krantus, kad jie nesudžiūtų ir per greitai dulkėmis nepavirstų. Organizacijoms, sambūriams ir apskritai visai platesnei visuomenei yra apie ką galvoti, kam ruošti, ko laukti, kai numatomi didesni apimties įvykiai. Tai turtum sąlyga išlikti, ir tai geriausia, nes kaip gi kitaip galėtume gyvuoti? Geras dalykas yra įvairios svastybos, diskusijos, svarūs straipsniai spaudoje, bet be konkrečios veiklos — jie turtum plunksnos be kūno. Todėl nuolatiniai renginiai, kokio turinio ar formos jie bebūtų, tampa aiškiu lietuviškojo gyvenimo rodikliu, ritmingu pulsu, stiprinančiu aplinkos įtaką veikiamą tautinį organizmą. Tiesa, po kiekvieno renginio pasigirsta balsų: taip būtų buvę geriau, to nereikėjo, ano per daug, tas per ilgas, anas per trumpas, pyragai per riebiūs, kava per karti. Jei būtų varžybos, neigiamybių ir pastabų sakymuose dalyvių greičiausiai netrūktų. Rengėjams betgi nereikėtų baimintis dėl tokių ar panašių pastabų. Kad kurios jos geros ir naudingos. Teliktų atskirti, kur bereikšmės adatėlės, o kur draugiškas prisilietimas. Kas dirba bendrai gerovei, puikiai žino, kad dirba ne vien įvertinimui ar paplojimui. Mūsų veiklos tikslas toli prašoksta išpuodžių pasidalinimus, pastabas, kritikas. Padėka ir pagarba tiems, kurie tai supranta ir neužsidaro bėgdami nuo varnų kranksėjimo, neišgirdę lakštingalų. Ir juo daugiau tokių žmonių, juo veikla gyvensnė, aiškesnė, patraukianti ir kitus. Lietuviškojo gyvenimo darbuotojai tuo turėtų labai tikėti. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Kanados žydų parama Izraeliui

Dienraštis "The Toronto Star" spalio 12 d. laidoje paskelbė įdomų pranešimą apie Kanados žydų finansinę paramą Izraeliui. Pranešimo autorius yra žurnalistas Martin Regg Cohn, Middle East Bureau atstovas, rinkęs duomenis Jeruzalėje. Kanadoje jais rūpinosi šio dienraščio redakcija. Pasirodo, Izraelin siunčiamas dolerių aukas nuo mokesčio atleidavo Kanados pajamų ministerijos labdaros skyrius, jei tie doleriai būdavo skiriami tik Izraelio labdaros reikalingumams.

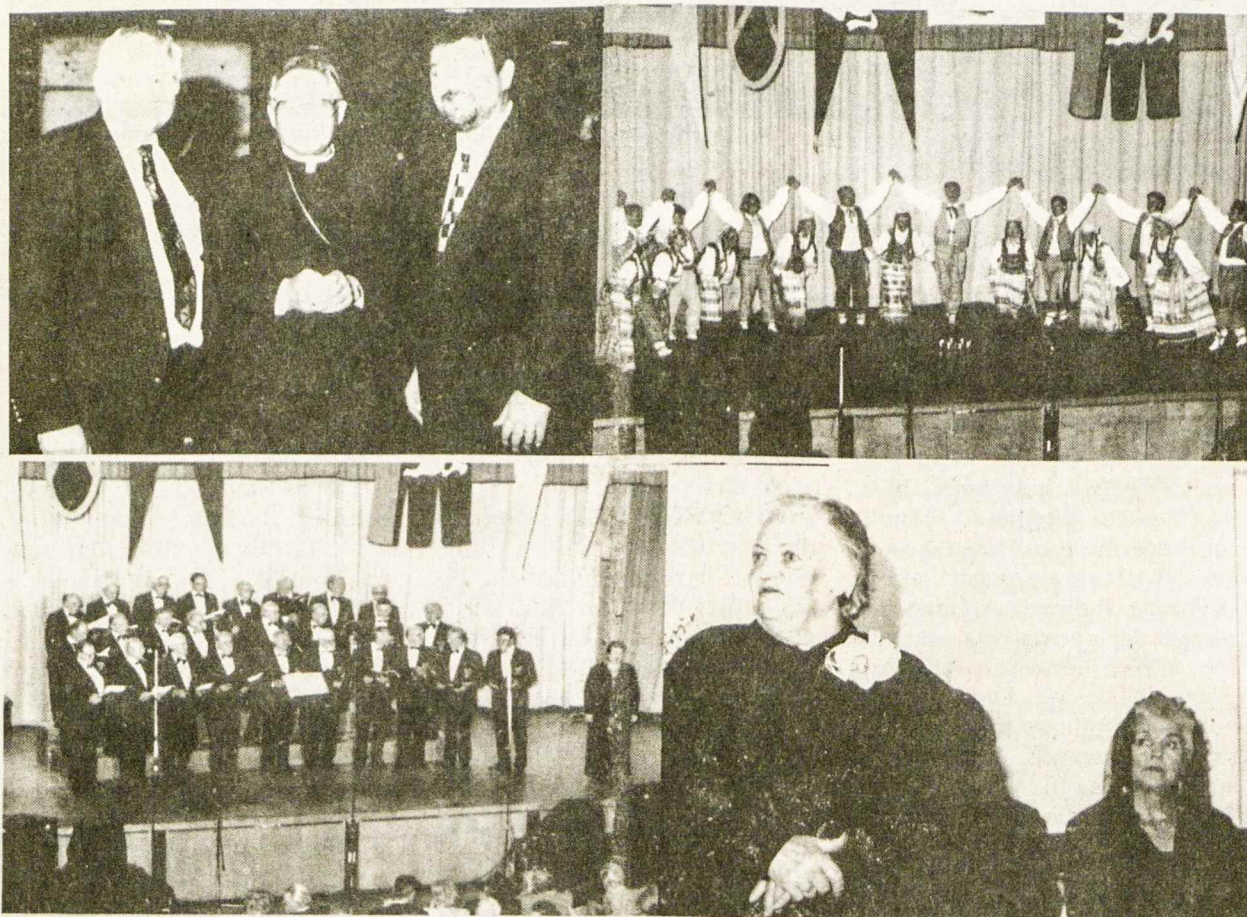
Kompiuteriu praveistas tyrimas liudija, kad Kanados žydai doleriams prisiūti Izraelin naudodavosi trim šimtais labdaros organizacijų. Tokiu būdu iš Kanados žydų Izraelis kasmet gaudavo apie milijoną kanadiškų dolerių. Nenuostabu, kad palyginti nedidelė Kanados žydų bendruomenė procentiniu požiūriu aukomis pralenkdavo didesniąsias. Tomis siuntomis susidomėjo Kanados pajamų ministerijos labdaros skyrius, jas atleidinėjęs nuo mokesčio mokėdavo.

Turbūt pirmąją sukčiavimo auką tapo Toronto sionistų taryba. Mat paaiškėjo, kad ji, laudydama taisyklės, labdaros siuntomis laikydavo ir tuos dolerius, kuriais Izraelitų kaimai buvo statomi 1967 m. kare Izraelio užimtoje arabų žemėje — vaka-

rinėje Jordano pakrantėje. Gazos juostoje, Sirijai priklausiusiose Golano aukštumose, dabar jau oficialiai prisijungtoje prie Izraelio. Pasak Kanados pajamų ministerijos labdaros skyriaus vykdomojo direktoriaus C. Juneau, dolerių siunta negali būti atleista nuo pajamų mokesčio Kanadai, kai jos tikslas nėra labdara. Tokiu atveju ji praranda labdaros teises, turi sustabdyti savo veiklą ir sugrąžinti per vienerius metus Kanados pajamų ministerijos labdaros skyriui nuo mokesčio atleistas sumas.

Esą dėl šios priežasties šiemet buvo sustabdytas Toronto sionistų tarybos vykdytas jau įrodytas tariamų labdaros dolerių siuntimas į okupuotas arabų žemes. Direktoriaus C. Juneau nuomone, Izraelitų kaimų steigimo okupuotose arabų žemėse Kanada nepripažįsta legaliu. Mat tai trukdo deryboms ir ugdo nesibaigiančius susikirtimus tarp žydų ir arabų. Jam atrodo, kad daug dolerių iš Kanados Izraelin yra siunčiama Izraelio žydų statomiesiems kaimams arabų teritorijose. Turbūt dėlto Kanados žydai ir atrodo taip dosnūs Izraeliui.

Pasigirsta balsų, kad nelegaliomis labdaros dolerių siuntomis iš Kanados į Izraelitų kaimus (Nukelta į 8-tą psl.)

XXXIV-TOSIOS KANADOS LIETUVIŲ DIENOS Toronte 1996 m. spalio 11-12-13 d.d. Nuotraukose — viršų kairėje Alg. Zaprackas iš Detroito (kairėje), vysk. P. Baltakis, OFM ir Lietuvos ambasados Otavoje laikinasis reikalų patikėtinis J. Paslauskas; dešinėje — Toronto gintariečiai pradeda koncerto programą; apačioje kairėje — Toronto vyrų choras "Aras" su vadove dirigente L. Turūtaite; dešinėje — Hamiltono lietuvių teatro "Aukuras" vadovė, aktorė, režisierė E. Dauguvietytė-Kudabienė, šalia jos to teatro aktorė M. Kalvaitienė

Išrinkta pirmoji seimo pusė

Pirmajame Lietuvos seimo rinkimų balsavime spalio 20 d. daugiamandatiniame apygardoje išrinkta 70 atstovų. Antrame balsavime lapkričio 10 dieną bus išrinkta kita seimo narių pusė (71) vienmandatinėje apygardoje. Tada paaiškės galutiniai duomenys

Visoje Lietuvoje, vadina- moje daugiamandatiniame apygardoje, 1996 m. spalio 20 d. įvyko balsavimas už pusę seimo atstovų (70) pagal partijų pateiktus sąrašus. Vytauto Landsbergio vadovaujama partija, spalio 23 d. duomenimis, gavo 29,79% balsų, kurie garantuoja TS-gai 32 vietas naujajame seime. Balsavime dalyvavo apytikriai 53% visų įregistruotų rinkėjų.

Balsuotojams buvo suteikta teisė pakeisti partijų pateiktą savo kandidatų eilę. Dėl to ilgiau užtruko duomenų skaičiavimas. Iš 2037 apylinkių duomenys gauti iš 2017.

Antrąją vietą rinkimuose užėmė Krikščionių demokratų partija, surinkusi 9,93% balsų, gavusi 11 vietų seime. Lietuvos demokratinei darbo partijai teko 9,53% (11 vietų), Lietuvos centro sąjungai — 8,13% (9 vietos), Lietuvos socialdemokratų partijai — 6,61% (7 vietos seime).

Rinkimuose iš viso dalyvavo 24 partijos ir partijų koalicijos. Iš žymesnių, nesurinkusių pakankamo (5%) balsų skaičiaus, minėtinos: Lietuvių nacionalinė partija "Jaunoji Lietuva", gavusi 3,83% balsų, Lietuvos moterų partija — 3,67%, Krikščionių demokratų sąjunga (dr. K. Bobelio) 3,08%, Lietuvos lenkų rinkimų akcija — 2,96%, Lietuvos tautinių mažumų aljansas — 2,44%, Lietuvos liberalų sąjunga — 1,86%, Lietuvos valstiečių partija — 1,68%, Lietuvos rusų sąjunga — 1,63%, Lietuvos laisvės sąjunga — 1,51%, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga — 1,49%, Lietuvos ūkio partija — 1,20%, Lietuvos laisvės lyga — 0,92%.

Dėl mažo balsavusiųjų skaičiaus (49,03% ir 49,03%) laikomas nevykusiu LDDP pasiūlytas referendumas dėl konstitucijos 55,57 ir 131 straipsnių (dėl pastovios rinkimų datos pavasario bei pusės valstybės biudžeto pajamų skyrimo socialinėms reikmėms) pakeitimo bei papildymo. Taip pat nepaėjo TS (LK) pasiūlytas referendumas dėl gyventojų indėlių kompensavimo ir teisingo valstybės turto privatizavimo.

Tarptautiniai stebėtojai spau-

dos konferencijoje teigė, kad Lietuvos seimo rinkimai iš esmės atitiko bendrus tarptautinius demokratinis reikalavimus. Buvo pastebėta ir problemų, kurių didžiausia — slapto balsavimo kabinų trūkumas. Rinkimus stebėjo apie 60 stebėtojų iš Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos — jie aplankė 90 balsavimo apylinkių.

Šiame pirmame rinkimų rate išrinkti trys seimo nariai — TS(LK) pirmininkas Vytautas Landsbergis (Kauno apygardoje nr. 66), šios partijos valdybos pirmininkas Gediminas Vagnorius (Telšių rinkimų apygardoje nr. 40) ir Lietuvos lenkų rinkimų akcijos kandidatas Janas Senkevičius, laimėjęs Vilniaus Šalčininkų apygardoje nr. 56. Kiti seimo nariai bus renkami antrame balsavimo rate, kuris įvyks lapkričio 10 d. Kandidatais bus 55 konservatorių atstovai, 22 — krikščionių demokratų partijos, 14 — Demokratinės darbo partijos (LDDP), 7 centro sąjungos ir 6 socialdemokratų partijos atstovai. Kitos politinės partijos turės tik po vieną ar du kandidatus.

Išėjusių rinkėjai vėl turės balsuoti Vilniaus apygardoje nr.1, kur liko Andrius Kubilius, TS(LK) kandidatas, surinkęs 31% balsų, bei sekantis balsų dauguma — nepriklausomas kandidatas Audrius Butkevičius, surinkęs 23%.

Po antrojo seimo rinkimų rato, vyriausioji rinkimų komisija per septynias dienas turės patvirtinti galutinius rinkimų duomenis. Per tris dienas nuo jų paskelbimo turi atsistatydinti vyriausybė. Lietuvos prezidentas priima atsistatydinimą ir pveda ministrų kabinetai eiti savo pareigas iki naujos vyriausybės sudarymo. Lapkričio 25 d. prezidentas ketina šaukti pirmąjį naujojo seimo visumos posėdį. Iki Naujųjų metų bus sudaroma nauja vyriausybė bei tvirtinama jos programa. Po to naujasis ministrų kabinetas bus prisaiškintas.

Prezidentas A. Brazauskas atsisakė pasakyti, ar teiks seimui tvirtinti TS(LK) į ministro pirmininko pareigas siūlomą Gedimino Vagnoriaus kandida-

tūrą, teigdamas, jog tai bus de- rybų reikalas. Jis tvirtino esant tolerantiškas visoms partijoms, nenumato, kaip ateityje gali pasikeisti prezidento ir seimo santykiai. Jo nuomone, tarp svarbiųjų darbų, kuriuos dar turės atlikti dabartinė vyriausybė — pasiruošimas visiškam Akcinio inovacinio banko veiklos atnaujinimui nuo lapkričio 1 d., kuro pirkimas žiemai, sprendimas įsiskolinimų už dujas problemų. Prezidentas paragino susidarančias naujojo seimo frakcijas aktyviau svarstyti kitų metų biudžetą, nes dabartinis seimas gali nespėti jo priimti.

Kas tarnaus Lietuvai?

Iš Lietuvos užsienio reikalų ministerijos per Lietuvos konsulatą Toronte spalio 25 d. gautomis ir "Respublikoje" paskelbtomis žiniomis, pateikiama naujojo seimo sudėtis po pirmojo rinkimų rato. Konservatorių partija kol kas turi 35 vietas — 33 laimėjo dugiamandatėje apygardoje ir 2 vietas viennmandatėse. Tėvynės s-gos (Lietuvos konservatorių) frakcija seime atrodė taip: V. Landsbergis, E. Kunekienė, G. Vagnorius, A. Vidžiūnas, A. Kubilius, A. N. Stasiškis, B. T. Visokavičienė, S. Šaltenis, R. Pleikys, J. Avyžius, L. Andrikiene, V. Du- dēnas, J. A. Katkus, V. Žieme- lis, M. Laurinkas, A. Bartkus, E. Zingeris, R. Hofertienė, I. Aleškevičius, N. Vaitiekūnienė, K. Skrebys, A. Račas, A. Vaiš- noras, L. Sabutis, V. Pakalniš- kis, V. Aleknaite-Abramienienė, Z. Mackevič, J. Listavičius, R. Rastauskienė, A. Žvaliauskas, V. Lapė, R. Kupčinskas, V. Jar- molenko, S. Petrikis, G. Imbra- sienė. Numatoma, kad konser- vatoriai antrame rinkimų rate gali laimėti dar 48 vietas.

Krikščionių demokratų partija seime jau turi 11 vietų. Frakcijos nariais bus: A. Sau- dargas, P. Katilius, Č. V. Stan- kevičius, K. V. Kryževičius, M. Šerienė, S. Uždavinys, A. V. Pa- tackas, A. Šimėnas, F. Palubins- kas, K. Kuzminskas, P. Gražu- lis. Manoma, kad KD partijos atstovų seime bus 15. LDDP ti- kisi turėti 12 vietų. Jau išrinkti: Č. Juršėnas, L. M. Stankevičius, (Nukelta į 2-rą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Pateiktas 1997 m. biudžetas

Kaip praneša ELTA, spalio 22 d. Lietuvos seimui buvo pateiktas valstybės biudžeto projek- tas, kuriame 1997 metams numatoma 6,4 bilijono litų išlai- dų. Numatytas 596 mln. litų de- ficitas, sudarantis 1,7% bendros vidaus gamybos, būtų mažesnis kaip 1996 metais, kai jis siekė 701,8 mln. litų. Didžiausia valstybės biudžeto išlaidų dalis — 14,8% — numatyta skirti viešajai tvarkai palaikyti ir visuomenės apsaugai garantuoti. Švietimui bus skiriama 709,7 mln. litų arba 11,1% visų valstybės biudžeto išlaidų, o socialinei ap- saugai, globali ir rūpybai — 7,4%. Didžiausia sveikatos apsaugos išlaidų dalis bus dengiama iš Privalomojo sveikatos draudi- mo fondo biudžeto lėšų, todėl šių išlaidų lyginamoji dalis valstybės biudžete sumažės nuo 8% šiais metais iki 7,4%.

Pasaulio banko paskola

Pasaulio bankas (PB) pa- tvirtino 80 milijonų JAV dole- rių paskolą, skirtą struktūri- niams pertvarkymams Lietuvo- je, praneša ELTA. Ji padės vy- riausybei įgyvendinti ekonomi- kos reformų programą, finan- suoti trumpalaikes kai kurių ekonomikos sričių pertvarkymo išlaidas ir leis toliau pertvarkyti Lietuvos ūkį rinkos ekonomikos pagrindu. Bus reformuojami tam tikri sektoriai, turintys įtakos bendram ekonomikos augimui, sustiprinama makroekonomika (visuomeninio ūkio), padedant prisitraukti į Lietuvą daugiau už- sienio kapitalo. Paskolų valdy- mu ir reformų priežiūra rūpi- sis Lietuvos finansų ministerija. Pirmieji paskolos 40 milijonai dolerių bus duodami įsigaliojus paskolos sutarčiai, o antroji bus suteikta Pasaulio bankui įsitiki- nus, kad Lietuva sėkmingai vyk- do paskolos sutarties sąlygas. Nuo 1992 m. Lietuva iš PB yra gavusi 269,5 mln. JAV dolerių vertės paskolų ir finansinę para- mą dešimčiai projektų.

Sutartis su Čekija

BNS pranešimu, spalio 14 d. Lietuvos ekonomikos minis- teris Zenonas Kaminskas ir Čė- kijos pramonės ir prekybos mi- nisteris Vladimiras Dlouhy Pra- hoje pasirašė dvišalę laisvosios prekybos sutartį. Jai įsigaliojus 1997 m. sausio 1 d., pramonės ir technologijos prekmės nebus taikomi muitai. Kitoms pre- kėms muitai bus sumažinti 50%. Po metų laisvosios preky- bos apimtyje pateks ir žemės ūkio produktai.

Ši sutartis bus naudinga ne tik plėtojant dvišalę prekybą bei investicijas, bet ir padės Lietu- vai siekiant narystės Vidurio Europos laisvosios prekybos są- jungoje (CEFTA). Tikimasi, kad

Lietuva nare tapti galės atei- nančių metų pabaigoje. Laisvoji prekyba pagyvens mažų ir vidu- tinio dydžio firmų bendradar- biavimą. Čekijos komerciniai bankai jau yra suteikę paskolų eksperto į Lietuvą paskatinimui.

Karaliaučiuje pasirašyta sutartis

OMRI žiniomis, spalio 14 d. Lietuvos ir Rusijos pasienio kontrolės pareigūnai pasirašė protokolą, apibrėžiantį bendras priemones, kuriomis bus tvar- komas šių dviejų valstybių pa- sienis. Tai yra pirmasis jų tarp- valstybinis dokumentas, pasira- šytas nuo nepriklausomybės at- statymo 1990 metais. Ankstes- niam pasirašymui trukdė ilgai užžostos derybos dėl jūros sie- nos nustatymo.

Gynybos ministerių pareiškimas

Kaip skelbia BNS, spalio 14 d. Rygoje Lietuvos, Latvijos ir Estijos gynybos ministeriai pa- si- rašė bendrą pareiškimą dėl Baltbat taikos palaikymo batali- ono plėtos. Ateinančių metų rudenį kiekviena Baltijos valsty- bė pradės ruošti savo taikos palaikymo dalinius. Ministeriai taip pat sutiko iširti galimybę Baltbat-ui paskirti tarptautinę taikos misiją. Bus parengta tri- šalė sutartis Baltbat projekto pratęsimui po 1997 m. Lietuvos gynybos ministeris Linas Linke- vičius teigė, kad kiekviena valsty- bė turės paskirti dalį biudžeto lėšų šio projekto plėtrai. Tiri- ma galimybė sudaryti bendrą laivyno padalinį bendradarbiau- ti Baltijos jūroje ir taikos palaikymo veiksmams. Taip pat nori- ma įsteigti oro erdvės kontrolės sistemą, tačiau dar nenustatyta, kuriame Baltijos krašte būtų rengiamas centras.

Laisvoji ekonominė zona Kaune

Spalio 22 d. Lietuvos sei- mas priėmė Kauno laisvosios ekonominės zonos įstatymą, ku- riuo zona steigiama 1053,99 hektarų teritorijoje 49 metams. Šios zonos tikslas bus veiksmingai panaudoti Kauno srities pa- jėgumą, gretimą Kauno oro uos- tą, šalia prieinančius geležin- kelius ir greitkelius, skatinti už- sienio investicijas, kurti naujas darbo vietas, rašo ELTA. Tarp- tautinis konkursas geriausiam verslo planui ir zonos statui parengti turi būti paskelbtas ne vėliau kaip per mėnesį nuo įstatymo įsigaliojimo dienos.

Didinama pensija

Kaip skelbia ELTA, nuo š.m. lapkričio 1 d. Lietuvos vy- riausybė pakels pagrindinę pen- siją dešimčia litų iki 110 litų, o taip pat bus padidintos pagrin- (Nukelta į 2-rą psl.)

Šiame numeryje

Burtininkai ar aitvarai?

Didesnės apimties renginiai — tai sąlyga išlikti ir gyvuoti

Išrinkta pirmoji seimo pusė

Tėvynės s-ga (Lietuvos konservatoriai) gavo daugiausia balsų

Lietuvos kunigas — Indijos misijonierius

Ant lagaminėlio, užtiesus drobės gabaliuką, aukojamos Mišios

Savųjų smūgiai Mažajai Lietuvai

Tikimasi, kad po seimo rinkimų nebebus taip viešai sakoma netiesa

Kredito unijos Lietuvoje

Lietuvos banko noras — riboti kredito unijų augimą

Lietuvių dienos Kalfornijoje

Toronto gintariečių pasirodymai buvo labai šiltai sutikti

Kas yra tautiniai šokiai?

Visą šimtmetį "Blezingėlė" atstovavo liaudies menui

Jaunimo išvyka Lenkijon

Įdomios kelionės nuo lietuviškų vietovių iki Hitlerio bunkerio

Iškili lietuvaite Kanados spaudoje

Sol. Lilijos Šukytės meniškias dainavimas skambės įrašuose

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-1336.

Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaiztutienė. Metinė prenumerata – \$40, pusmetinė – \$20, mėnė – \$50, garbės – \$60 (Amerikoj – JAV dol.) oro paštu – \$115. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalų kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular \$40.00, supporter \$50.00, honorary \$60.00 per year. PERIODICALS Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

RELIGINIAME GYVENIME

Motinos ir vaiko globos namai, kaip "Caritas" padalinys, rugsėjo 13 d. atidaryti Vilniaus arkivyskupijoje. Sumanymas tokius namus steigti kilo "Caritas" reikalų vedėjų Ž. Patašiui. Pastarojo ir kun. V. Rudoko parengtą projektą palaikomi arkivyskupas A. J. Bačkis. Statybą parėmė kai kurios Lietuvos įmonės, vokiečių šalpa ir Maltos ordinas. Šiuose namuose jau dirba keturios jaunos moterys, vadovaujamos N. Sindaravičienės. Atlyginimus personalui pirmuosius metus moka Vilniaus savivaldybė. Norą tokiuose namuose apsigyventi pareiškė 30 moterų. Tačiau šiuo metu tėra priimtos šešios su vaikais. Manoma, kad ateityje prie namų išlaikymo prisidės juose gyvenančios moterys. Tikimasi taipgi, kad paramos teiks ir miestas.

Vilniaus arkivyskupijoje gyvenančių ir dirbančių seselių vienuolių susirinkimas įvyko rugsėjo 21 d. Dalyvavo 120 seselių iš 21 kongregacijos. Arkikatedroje Mišias aukėjo arkivyskupas A. J. Bačkis, pamoksle priminė pagrindinius vienuolinio gyvenimo bruožus: pasišventimą, bendruomeninio gyvenimo liudijimą ir apaštalinę misiją. Konferencijoje dalyvės pasidalino rūpesčiais, planais, pasipaskojo apie darbus ir veiklą. Ryškiausias pasikeitimas – noras kartu gyventi bendruomeninį gyvenimą. Pardudodami maži butai, kad galėtų įsigyti didesnius, kur galėtų drauge gyventi. Kai kurios vienuolijos atgavo savo senuosius pastatus, tačiau sunku juos remontuoti. Šiuo metu daugiausia seselių dirba mokyklose, vaikų darželiuose, slaugo ligonius, rūpinasi apleistų vaikų, vienišų senelių globa. Arkivyskupas padėkojo seselėms už darbą ir rūpestį Kat. Bendrijos reikalais, pabrėžė bendruomeninio gyvenimo svarbą, palinkėjo būti mažais žiburėliais, įkuriančiais didelę meilės ugnį.

Lietuvos "Caritas" federacija jau antri metai kai dalyvauja veikloje "Pagalba Čėčėnijai". Rugsėjo 16 d. į Čėčėniją pasiūstos 49 dėžės maisto, drabužių, medicamentų, patalynės. Į šią šalą įsijungė Panevėžio "Caritas", Kėdainių verslininkai, Kauno organizacija "Tėvo namai". Pramonės ir prekybos rūmai. Transportą parūpino ir kelionės išlaidas apmokėjo Karaliaučiaus čėčėnų bendruomenė. Siuntą palydėjo organizacijos "Tėvo namai" pirmininkas A. Juškevičius, vienas šios pagalbos iniciatorių.

Vaikų globos namai atidaryti Kupiškėje rugsėjo 25 d. Jiems suteiktas Šv. Kazimiero vardas. Iš kilmėje dalyvavo miesto burmistras V. Mockus, švietimo skyriaus vedėjas V. Vilimas, Panevėžio vyskupijos "Caritas" direktorius kun. J. Kuodis, mons. J. Juodelis, kiti svečiai bei organizacijų vadovai. Kun. V. Liutima pasidžiaugė užbaigtais darbais, padėkojo parėmusiems šį sumanymą. Namus pašventino vysk. J. Preikšas pabrėžęs, kad Kat. Bendrija privalo vykdyti ir socialinę misiją. Namai skirti rajono vaikams iš socialiai remtinų šeimų. Namų įsteigimą parėmė Olandijos "Caritas" ir Vokietijos labdaros fondas "Renovabis".

Šv. Klaros palaikomojo gydy-mo ir slaugos ligoninė rugsėjo 15 d. atidaryta Utenoje. Įsteigta Utenos "Caritas" ir seselės Doloritos Butkutės iš Pitsburgo, PA, rūpesčiu, pašventinta vysk. J. Preikšas. Tą pačią dieną Utenos kultūros namuose įvyko LKMA surengtas prof. Prano Dovydaičio

110-tųjų gimimo metinių paminėjimas. Abiejų įvykių proga Mišias Kristaus Dangun Zengimo šventovėje koncelebravo vysk. J. Preikšas, kun. P. Adomonis, prof. kun. Ant. Liutima, SJ. Pamoksle vyskupas kalbėjo apie Pr. Dovydaičių, visiems sektiną pavyzdį. Iš kilmėje dalyvavo Lietuvos sveikatos apsaugos ministeris dr. Ant. Vinkus, LKM akademijos atstovai iš Vilniaus. Ligoninėje, kurioje jau paguldėti pirmieji sunkiai sergantys ligoniai, gali gydytis trisdešimt žmonių. Ji bus išlaikoma Utenos dekanato ir savivaldybės lėšomis. Po šventinimo Pr. Dovydaičio atminimui skirtoje konferencijoje pranešimus skaitė dr. Ald. Vasiliauskienė ir V. Vaičiūtis, kalbėjo LKMA garbės pirm. prof. kun. A. Liutima, SJ. Mokyklų mokiniai, vadovaujami O. Aleknavičienės, atliko meninę programą.

Gyd. Nijolei Liobikienei, Šeimos centro vadovei, pasižymėjusiai krikščioniškų idealų tarnyboje, rugsėjo 18 d. Marijonų vienuolyno salėje, Kaune, įteiktas žymuo ir premija, įsteigta išsivijus ateitininkų korporacijos "Giedra". Pernai šia premija buvo apdovanojama "Dienovidžio" redaktorė Aldona Žemaitytė. Premija skiriama vieną kartą per metus moterims katalikėms už aktyvų dalyvavimą visuomeniniame gyvenime.

Konferencija "Žmogus ir alkoholis" rugsėjo 14 d. Marijampolėje sutraukė apie 80 įvairių višiuomeninių bei politinių organizacijų atstovų. Pradėta Mišiomis, kurias Šv. Arkangelo Mykolo prokatedroje aukėjo vysk. J. Žemaitis, MIC. Konferencijoje miesto savivaldybės salėje atidarė dekanas kun. J. Barkauskas, aptardamas alkoholizmo problema. Marijampolės miesto burmistras A. Žvaliauskas teigė, kad alkoholizmas blogybė apimanti net pedagogo. Kun. A. Keina kėlė tos blogybės grėsmę visai tautai – 356.000 žmonių alkoholių vartoja kasdien. Gyd. A. Janionis sakė, kad alkoholizmu Marijampolės rajone serga apie 1800 žmonių, užregistruota 13 narkomanų, 47 priklauso anoniminių alkoholikų draugijai. Konferencijos dalyviai priėmė kreipimąsi, kuriame visi kviečiami jungtis į Lietuvos blaivinimo veiklą. Atskiras kreipimasis nusiųstas Lietuvos prezidentui.

A+ JUOZUI BALSUI mirus,

jo žmoną ONĄ, dukrą INĄ, sūnų ALGIJ ir kitus gimines bei pažįstamus nuoširdžiai užjaučiame ir giliai liūdime netekus mielo ir neužmirštamo vytičio –
Elena ir Pranas Berneckai

MIELAM BIČULIUI A+ ALEKSUI PETRYLAI mirus,

reiškiamo nuoširdžią užuojautą žmonai BRONEI, dukroms BIRUTEI ir ZINAI su šeimomis –

*L. I. Adomavičiai
P. B. Jankauskai
M. Statulevičienė*

B. M. Stundžios

*L. Balsienė
V. B. Petraičiai
A. V. Šimkai*

Upytės šventovė (13 km nuo Panevėžio). Pastatyta 1742 m., atnaujinta 1878 m. Upytės vardas minimas senuose dokumentuose XIII š.

Lietuvis kunigas – Indijos misijonierius

Donatas Slapšys, sulaukęs 75 metų, tebesidarbuoja Indijoje, kuriai atidavė bene 50 metų. Moka daug kalbų, bet gimtąją lietuvių kalbą yra primiršęs

KUN. KAZIMIERAS LAMBRASAS, SJ, Montrealis

Aštuntą dešimtį metų įpusėjęs (1996 m. kovo mėn. 13 d. jam sukako 75 metai) lietuvis misijonierius kun. Donatas Slapšys vis dar sėkmingai tebesidarbuoja Indijoje. Ateinančiais metais šis nuostabus atkaklumo, sveiko lietuviško ryžto kupinas ir tiesiog Dievo duoto veikimo pilnas jėzuitas švęs dvigubą sukaktį: lapkričio 11 sukaks 60 metų, kai jis įstojo į Jėzaus draugiją, o už metų – 1997 liepos 7-ąją, jei Dievas duos, turėtų paminėti auksinę kunigystės sukaktį.

Jau prieš keliasdešimt metų karo grėsmei pakibus virš gimtojo miesto, šiaulietis jaunuolis paliko gimtąją žemę. Jo atminytje išlikę gyvi atsiminimai apie tada netoliese prie gimtinę namų stovėjusį malūną. Tačiau jau beveik 50 metų tas buvęs guvus šiaulietis vaikas – būnai vėrtės pavyzdiniu, užsigrūdinusiu, indiečių kalbą gerai išmokusiu kunigu, kuris net vieną kitą dieną turi gerai apsiprasti, kad galėtų su lietuviškai kalbančiais svečiu normaliai šnekėtis gimtąja kalba.

Jos kun. Donatas anaipol neužmiršęs, tiksliai per tiek metų lietuvių kalbos sakinius, mintys, posakiai jau giliai nusėdę į pasąmonės gelmes, nes graikų, lotynų, vokiečių, anglų ir dar kitomis kalbomis skaitytą literatūrą jam dar ir dabar nesvetima. Atsivertęs šiomis kalbomis Šv. Raštą ar paėmęs poezijos tomelį, jis gali ne tik paskaityti ir suprasti, bet nemaža tekstų mintinai pasakoti. Keliomis kalbomis jis gali ir šiandien susikalbėti. Tačiau užties labiausiai kasdien prireikia vietinės kalbos. Ja šnekasi su valdžios at-

stovais, parapijiečiais, darbininkais, kurie štai pradėjo kasti šulinį saulės kaitinamo išdžiūvusio dirvonu pašonėje.

Tenykščio misijonieriaus dalia ne tik sielas rengti amžinybei, bet ir rūpintis kasdienę ryšių saują, be kurios joks žmogus, juo labiau vaikai, jaunimas ilgai neišgyvens. Tad vos tik perkeltas iš vienos parapijos į kitą, tučtuojau ima rūpintis: kaip surasti vandens, kurį jis, pasiėmęs dviračį medžio ūglį, prisideda prie krūtinės ir pradeda ieškoti. Jau vien tik šiuo paprastu, bet patikimu būdu lietuvis misijonierius iškarto įgyja vietinių žmonių pagarbą ir pasitikėjimą.

Nepaisydamas, kad jau dukart turėjo širdies smūgi, jis guviai tarškančių gaziuku lanksto po kaimus, vienkienius ir gyvenvietes. Štai ir dabar, perkeltas į naują Ahmednagar rajono parapiją SONGAON (CATHOLIC CHURCH, SONGAON – 413711 Dist. AHMEDNAGAR, INDIA) šis prakaulaus, išdžiūvusio veido, liesas ir eklus kunigas savo paskutiniame laiške rašo: "Čia turio per daug visokių darbų, todėl laiko rašymui nelieta. Paprastai apie 4 val. iš ryto važiuoju į kaimą". Toje srityje, kur jis apaštalauija, gyvena apie 15.000 katalikų. Mat kun. Donatas savo aptarnaujamose parapijose turi 94 "mažutes parapijėles" – kaimus, gyvenvietes, sodybas, kur dažniausiai po atviru dangumi, kartais net mėnuliu šviečiant, greta visai jauniems, karvėms, avims atrajojant, pelėms krebždan kukurūzų šiauduose, ant lagaminėlio, dėželės ar kubiliuko užsitęsęs drobės gabaliuką, užsidedus žvakę, ritmingai barškant tamtamui ar grojant sudilusiems

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

dinė alga, pašalpos ir kitos išmokos. Valstybės biudžete tam reikalui numatyta 210 milijonų litų. Žinovų vertinimu, Lietuvoje infliacija šiemet neviršys 20%, nors gali siekti 18.1% pranešė ministeris pirmininkas Mindaugas Stankevičius. Per devynis 1996 m. mėnesius infliacija

Lietuvoje buvo 10.7%.

Priimtas LRT įstatymas

"Lietuvos aidas" žiniomis, spalio 8 d. seimas priėmė Lietuvos radio ir televizijos įstatymą. Šis dokumentas valdo radio ir televizijos steigimo, reikalavimus programoms, laidų rėmimo ir reklamos tvarką, finansinę bei ūkinę veiklą. LRT valdymo veiksniai yra jos taryba ir administracija. Tarybai paskelbus konkursą, parenkamas generalinis direktorius penkeriems metams.

LRT programoje ne mažiau kaip 60% turi sudaryti Lietuvoje parengta gamyba. Naujuoju įstatymu draudžiama tabako gaminių, narkotinių medžiagų, sprogmenų, prostitucijos ir kitos įstatymų uždraustos veiklos reklama.

Tapo JT tarybos nare

BNS skelbia, kad Lietuva oficialiai tapo Jungtinių Tautų Prekybos ir plėtros organizacijos (UNCTAD) tarybos nare. Spalio 17 d. Lietuvos užsienio reikalų ministerijos sekretorius Algimantas Rimkūnas dalyvavo šios organizacijos investicijų forume, kuriame tarėsi aukšti įvairių pasaulio valstybių vyriausybės pareigūnai bei bendrovių vadovai. Pokalbiuose buvo svarstyti įvairūs tiesioginių užsienio investicijų ir pasaulio ekonomikos plėtros klausimai bei daugiašalės investavimo užsienyje taisyklės ir sąlygos. RSJ

Išrinkta pirmoji seimo...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

V. Einoris, S. Burbinė, P. Gylys, M. Pronckus, J. Karosas, G. Kirkilas, A. Plokštis, I. Šiaulienė.

Centras jau turi 9 vietas. Išrinkti: R. Ozolas, E. Bičkauskas, V. Čepas, K. Glaveckas, R. Čiupaila, A. Čaplikas, R. Melnikienė, A. Grumadas, K. Valutkaitis. Tikimasi turėti 11 vietų. Socialdemokratams gavo 7 vietas. Frakciją sudarė A. Sakalas, R. J. Dagys, A. Akstinavičius, J. Valatka, V. Stasiūnienė, N. Medvedevas, R. Dovydenienė. Vienas jų pirmąja viennadate į apygardą.

Į seimą dar gali patekti po pirmojo rato viennadatės apygardose pirmąjį kartą kelių partijų ar politinių organizacijų atstovai.

Pranešimas balsuotojams

Lietuvos generalinis konsulas Toronte ir Lietuvos respublikos ambasada Otavoje 1996 m. spalio 24-25 d.d. kreipimesi į seimo balsuotojus nurodo, kad Naujamiesčio 1-oje viennadate į apygardą ne vienam kandidatui nepavyko peržengti reikalaujamos 50%

rinkėjų balsų ribos, todėl lapkričio 10 vyks antrasis balsavimo ratas. Varžysis du daugiausia balsų gavę kandidatai: Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) seniūnas Andrius Kubilius ir nepriklausomas jokiai partijai, buvęs krašto apsaugos ministras Audrius Butkevičius.

Balsavimo biuletenius Lietuvos ambasada Otavoje rinkėjams, išsiuntinęs paštu, tačiau galima bus balsuoti ir asmeniškai atvykus į Lietuvos generalinį konsulatą Toronte sekmadienį, lapkričio 10 d., tarp 12 ir 4 val. p.p. Atvykus balsuoti asmeniškai, būtina atsinešti galiojantį L.R. pasą ir, jeigu kas turi, paštą iš ambasados Otavoje gautus rinkimų dokumentus.

Vyriausioji rinkimų komisija informavo, kad kartu su pakartotiniu balsavimu į LR seimą, vyks referendumas "Dėl Lietuvos respublikos konstitucijos 47 straipsnio papildymo". Kiekvienas rinkimams užsiregistravęs Lietuvos pilietis gaus po du balsavimo biuletenius paštu, kuriuos pabalsavus, reiklia kuo greičiau išsiųsti į LN ambasadą Otavoje. RSJ

Savųjų smūgiai Mažajai Lietuvai

Išcenzūruota knyga apie lietuvininkų kraštą. Niokojamose senos kapinės. Tvartas šventoriuje. Nevertinami išlikę paminklai

Dr. MARTYNAS PURVINAS Archit. MARIJA PURVINIENĖ Kaunas

Ir šiandien Lietuvoje oficialiai vengiama prisiminti Mažosios Lietuvos naikinimą sovietmečiu.

Dailiai išleista knyga "Lietuvininkų kraštas" buvo uoliai cenzūruojama, išbraukta daug žinių apie Klaipėdos krašto niokojimą sovietinės okupacijos metais. Pagal seną papratimą buvo "padailinamos" klaipėdiškių mintys apie savo krašto likimą. Jei autorius rankraštyje rašė, kad toks sovietmečio veikėjas daug žalos padarė Mažajai Lietuvai, tai knygoje išspausdinta "tąsai daug gerą padarė".

Dabar patydomis bruzdama dėl išsivijoję sumanytos "Mažosios Lietuvos ir Tvankstos enciklopedijos". Kai kam labai nerūšėsi, kad joje būtų paklusniai atkurtos sovietinių laikų leidinių žinios (kaip visiems dabar žinoma, reikiama kryptimi apdorotos). Gink Dieve, dar kas sugalvos ką parašyti apie tikrąją padėtį sovietmečiu! O juk ir dabar daug kas panašu ir anuometiniai veikėjai tebevadovauja.

Kas šiandien parašys apie Šilmeizių kapinių likimą? Tas didelis kapinės netoli Šilutės sovietmečiu buvo suplanuota išarti, kad sovchozo traktoriams parankiau būtų važinėti. Kas kad jos nuosalyje, prie pat Syšos slėnio prigludusios. Anuomet vietos moterys mynė aukštų valdininkų slenkščius, prašė nenaiškinti jų artimųjų kapų. Tačiau tas prašytojas išvydavo lauk anie veikėjai. Tik užgruvus Atgimimui, nebespėta senovinių kapinių suniokoti. Anuometiniai viršininkai irgi išlošė – tai šiandieninė valdžion įtaisė, tai turtai apsirūpinę. Tik niekas neatsiprašė anų moteriškių ar viso niokojo Klaipėdos krašto.

Sovietmečiu pavyzdiniam Juknaičių sovchoze Jakštelių kaimo kapinės buvo taip uoliai suartos, kad palaikai atsidūrė žemės paviršiuje, trikdėdami užplanuotą sportų darbą. Daug buvo svarstyta tą "kenkėjišką" velionių veiklą, daug išradimų parodyta tuos palaikus naikinti.

Dar visai neseniai buvo įsikurta pokariu nugriautos Paleičių bažnyčios šventoriuje. Nors aplink plyti tušti plotai, tačiau užsimanyta gyvenamąjį namą su tvirtu pasistatyti šventoriuje. Juk patogų traktorių ir savo automobilį pasistatyti šventoriaus liepų pavėsyje. Parankus ir mės-lavežis šventoriuje.

Šilutės pakraštyje buvo pastatyta didžiulė žemės ūkio mokykla. Beveik po jos laugsiai atsidūrė senos kapinaitės. Na ir kas toji amžino poilsio vieta? Visi paminklai išvogti, kapinaitės kasinėjamos. Pavertė ir tenykščiai krūmai – patogų juose linksintis, kapines nusejant

įvairiais tų linksmybių pėdsakais. Sakoma – ko benorėti iš pagadinto jaunimo. Bet tai nerūpi ir vyresniesiems, vis naujas kartas auklėjantiems. Antai vienos kapinės mokiniai grovė kryžius, nuobodžiaujančiai mokytojai stebint.

Tiesa, seneniai buvo patriukšmauta, kai Žemaitijos miestelio kapinėse paugliai išvartė paminklus. Tada įsikiojo policija, netylėjo spauda. Bet tai buvo Žemaitijoje, o Mažosios Lietuvos niokojimas mažai kam terūpi.

Apie tai atsisako rašyti, rodos, padorus laikraščiai: "Nenorime leisti tokios opios temos". Ką jau bekalbėti apie ketvertą metų užsibuvusius valdžios veikėjus, taip melai prisimindavusius sovietmečio laimėjimus.

Antai pats Kultūros paveldo centro direktorius V. Karčiauskas savo 1996.III.06 oficialiame rašte 167 nr. teigia: "Paminklinių objektų skaičius Klaipėdos krašte palyginti nėra mažesnis nei kitoje Lietuvoje dalyje". Be abejonės, pagal ligišiolinės valdžios įpročius visiems veikėjams buvo privaloma slėpti tikrąją padėtį, padailinti ką begalima. Taip buvęs Lietuvos ministeris pirmininkas nuolat aiškindavo, kad viskas labai puikiai einasi (kol nesugriuvo bankai ir pats vadas).

Kitaip viskas tikrovėje vyksta. Pavartę plačiau neskelbiamus dokumentus, aptiktume, kad senovinių lietuvininkų trobesių saugoma dešimtis kartų mažiau nei aukštaičių ar dzūkų pirklių bei svirny. Kokiam valdžios veikėjui būrūpi Karaliaučiaus krašte atsidūrusios Mažosios Lietuvos architektūros vertybės?

Gal po Lietuvos seimo rinkimų bus paskirti nauji valdininkai, gal nebebus taip viešai sakoma netiesa. Gal būsimi mūsų šalies kultūros ir paminklo saugos vadovai supras, kad Mažoji Lietuva visai tautai davė ne vien M. Mažvydo katekizmą, bet ir kitų kultūros vertybių. Kas jomis besirūpins, tirpstant išsivijai?

OVER A CENTURY OF SERVICE

1874

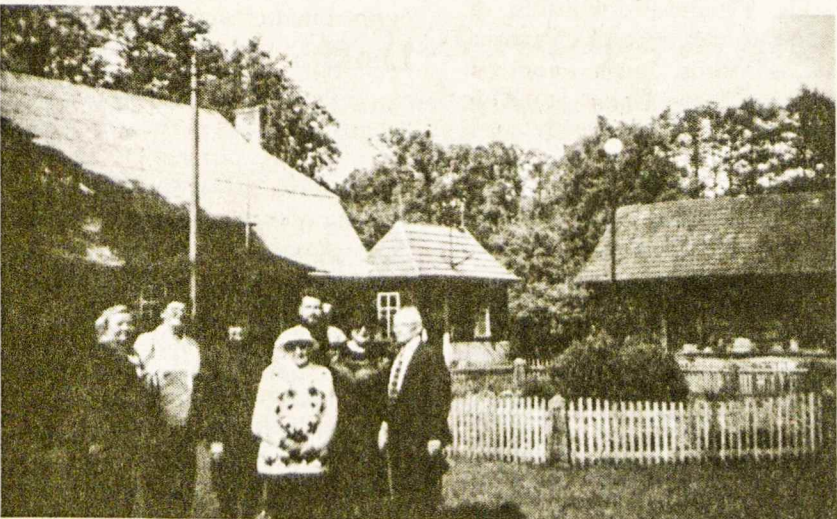
Turner & Porter

LAI DOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

BUDAVONĖS MIŠKE 1996.V.31. Iš kairės: Laimutė Samuolienė, Asta Velioniškienė, Magdalena Stankūnienė, Artūras Blaudžiūnas – Vilkaviškio kultūros namų vedėjas, Juozas Žygas, Julija Gylėnė-Švabaitė

Dail. P. RIMŠOS TĖVIŠKĖJE. Iš kairės: Gabrielė Karalienė, Asta Velioniškienė, Marija Remienė, Julija Gylėnė-Švabaitė, Artūras Blaudžiūnas, Magdalena Stankūnienė, Juozas Žygas

Vaikų globos namai "Likimas"

Lietuvoje labai daug beglobių vaikų. Tai ligonių, alkoholių, bedarbių, vienišų motinų vaikai našlaičiai. Dauguma jų gyvena valdiškuose globos namuose, įvairiose prieglaudose. Yra pasižymėjusių žmonių, kurie augina po kelis vaikus savo šeimoje.

Atsitiktinai gavau tokių namų adresą. Grįždama iš Šiluvos atlaidų, juos aplankiau Raseinių raj., Gabšių kaime. Aldona ir Stanislovas Sereikos ten turi įsteigę Vaikų globos namus "Likimas". Čia jie augina 30 vaikučių, nuo 7 mėn. iki 18 metų amžiaus. Šie namai įsikūrę buvusioje vaikų darželio pastate, kuris nemažas, bet tokiai šeimai galėtų būti didesnis.

Mane sužavėjo švara, vaikučių drausmė, gražūs elgesys. Pasišventę globėjai verčiasi ūkiškai. Dalį maisto (gal net visą) užsiaugina – pasigamina patys. Vaikučiai visuose darbuose padeda.

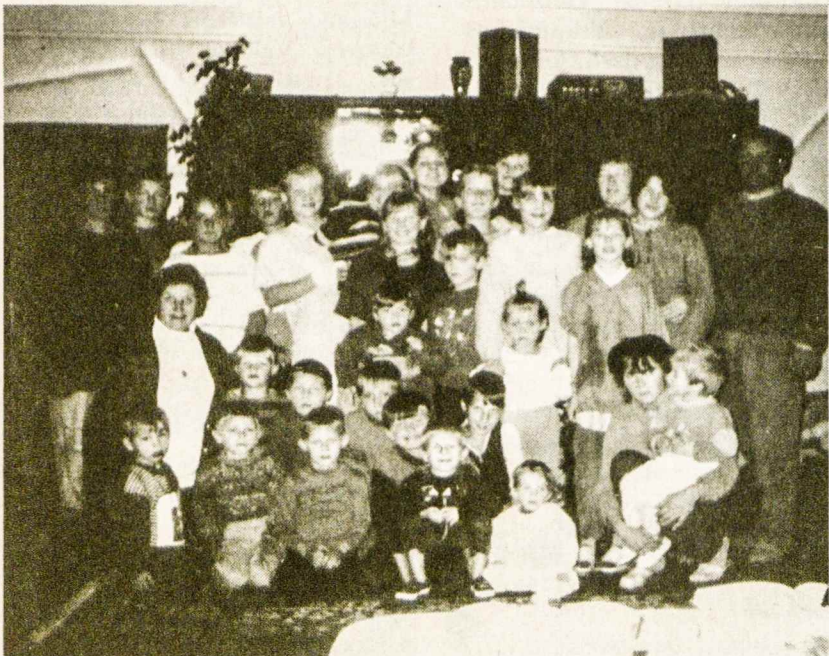
Vaikų išlaikymui valdžia lėšų neskiria. Vaistus ir visa kita, turi pirkti patys. Neturi nei automobilio, nei kitos susisiekimo priemonės. Didelė laimė, kai kas nors šiek tiek padeda. Pvz. vokiečių labdara atsiuntė lovų, kaimynai sušelpia maistu. Visas globėjų rūpestis – kaip vaikučius maitinti, apręgti, kad visi (jų yra 20) galėtų lankyti mokyklą.

Mane sužavėjo ir sujaudino A. ir S. Sereikų pasiaukojimas globoti ir auklėti vaikus religinėje, lietuviškoje dvasioje. Kaip

būtų gerai, kad daugiau atsiųstų panašių globėjų. Sakom, jog vaikai Lietuvos ateitis, bet jais rūpinasi nedaug kas. Žinau, jog tenka mums čia daug aukoti paremti vargstančius tėvynainius, bet nepagalvokime nors maža auka prisidėti ir paremti Vaikų globos namus "Likimas".

Tuo vardu yra įsteigtas rėmėjų būrelis, pasiuntęs jau 12 dėžių drabužių, maisto. Norintiems šią artimo meilės veiklą paremti yra atidaryta sąskaita Toronto "Paramoje", nr. 11735. Jei kas norėtų tam būreliui priklausyti, prašoma skambinti tel. 1-705-466-6040.

Birutė Jonaitienė

Vaikų globos namų "Likimas", įsikūrusių A. ir St. Sereikų iniciatyva, globotiniai su juos aplankiusia Kanados lietuve Birute Jonaitiene (priekyje kairėje), įsteigusia tų globos namų rėmėjų būrelį išeivijoje

Lietuvą po 52 metų aplankius VIII

JUOZAS ŽYGAS

Taip pat simpatiškas ir gana jaunas žmogus, kuris su mumis kokią pusvalandį šnektelėjo. Dr. J. Basanavičiaus atminimui jo tėviškoje 1989 m. buvo pasodintas ažuolynas. Kaip jau esu keletą sykių minėjęs, tomis dienomis buvau nupiešęs, į kalną nesiryžau lipti. Tad pacituosiu M. Remienės žodžius. "Didžiulį įspūdį padarė 32 ha žemės plotas, apšodintas jaunais ažuoliukais. 1989 m. važiuo žmonės iš visos Lietuvos, vežėsi ažuoliukus ir ten juos sodino. Ir kiek akys užmato – vien ažuoliukai". O dabar tie ažuoliukai, kuriuos augančius pakalnėje ir aš apžiūrėčiau – tai daugelio viršūnės jau ranka vos pasiekiamos. Tą ažuolyną apžiūrėję atsiveikino me su šeiminku, draugišku jo šunimi ir sėdome į autobusiuką.

Sekantis mūsų kelionės tikslas buvo Budavonės miškas. O tai viena tų tragiškų vietų, kur bolševikai savo tikrąjį veidą parodė. Tame miškelyje, pradedus karui birželio 22 d., žiauriausiu būdu buvo nukankinti trys kunigai: J. Dabrila, V. Balysys ir J. Petrikas. Toje vietoje, kur buvo tie kunigai nukankinti, yra pastatyti trys kryžiai. Atrodo, žmonės jų atminimą gerbia. Nors vieta ir nuošali, bet buvo padėta gėlių.

Paskutinė lankytina vieta – dr. Vinco Kudirkos tėviškė. Nors pavargę, bet negalime tokios progos praleisti. Vietos gana kalnuotos, ir autobusiukas į kalną važiuodamas pavargo. Pasiūdo "purt... purt" ir sustojo. "Latvija" autobusiukai yra tuo geri, kad motoro dangčio nereikia iš lauko atidaryti – iš vidaus atidarę gali apie motorą krapštytis. Šoferis bandė keletą sykių užvesti, bet tik brr brr teišėjo. Tuomet atidarė motorą ir kažką pasižiūrėjęs pasakė – tuščias tankas...

Aplinkui – vien tušti laukai. Artimiausia sodyba – už 1 km. Sunku tikėtis, kad joje telefonas būtų. O tuo keliuku, kuriuo važiuojame, per keletą dienų gal tik vienas automobilis tepravažiuoja. Atrodė, kad ne tik V. Kudirkos tėviškės nepamatys-

me, bet ko gero šį vakarą į Vilnių sugrįžti neteks. Šoferis apie motorą krapštinėjosi ir bandė jį užvesti. Pagaliau brr brr ir pradėjo motoras ūžti. Mes net šuktelėjome. Privažiavome ir tą sodybą, bet mūsų vadovė Gabrielė Karalienė, Vilkaviškio muziejaus direktorė, tik ranka į ją parodžiusi, liepė toliau važiuoti. Dar kelis kilometrus pavažiavę, sustojome prie nedidelio namuko. Pasirodė, ten gyvena mokytojas, pensininkas, kuris yra tos klėtelės prižiūrėtojas, tvarkytojas ir tai klėtelei beveik visą savo gyvenimą atidavęs.

Pas jį raktai ir be jo žinios į tą klėtelę niekas įeiti negali. Gavę raktus apsisukome ir į klėtelę nuvažiuojame. Iš visos buvusios sodybos, tik tą klėtelę ir tėra išlikusi. Jau žinojome, kad svarbiausias rodinys – Vinco Kudirkos smuikas, kurį teko matyti (ir kitiems nematant) pačiupinėti. Dabar apie smuiko istoriją.

"V. Kudirkos smuikas, kuris po V.K. mirties pateko pas medicinos studentą Bliūdžių. Baigęs sudijas, Bliūdžius dirbo Pilviškiuose gydytoju. 1941 m. kartu su kitais inteligentais atsidūrė Sibire. V. Kudirkos smuikas pateko Vilkaviškio gydytojo Kauno (Izidorius Jurgis K., J.Ž.) globon, o 1944 m. šiam pasitraukus į Vakarus, smuikas liko tarnui Barkauskui. Pastarojo smuikas nedomino, be to, jau buvo užmiršta, kieno jis. 1980 m. Osvaldas Kaptainis, buvęs vilkaviškietis, po to – sibirietis, o grįžęs iš Sibiro griebėsi atvykti į Vilkaviškį pasisvečiuoti. Čia jam į rankas pateko apšleistas, apiręs smuikas. Jam patiko apatinė smuiko klevo lenta. "Turi būti geras smuikas", – pagalvojo. Ėmė ieškoti vizitinės fabrikos kortelės ir vietoj jos rado viduje įrašą – Dr. V. Kudirka (VARPO AIDAS IŠ PAEŽERIŲ)".

Klėtelėje, kurį statyta 1867 m. dabar yra ne tik V. Kudirkos "klėtelė", bet ir etnografinis muziejelis. Jame yra keletas rodiminių, kurie įtraukti į istorinių paminklų sąrašą. V. Kudirkos skyrius nėra labai turtingas savo medžiaga. Yra jo nuotraukos, raštai, keletas laiškų, jo portfelis ir kt., kas buvo su juo susiję.

Žymiai gausesnės yra etnografinės skyrius. Manėčiau, kad etnografinio skyriaus geresnėji ekspozitai, taip pat V. Kudirkos smuikas ir jo laiškai, suremontavus Paežerių dvarą ir jį muziejų perkėlus, reikėtų ir juos perkelti. Ta klėtelė yra labai nesaugi ugnies atveju. Taip pat neturi jokios apsaugos. Kiemė, priešais klėtelę, yra paminklinis akmuo, kuris buvo atidengtas 1965 m. (skulpt. V. Plėškūnas). Įdomi yra ir pačios "klėtelės" išlikimo istorija, bet apie tai kitą sykį. (Bus daugiau)

• Ne nuo kitų peikimo, niekinimo, žeminimo reikia pradėti Kristuje atnaujinimo darbą, bet nuo įėjimo į patį save, gilesnio išsivertimo į savo gyvenimą ir pasielgimą, nuo savęs išsivadavimo...

ARKIV. JURGIS MATULAITIS

Štai kas liko iš Vaškuokų dvaro ansamblio (6,5 km nuo Troškūnų, Anykščių rajone). Pirmojo pasaulinio karo metais čia buvo perkelta kunigų seminarija, kur dvaro koplyčioje vyskupas Pr. Karevičius suteikė šventimus keliems klierikams. Nepriklausomybės metais rūmai buvo A. Brazdžiaus nuosavybė. Nuotr. H. Paulausko

Kredito unijos Lietuvoje

Atsiliepiant į JONO DAUGĖLOS straipsnį, išspausdintą "TŽ" 1996 m. 41 nr.

REGINA PIEČAITIENĖ,
Kaunas

"Tėviškės žiburiai" 1996 m. 41 nr. perskaičiau straipsnį "Pradėjo veikti kredito kooperatyvai Lietuvoje", už kurį labai dėkoju.

Spaudoje, deja, dažnai kartojasi keli smulkūs netikslumai, kurie Lietuvoje įgauna vis didesnę svarbą. Pirmą, Jūs (ir kiti Kanados lietuviai) naudojate terminą "kredito kooperatyvai", kai čia, pagal Lietuvos respublikos kredito unijų įstatymą, tikslus šių, mūsų steigiamų, finansinių kooperatyvų pavadinimas yra *kredito unijos*. Atrodytų, kad tai neesminis dalykas. Tačiau jau kelinti metai Lietuvoje vyksta sunki ir nesėkminga "kova", siekiant įsteigti kredito kooperatyvus, kurių pagrindinis tikslas – jungti juridinius asmenis (ypač žemės ūkio bendroves) į įvairiapusišką kooperaciją, įskaitant ir kreditavimo. Šiuo metu kredituoti (duoti paskolas) įstatymai leidžia tik komerciniams bankams ir kredito unijoms.

Straipsnyje rašoma: "Ūkininkai už savo gaminius pajamas gauna tik metų pabaigoje, kai juos pristato sandėlininkams ir rinkai". Reikėtų pabrėžti, kad tas vargšas ūkininkas neturi net ir tokios garantijos. Dar dažnai pasitaiko, kad žemės ūkio produkcijos perdirbėjams trūksta apyvartinių lėšų. Todėl ūkininkas, neturintis galimybių sandėliuoti savo gaminių, yra priverstas juos parduoti, o pinigų laukti keletą mėnesių. Pavasario sėja dažnai ateina greičiau negu pajamos už praėjusių metų derlių.

Straipsnis mini "kredito kooperatyvų projektą Lietuva". Mūsų projektas tokį garbingą pavadinimą įsigijo kažkur spaudoje. Iš tiesų, LR Ekonomikos ministerijoje oficialiai esame užregistruoti "Société de développement international Desjardins atstovybės" Lietuvoje vardu, prie kurio neoficialiai dar yra pridėdamas "Kredito unijų projektas", paaiškinantis, kuo mes užsiimame. (Galima

būtų labai daug ir ilgai aiškintis, kodėl panaudotas toks lietuviams nelabai suprantamas pavadinimas, bet galbūt užteks pasakyti, kad pagal visas vietines taisykles yra būtina paruošti savo įstatus ir kitus dokumentus. Visus juos mums parūpino Desjardins kooperatinio judėjimo tarptautinis skyrius). Beje, kalbant apie Desjardins, reikia paminėti, kad nors ir Atviros Lietuvos fondas, kartu su Kanados vyriausybe, remia šį projektą finansinškai, jo vykdymas ir visa administracinė pusė priklauso Desjardins tarptautiniam skyriui, kuris mane pasamdė šiom pareigom.

Išsivijus lietuviams reikėtų paaikškinti, kad "pajus" Kanadoje yra vadinamas "šėru" (share), už kurį esame įpratę mokėti tik \$5. Iš tiesų, tie 300 litų yra didelė suma (apie \$110) ypač, kai pensijos šiuo metu siekia apie 180 litų per mėnesį... Stojamasis mokestis skiriasi, – tai kiekvienos unijos atskirai nustatyta suma, kuri turėtų padengti steigimo išlaidas, viršijančias 1,000 litų (vien licencijos ir registravimo žyminiai mokesčiai šiuo metu yra 952 litai). Todėl vienoje unijoje stojamasis mokestis yra 10 litų, o kitoje šis mokestis (nustatytas pačių narių) yra 50 litų.

Tačiau ne tik didelė pradinio įnašo suma stabdo kredito unijų augimą. Lietuvos Bankas labai griežtai žiūri į narystės unijoje kriterijų, visur taikydamas "priklausymą tam tikram formaliam asmeniui junginiui". Pavyzdžiui, iš penkių įsteigusių unijų, keturiose narystę grindžiama oficialiu priklausymu ūkininkų sąjungai. Tai reiškia, kad prieš tapdamas unijos nariu, ūkininkas yra "priverstas" įstoti į ūkininkų sąjungą. Tai sudaro papildomas išlaidas. Be to, gali nesutapti ūkininko ir Sąjungos požiūriai ir norai. Remiantis neatitinkimu pasirinktam kriterijui jau keturi mėnesiai atmetami Vytauto Didžiojo universiteto "Akademinės kredito unijos" dokumentai. Šios unijos steigėjai kriteriumi pa-

sirinko "mokymosi bendruomenę", numatytą Kredito unijų įstatyme. Tačiau Lietuvos Bankas prieštarauja, kad šioje kredito unijoje yra numatyta galimybė unijos veikloje dalyvauti ir Absolventų klubui, kuris, mūsų manymu, yra neatskiriama šios universiteto "bendruomenės" dalis. Kaip matote, iš Lietuvos Banko pusės yra aiškiai jaučiamas noras riboti narystę unijoje ir tuo pačiu – kredito unijų augimą. Kitu pavyzdžiu gali būti vienoje iš vietovių esanti stipri savivaldybės grupė, norinti dalyvauti ūkininkų įsteigtoje kredito unijoje. Vienintelė jų išeitis – tapti ūkininkų sąjungos nariais – rėmėjais (ką ir aš pati esu padariusi).

Dar daug būtų galima rašyti: kaip sunku ūkininkams, teurintiems vieną seną rusišką traktoriuką (kuriam sugedus nėra vilties gauti atsarginių dalių), kaip samdomi darbininkai pasigėrę tuos senus traktorius varo į griovius, kaip kiekvienas atvykęs "užsienietis" klausiamas to paties: "Kaip gauti naudotos technikos, už kurią būtų galima atsiskaityti per laiką?" Sunkūs laikai. Kartais net atrodo, kad padėtis tiesiog beviltiška, bet kai matau žmonių darbštumą ir ryžtą pasiekti ką nors geresnio bent savo vaikams arba anūkams, atsiranda viltis, kad šie žmonės, nebijantys sunkaus darbo ir nepalūžę ilgmetėje kančioje, tikrai pasieks savo tikslą.

Mane labai sujaudino autoriaus toks šiltas mano pastangų įvertinimas. Tokiomis akimirkomis atrodo, kad visas šis darbas (Nukelta į 4-tą psl.)

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvį Namus)

Tel. 416 535-6252
Greitas pataravimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

HOW SANTA TRAVELS THE GLOBE IN ONE NIGHT.

FINNAIR
GATEWAY TO THE WORLD

LAISVOJE TĖVYNĖJE

AGRONOMŲ VAKARONĖ

Zarasų rajone yra 120 agronomų, bet žemės ūkio bendrovėse dirba tik penkiolika. Kiti savarankiškai ūkininkauja, užsiima įvairiais kitais verslais. Agronomai buvo susirinkę savo vakaronėn. Jie prisiminė žymiausius Zarasų krašto augalininkystės specialistus, kalbėjo apie agronomų pastangas ir galimybes padėti gelbėti merdėjančią Lietuvos žemės ūkį.

IMPORTUOTI MIEŽIAI ALUI

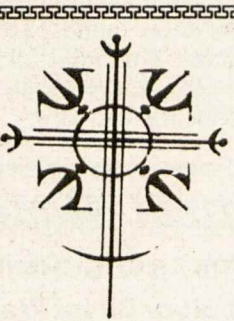
Panevėžyje gerokai pagarsėjo akcinės "Kalnapilio" bendrovės alaus darykla. Akcijų pabranginimas jai leido sumoderninti lietuviško alaus daryklos įrenginius. "Kalnapiliui" Lietuvos alaus rinkoje dabar jau tenka antroji vieta. Tačiau "Kalnapilio" akcinės bendrovės generalinis direktorius Lionginas Mackevičius nesidžiaugia. Mat jis lietuviškam alui neturi Lietuvoje išaugintų braklinių miežių. Esą Lietuvos miežių kokybė buvo gera, bet jų pakankamo kiekio Panevėžio aludariams neprištato ūkininkai. Atrodo, sąlykinis miežius lietuviškam "Kalnapilio" alui teks importuoti iš užsienio.

ŠLAPELIŲ NAMAS VILNIUJE

Lietuvių centru lenkų okupuotame Vilniuje buvo tapęs kalbininko bei kultūrininko Jurgio Šlapelio (1876-1941) ir lietuvių knygyno įsteigėjos Marijos Piaškaitės-Šlapelienės (1880-1977) Vilniaus senamiestyje 1926 m. nusipirktas namas. Jie abu mirė tame name. Neseniai Vilniun iš JAV atskridusį jau aštuoniasdešimt septynerių metų amžiaus dukra Gražutė Šlapelė-Sirutienė, atgavusi šio namo nuosavybę, jį padovanojo Vilniui kaip istorinį savo tėvų muziejų. Šiame Marijos ir Jurgio Šlapelių muziejumi tapusiame name vyks koncertai, "Vilnijos" draugijos bei kitų organizacijų susitikimai.

NAUJI KRYŽIAI ZERVYNOSE

Varėniškė Marija Sereičikaitė "Dienos" skaitytojams primena pasikeitimus senajame Zervynų kaime. Jų viduryje dar senelių patatytį trys mediniai kryžiai tapo šimmetiniais, kaip ir žmonės slegiami senatvės negerovių. Su kvieštiniais specialistais svarstė jų likimą – atnaujinti ar pakeičiami kiti. Buvo nutarta, kad senoms Zervynoms reikia naujų kryžių. Juos sutiko pagaminti nagingas Zervynų kaimo jaunuolis Algis Svirnelis. Rugsėjo penktosios laidoje M. Sereičikaitė praneša "Dienos" skaitytojams: "Ryto aušroje, paslaptį šviečia išpūdingi

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed's Limited
šeima ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaučia kitus"

Sudbury Ontario

Zervynų kryžiai. Jie dar ilgai stebins žmones, užklydusius į Zervynas. Naujuosius kryžius pašventino Marcinkonių parapijos klebonas kun. Alfonsas Domeikis. Kryžių šventinimo iškilmėse kalbėjo buvę zervyniškiai, svečiai, skambėjo šventos giesmės, kurias atliko Zervynų kaimo etnografinio ansamblio moterys".

ATGIMSTANTYS VARNIAI

Varnių atgimimo žingsnius nušviečia ELTOS pranešimas, paskelbtas 1996 m. "Lietuvos aidu" 66 nr. Jame rašoma: "Dabar Varniai vėl pradeda atsigausti. Atstatytas vysk. Motiejus Valančiaus paminklas. Pernai baigta restauruoti Šv. Aleksandro bažnyčia, funduota paties Vytauto ir iki šių laikų išlaikiusi Didžiojo Lietuvos kunigaikščio krikščionišką vardą. Atgimsta ir Motiejus Valančiaus gyvenamasis namas – buvusi Vyskupų rezidencija. Tvarkomas kunigų seminarijos pastatas. Restauruotos patalpos planuojama įkurti Žemaičių vyskupystės muziejų ir mažąją seminariją – gimnaziją. Jau atstatytas seminarijos bokštas. Varniuose vyksta Žemaičių moksline konferencijos, rengiami džiazo festivaliai, tarptautinės jaunimo stovyklos. Naujausias Varnių atgimimo projektas – paminklas Vyskui Merkeliui Giedraičiui ir kanauninkui Mikalojui Daukšai – lietuvių raštijos pradininkams, parengusiems ir išleidusiems lietuviškas knygas Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje. Aukos šiam paminklui renkamos visose Žemaitijos bažnyčiose ir Žemaičių kultūros draugijos pavietuose..."

POLICIJA AR DAR MILICIJA?

"Lietuvos rytas" spalio 3 d. skelbia ELTOS pranešimą apie spalio 2 d. pradedamą minėti Lietuvos policijos profesinę šventę. Šiemet Vilniaus Arkikatedros aikštėje išsiskiriantis Lietuvos policijos pareigūnų pasveikinimo premjeras M. Stankevičius, vidaus reikalų ministras V. Bulovas ir policijos generalinis komisaras J. Liaudanskas. Arkikatedroje bazilikoje šventas Mišias koncelebravo vysk. J. Tunaitis ir Šv. Mikalojaus parapijos klebonas, policijos kapelionas kun. E. Paulionis. Šiandien ir stebiesi, iš kur atsirado tas sovietiniu terminu profesinė Lietuvos policijoje pavadinimas jo generalinis komisaras J. Liaudanskas? Žinoma, kad Maskvos Raudonojoje aikštėje būdavo sovietinės milicijos komisarijoms, bet ten nebuvo policijos, tik milicija, o ji prie katedrų nesirikiuodavo. Gal tas Lietuvos profesinės milicijos generalinis komisaras per neapsižiūrėjimą Vilniun yra atkildęs iš Maskvos, dėdamas sovietinę milicijos uniformą. Žinome, kad tos sovietinės uniformos pasižymėjo ir net pusakliu iš tolo matomais plačiais antpečiais, patikusiais kolchozų bernams ir mergoms. Po pamaldų Vilniaus arkikatedroje šiais metais tarnyboje žuvę Lietuvos policijos pareigūnai buvo prisiminti jiems pasodintu ažuoliuku Vidaus reikalų ministerijos kultūros ir sporto rūmų aikštelėje. Jų sąrašas kaip yla iš maisto išlindo kitas sovietinis triukas – komisariatai, kurių Lietuvos policija niekada neturėjo. Buvo tik nuovados ir profesinis pasiskirstymas pareigomis. Iš ELTOS pranešimo "Lietuvos rytu", sužinojome, kad visi žuvusieji priklausė Prieno, Plungės, Vilniaus miesto komisariatams. Šia proga prisimintina ir kita sovietinė atlieka spaudoje. Ten Lietuvos vardas vis dar dažnai be jokio reikalo pakeičiamas jį nutylint kraštu. Taip, matyt, buvo įprasta sovietiniais laikais. V. Kst.

Baigiant XXXIV-tąsias Kanados lietuvių dienas, 1996 m. spalio 13 d. Toronto Lietuvių Namuose buvo surengtas atsisveikinimo vakaras. Nuotraukoje sėdi iš kairės Br. Nainys – PLB valdybos pirmininkas, A. Šidiškytė ir Z. Janušienė – viešnios iš Lietuvos, A. Pajaujienė ir I. Pečiulienė; stovi iš kairės: kpt. R. Diržinauskis, mjr. R. Gasparavičius, plk. S. Murza, V. Pečiulis, J. Lasys, vyr. lt. V. Mogenis

Hamilton, Ontario

HAMILTONO ATEITININKŲ rengiamas rudens bazaras įvyks lapkričio 10 d. po abiejų Mišų Jaunimo centre. Kviečiami visi skaniai papusryčiauti, išbandyti laimę loterijoje, pasidžiaugti rankdarbiais ir žaidimais. At-kai

Atitaisymas. "TŽ" 41 nr. išspausdintoje Sofijos Rakstienės padėkoje yra netikslumas. Turi būti: "Nuširdi padėka Magdelėnai Vaitonienei už pareikštus labai malonius žodžius už mano darbą skyriui".

Ottawa, Ontario

ROMAS IR ONA BARISAI atšventė savo 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Drauge su sveikinimais Otavos bičiuliai iškėlė sukaustuvininkams piniginę dovaną, kuri jų pageidavimu buvo paaukota benamių vaikų kaimui "Vaiko tėviškės namai". Šis ypatingai gražus pavyzdys – teikti pagalbą našlaičių kaimui – bus įvertintas visų, kurie susirūpinę nelaimingų, visų atstumtų vaikų likimu. Auką (\$226.25) surinko ir atsiuntė Vladas Plečkaitis. Gerbiameiems sukaustuvininkams, aukotojams ir siuntėjui nuširdžiai dėkoja – **KLK moterų dr. jos centro valdyba**

LIETUVIŠKOS PAMALDOS po vasaros atostogų vėl laikomos kiekvieno mėnesio paskutinįjį sekmadienį, 2 v.p.p., St. Elizabeth šventovėje, 1303 Leaside Ave. Visi apylinkės lietuviai kviečiami dalyvauti.

AUKSINĖ 50 M. VEDYBINĖ SUKAKTĮ 1996 m. rugsėjo 18 d. atšventė Romualdas ir Ona Barisai. Jų pagerbimas įvyko rugsėjo 29 d. St. Elizabeth šventovėje. Po pamaldų visi susirinko į parapijos salę, kur sukaustuvininkų laukė staigmena su paruoštais stalais vaišėms. KLB Otavos apyl. pirm. Rūta Danaitytė pakvietė visus susirinkusius prie stalų, paaiškindama viso šio iškilmingumo tikslą. Prie garbės stalo, prie sukaustuvininkų susėdo: kun. dr. V. Skilandžiūnas, sukaustuvininkų sūnus su žmona, LR ambasados patikėtinis J. Paslauskas su žmona ir pirm. Rūta Danaitytė. Kun. kapelionas buvo paprašytas sukalbėti maldą. Vaizių metu visi sveikino.

Romualdas Barisa yra iš profesijos architektūrinis braižytojas. Turi meniškų sugebėjimų ir savo namuose turi keletą savo tapybos paveikslų. Sukatuvininkai išaugino du sūnus, kurių vienas su šeima gyvena su šeima Otavoje, o kitas su šeima – Toronte. Jų dėka tėvai šios gražios sukaukties proga gavo

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel 905 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

sveikinimus iš Kanados ministerio pirmininko J. Chretienio ir Ontario premjero M. Harris. P.p. Barisai yra labai aktyvūs mūsų b-nės nariai ir labai gražiai darbuojasi tikybiniame komitete.

ELENOS DAUGUVIETYTĖS-KUDABIENĖS, Hamiltono "Aukuro" ir režisierės pastangomis buvo aplankyti ir Kanados sostinės lietuvių š.m. rugsėjo 14 d. po gastrolį Montrealyje. Scenoje, be režisierės Kudabienės pasirodė Vitalis Zukauskas ir du jauni klaipėdiečiai aktorai – Eglė Barauskaitė ir Darius Meškauskas. Jie paskaitė poezijos ir teatro ištraukų. Vitalis Zukauskas visus linksmiai nuteikė savo įdomia lietuviška humoristika.

KLB Otavos apylinkės pirm. Rūta Danaitytė nuširdžiai padėkojo visiems spektaklio aktoriams, apdovanojo juos gėlių puokštėmis, kurias lydėjo entuziastingas susirinkusiųjų plojimas. Šių aktorių grupę atvežė automobilį Kęstutis Keparutis, taip pat Hamiltono "Aukuro" aktorius ir menininkas. Jį lydėjo iš Lietuvos atvykusio jo sesuo. Su dideliu dėkingumu prisiminsime tokį nekasdieninį, dvasią gaivinantį spektaklį. **Kor.**

St. Catharines, Ont.

PANEVĖŽIO KATALIKIŠKAJAI MERGAICIŲ žemės ūkio mokyklai remti čia yra įsisteigęs šalpos būrelis, vad. J. Dervaičio. Atsiliepdamas į mokyklos vadovybės kreipimąsi, būrelis jau pasiuntė 8 siuvimo mašinas ir 2 rašomąsias mašinėles. Ruošiasi pasiųsti dar 2 siuvimo mašinas ir 3 rašomąsias mašinėles. Kad dėl srovės skirtumų nereikėtų mokyklai perdurti motorikių, yra nusiųsti ir transformatoriai, kurių vienas pajėgus aptarnauti 10 siuv. mašinų. **J. D.**

Delhi-Tillsonburg, Ont.

KLB MŪSŲ APYLINKĖ per labai trumpą 2 mėnesių laikotarpį patyrė tris netektis. Į amžino poilsio vietą palaidojome Juliją Strodamskį, Joną Liutkevičių ir Feliksą Gurklį. Mus palikusieji tautiečiai buvo sulaukę garbingo amžiaus, atvykę Kanadon III-me dešimtmetyje. Pradžioje dirbo įvairius darbus, vėliau įsigijo tabako ūkius ir juose sėkmingai ūkininkavo. Paskutiniu metu džiaugėsi savo darbo vaisiais – aprūpintu senatvės poilsiu. Su liūdesiu prisimename juos savo maldose.

SIMCOE, LYNNWOOD ARTS CENTRE (21 Lynnwood Ave.) atidaryta lietuvių Jono Stonkaus dar-

bų paroda, kuri veiks iki lapkričio 3 d. Parodos darbai – labai originalios skulptūros. Darbai naudota metalas, medis, plunksnos, stiklas. Lankytojai gali pasigrožėti kūrinių ir kai kuriuos iš jų įsigyti. Parodą gausiai lanko ne tik apylinkių gyventojai, bet atvykę ir iš tolimesnių vietovių meno mylėtojai. **D.V.**

London, Ontario

A. A. VERONIKA GUDELINĖ-NĖ, š.m. birželio 4 sulaukusi 90 metų amžiaus, jau ilgoką laiką negalioje gyvenusi savo namuose vyro ir šeimos priežiūroje, spalio 2 d. mirė Viktorijos ligoninėje. Po pamaldų Šiluvos Marijos šventovėje spalio 5 d. palaidota Šv. Petro kapinėse. Netekties ištikti – vyras Viktoras, duklė Dana Chainauskienė, sūnus Arvydas ir jų vaikai bei vaikaičiai.

"PASVAISTĖS" CHORUL, giedojusiam a.a. V. Gudelinės laido tuvių pamaldų metu, velionę prisimenant, \$50 aukojo G. ir E. Petruskaitis. **Kor.**

Kredito unijos...

(Atkelta iš 3-čio psl.)
bas yra vertingesnis ir lengvesnis. Tačiau negaliu visų "nuopelnų" priimti tik sau. Kaip jau minėjau, yra parama iš Atviros Lietuvos fondo, iš Kanados vyriausybės, iš Desjardins. Turiu keturis jaunus darbuotojus, dirbančius su dideliu įsitikinimu ir atkaklumu. Bet mes visi esame tik savotiški "rėmėjai". Jeigu nebūtų iniciatyvos iš vietinių gyventojų, kurie ima ilgą ir nelengvą steigiamojo darbo, mūsų darbai ir geriausi norai liktų beprasniai.

Nuoširdžiai dėkoju už atkreiptą dėmesį – mums tai didelė moralinė parama. Vietiniams biurokratams ir valdininkams su tokiais dideliu pasipriešinimu žiūrint į vargingiausio gyventojų sluoksnio pastangas kooperuoti ir tokiu būdu padėti vienas kitam, Jūsų žodžiai mums yra gyvas įrodymas, kad yra vertinančių kuklias mūsų pastangas, mus remiančių ir mumis besirūpinančių.

N.B. Taip pat norėčiau pasidžiaugti, kad finansiniai duomenys nuolat keičiasi į gerąją pusę. Šiuo metu, pavyzdžiui, Marijampolėje yra jau 69 nariai, o unijos aktyvai siekia 63.927 litus.

P A D Ė K A

Nuoširdžiai dėkojame artimiesiems, draugams ir pažįstamiems, prisiminusiems mūsų 50 metų vedybinę sukauktį dovanomis, gėlėmis ir sveikinimais.

Ypatinga padėka iniciatoriams, rengėjams ir visiems, dalyvavusiems Otavoje šia proga po pamaldų surengtose vaišėse. Dėkojame taip pat ir už aukas, kurios buvo paskirtos našlaičių "Vaiko tėviškės namai" Lietuvoje. Ačiū kun. dr. V. Skilandžiūnui už sveikinimą ir maldą šios mūsų šventės proga.

Nuoširdi padėka visiems –
Onutė ir Romas Barisai

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

siunčia siuntinius ir pinigus į Lietuvą:

- \$8 kub. pėda, priimame bet kokias dėžes.
- \$18 pristatymas iki 50 kg į vieną adresą.
- Atsižvelgiant į Lietuvos muitinės įstatymus, vienam asmeniui be maito galima siųsti tik 31.5 kg.
- Kad būtų geriau visiems, pageidaujame, kad dėžės nebūtų sunkesnės kaip 20 kg.
- Iš toliau siųsti U.P.S.
- Siunčiant dolerius iki \$2,000 – 4%, plius pristatymas.
- Siunčiant daugiau kaip \$2,000 – 3%, plius pristatymas.
- Kanados dolerių pristatymas – \$15 (kan.), Amerikos dol. – \$12 (amer.).

Montrealyje – Leonas ir Genė Balaišiaitel. 514 366 8259
Hamiltono apylinkėje – Bernardas ir Danutė Mačiaitel. 905 632-4558
Delhi, Simcoe – Andrius ir Gertrūda Usvaitaitel. 519 773-8007

Dėl pinigų siuntimo, maisto siuntinių kainoraščių, ar dėl platesnių informacijų prašom rašyti ar skambinti Vytaui ar Genei Kairiams, 517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ont. L8E 5A6

Tel. 905 643-3334

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Paskutinis "Laisvosios Lietuvos" numeris Čikagoje, mirus jos įgaliotajai leidėjai Onai Šimkuvienai, buvo išleistas rugsėjo 19 d. Šį nutarimą paskelbė LASO taryba, teisindamasi, kad O. Šimkuvienės mirtis nebuvo viena pagrindinė priežastis. Esą laikraštis turėjo užsidaryti ir dėl nepakankamo skaitytojų skaičiaus bei lėšų stokos. "Laisvąją Lietuvą" pastaruoju laiku septynerius metus redagavo Juozas Žemaitis, išleidamas tik du kartus per mėnesį. Pasak jo, dabartinė "Laisvoji Lietuva" turi tik truputį daugiau kaip 700 prenumeratorių. Dar ne taip seniai buvo ir redakcinė kolegija. Joje yra dalyvavę Marijus Blynas, Vilius Bražėnas, Algirdas Budreckis, Vytautas Jokūbaitis, dr. Jonas Kunca, Stepas Varanka, Juozas Vilutis, Jonas Vasaitis ir Povilas Žičkus. Dabar kai kurie jau yra mirę, o kiti pasitraukę iš redakcinės kolegijos dėl įvairių priežasčių. Atrodo, populiarumą buvo spėjus prarasti ir voldemarininkų grupei priklausęs Lietuvos atgimimo sąjūdis (LAS).

Elena Plechavičiūtė-Legcekienė, gen. Povilo Plechavičiaus sesuo, jauniausia iš Plechavičių šeimos išaugintų vienuolikos vaikų, rugsėjo 13 d. mirė Kaune, sulaukusi devyniasdešimt penkerių metų. Vaikystę ji buvo praleidusi Bokonių vienkiemyje, dabartiniam Mažeikių rajone. Velionė mokėsi Mintaujoje, Telšiuose ir Kaune. Penkerius metus ji dirbo "Piencentro" bibliotekoje. 1927 m. velionė, ištekėjusi už gydytojo Povilo Legcekio, gyveno Panevėžyje ir iš ten 1944 m. vasarą pasitraukė Vokietijon, o iš jos emigravę į JAV ir įsikūrę Njujorko. Dirbo buhalterė įmonėje prie Jungtinių Tautų. Velionė reikšė lietuvių organizacijose, kurios rūpinosi Lietuvos išlaisvinimu. Jos lėšomis yra išleistas knygos "Gen. Povilas Plechavičius" (1978) ir Z. Raulinaičio sudaryta "Dokumentinė Lietuvos rinktinė istorija". 1993 m. E. Plechavičiūtė-Legcekienė grįžo atgimusia Lietuva. Ji buvo pašarvota Kauno karininkų ramovėje. Palaidota rugsėjo 17 d. Židikų valsčiaus Ukrainuose, Mažeikių rajone.

Ona Šostakienė, sulaukusi devyniasdešimt aštuonerių metų, rugsėjo 18 d. mirė savo namuose Mičigano valstijoje, Royal Oak vietovėje. Velionė palaidota rugsėjo 21 d. Detroito Holy Sepulchre kapinėse. Gedulines Mišias Šv. Antano šventovėje atnaušino ir apeigas kapinėse atliko šios lietuvių parapijos klebonas kun. A. Babonas. Velionė, gimusi 1898 m. 24 d. Linkaičių dvare prie Krekenavos, Lietuvoje priklausė Šaulių sąjungai. Kaišiadoryse ji vadovavo Kūdikų gelbėjimo draugijai.

Karaliaučiaus kraštas
Rusų tvarkomoje Kaliningrado srityje yra keturi celiuliozės kombinatai, Lietuvos urėdijoms skolingi apie tris milijonus litų. Ši skola išaigo nuo pavasario, kai celiuliozės kombinatai švedijoje atsisakė priimti pakenktus egli-

nus popiermedžius. Lietuvoje jų niekas neperdirba. Tad jie buvo pradėti siųsti Kaliningrado srities celiuliozės kombinatams, kuriems dabar trūksta medžiagos. Tačiau tie celiuliozės kombinatai neturi lėšų. Kai kurios įmonės net neturi kuo atsilginti darbininkams už atliekamą darbą. Kaliningrado miškų ūkio ministerija išsiuntinėjo raštus, prašančius nurodyti skolų grąžinimo terminus. Lietuvai šiuo metu nėra labai būtina parduoti eglinius popiermedžius Kaliningrado srityje. Mat Lietuvoje dabar jau mažiau yra džūstančių eglynų. Kaliningradiečiai tokios medžiagos celiuliozei jau dairosi Latvijoje ir net Estijoje, o pirkti pas kaimynus, kuriems įsi-skolinta, vengia. Mat kaimynams yra žinoma Kaliningrado celiuliozės kombinatų finansinė būklė.

Lenkija

Lietuvos, Latvijos ir Estijos dabartinės dailės paroda "Asmeninis laikas" pirmojoje rugsėjo dalyje buvo atidaryta reprezentacinėje Varšuvos parodų salėje. Su šia paroda buvo susietos svarstysios "Šiuolaikinis Lietuvos, Latvijos bei Estijos menas ir kultūra". Susirinkusiems varšuviečiams ir parodos dalyviams M. K. Čiurlionio kūrinius fortepionų skambino muzikologijos prof. Vytautas Landsbergis, mums labiau žinomas kaip opozicijos vadas Lietuvos seime. Varšuvos dabartinio meno centre lankytojų laukė foto-paroda "Naujoji Lietuvos fotografija". Jai atstovavo Alfonso Būdvyčio, Snieguolės Michelkevičiūtės ir Gintauto Trimako darbai. Gdanske įvyko festivalis "Naujoji Lietuva", skirtas džiazo muzikos koncertams, Šarūno Barto filmų peržiūrai, Oskaro Koršunovo spektakliui "Senė 2".

Lenkijos tautinio švietimo ministerija šiemis mokslo metams išleido 26 naujus vadovėlius pradinėms mokykloms ir 9 – vidurinėms. Tik vienas iš tų visų vadovėlių yra skirtas tautinės gūdų mažumos pradžios mokyklos III klasei. Ilgiausiai tokių vadovėlių laukia tautinė lietuvių mažuma Lenkijoje, pasak laikraščio "Gazeta Wyborcza", negavusi nė vieno naujo nuo 1980 m. Šiuo metu yra paruoštas, bet vis dar neišleistas lietuvių kalbos vadovėlis VIII klasei. Ruošiami lietuvių kalbos vadovėliai II, VI ir VII klasėms. Baigiamas ruošti ir Lietuvos istorijos vadovėlis pradžios mokykloms.

Century 21
OFFFORD
REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St.,
Collingwood, Ontario L9Y 2L6
Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Vasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į
Angele Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
J. mielai jums patarnaus.
Darbo tel. 705 429-2121 ar
705 445-5640
namų tel. 705 429-6428

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, isikūres nuosavyse namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

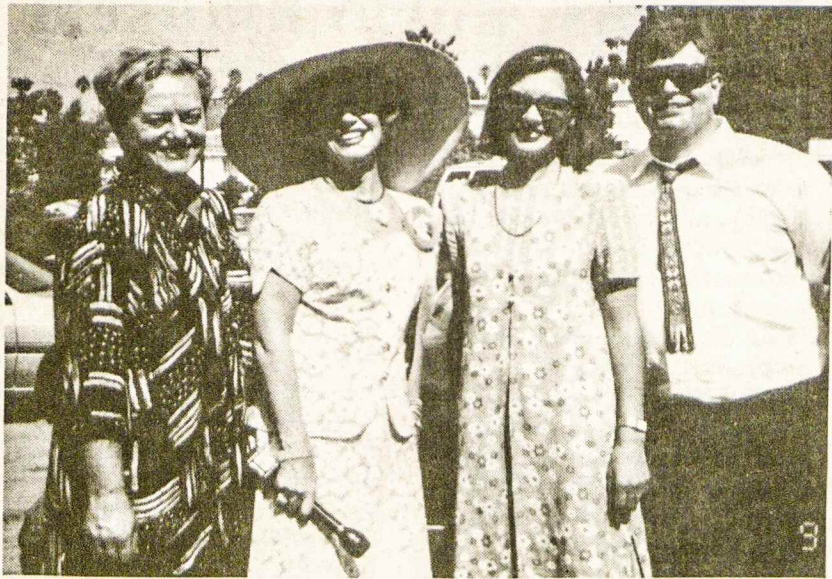
AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME ūZ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki2.00%	Asmeninės nuo 12.75%
santaukas2.50%	neklm. turto 1 m..... 5.350%
kasd. pal. taupymo sąsk.....1.75%	
INDELIAI:	
90 dienų indėlius.....2.75%	Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santauką dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25,000. Be to, narių santaukos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu per 2 ml. dol. ir Kanados valdžios iki \$60,000 sumos draudimu
180 dienų indėlius.....2.75%	
1 m. term. indėlius3.25%	
2 m. term. indėlius4.00%	
3 m. term. indėlius4.75%	
4 m. term. indėlius5.00%	
5 m. term. indėlius5.25%	
RRSP ir RRIF (Variable)2.75%	
1 m. ind.3.25%	
2 m. ind.4.00%	
3 m. ind.4.75%	
4 m. ind.5.00%	
5 m. ind.5.25%	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

Lietuvos našlaičiai bei benamiai, radę artimo meilės prieglobstį Vaikų globos namuose "Likimas", įsteigtuose ir tvarkomuose A. ir St. Sereikų Gabšių kaime, Raseinių rajone

Po saulėtų dangumi X-tomis Kalifornijos lietuvių dienomis Los Angeles mieste 1996 m. spalio 5-6 d.d. džiaugėsi ir vadovai, ir svečiai. Nuotraukos iš kairės: RITA KARASIEJENĖ – Toronto lietuvių jaunimo ansamblio „Gintaras“ vadovė, aktorė RŪTA LEE-KILMONYTĖ, muz. NIJOLĖ BENOTIENĖ ir VALDAS RAMANAUSKAS

Lietuvių dienos Kalifornijoje

Toronto ansamblis „Gintaras“ dešimtosiose lietuvių dienose Los Angeles mieste

NIJOLĖ BENOTIENĖ

1996 m. spalio 5-6 d.d. Los Angeles mieste įvyko Dešimtosios lietuvių dienos. Nuo 1987 m. šios šventės rengiamos kiekvienais metais. Pagrindinis šio renginio tikslas, kaip Lietuvių dienų programoje pabrėžta, yra skatinimas lietuviškai visuomenei dalyvauti kultūrinuose renginiuose, džiaugtis ir dalintis pasiektais laimėjimais, aplankyti meno parodas, susieiti ir pabūti visiems kartu.

Rengėjai visada stengėsi Lietuvių dienų programą, parodas ir muziką kuo įdomiau praturtinti, pasikviečiant svečius iš Amerikos, Kanados, Lietuvos. Šioje suaktuvinėje dešimtos šventės meno parodoje dalyvavo gausūs būrys vietinių menininkų, tautodailininkų, taip pat pagarsėjusi juvelyriniais darbais menininkė iš Latvijos – Livija Andriukaitytė.

Dvi dienas trukusioje koncertinėje programoje svečius linksmino ilgametė Los Angeles lietuvių jaunimo šokių grupė „Spindulys“, Šv. Kazimiero parapijos choras, Los Angeles vyrų kvartetas, „Keistuolių teatras“ iš Vilniaus, pavieniai solistai, muzikantai ir Toronto ansamblis „Gintaras“, kuris Los Angeles lietuvių dienose dalyvavo jau ne pirmą kartą.

Šventė vyko nuo vidurdienio iki vakaro. Vieni atlikėjai keitė kitus, skambėjo muzika, šokiai ir dainos. „Gintaro“ ansamblis turėjo pasirodyti du kartus šeštadienį (spalio 5) ir du kartus sekmadienį. Saulutė šildė ir kaitino neatsižvelgdama, kad šokėjai atvyko iš gana vėsios Kanados. Toks oras nėra per daug pageidautinas, ypač kai esi pasipuošęs ar pasipuošusi vilnoniais tautiniais drabužiais, ilgomis kasomis, o galva suspasta tautine karūna.

Visi ansamblio „Gintaras“ pasirodymai žiūrovų buvo sutikti labai šiltai. Koncerto metu šventės svečiai susirinkdavo iš visų Šv. Kazimiero parapijos kiemo pakraščių stebėti puikios gintariečių koncerto. Mat tai ne vietinis vienetas, o atvykęs iš Kanados. Antra, jo programa.

Pernai dauguma šokių vienetų įtemptai ruošėsi tautinių šokių šventei ir mokėsi šventės šokių. Mūsų gintariečiai sugebėjo išmokyti šventės šokius ir dar visą eilę kitų šokių, kuriuos Toronto lietuviai turėjo progos pamatyti „Gintaro“ metiniame koncerte „Mano protėvių žemė“.

Los Angeles lietuvių stebino niekada nematytas polkos charakterio šokis „Atbulainis“, kuriam būdingas šokimas atbulai, dažnai keičiant šokimo kryptį, žaismingas merginų šo-

kis su klumpėmis „Trapukas“. Vaikinių šokis su maišais „Jurgio maišas“ visada sukdavo žiūrovuose šypseną ir juoką, nes gintariečiai ne tik šoka, bet ir puikiai vaidina. Koncerto pradžiai „Gintaro“ vadovai Rita ir Juozas Karasiejai parinko specialiai šiai išvykai išmokyti merginų šokį „Kuskinėlis“, kurio atlikimui šokėjos naudojo margas lietuviškas skaras. Sunkiausiais šokis „Kūgiukas“ visada buvo prašomas kartoti.

Los Angeles šokių grupės „Spindulys“ vadovė Danguolė Varnienė stebėjosi, kad gintariečiai spėjo paruošti tokią plačią programą. „Mes tik šventės šokius temokam“ – visada šypsodamasi sako Danguolė, „o kada jūs tiek daug spėjote išmokyti?“ Čia ir yra gintariečių užmojis – ne tik išmokyti, bet ir puikiai atlikti. Kiekvienas šokėjas stengėsi perduoti kūrinio nuotaiką ir judesius, ir veido išraišką, ir repetitijų metu įgytą atlikimo techniką. Tai didžiausias ilgamečių ansamblio „Gintaras“ vadovų Ritos ir Juozo Karasiejų nuopelnas. Tik jų dėka Toronto lietuviai gali džiaugtis didele „gintariečių šeima“, puikiais koncertais, gausiomis išvykomis, garsinančiomis lietuvių visuomenę.

„Gintaro“ pasirodymą Los Angeles lietuviams praturtino ansamblio kapelos muzikantai, vadovaujami Teodoro Pabrėžos. Savo smuikėles be pasigailėjimo virkdė Rūta Melkienė ir Mindaugas Gabrys, didžiausią akordeoną stipriomis rankomis tampė Valdas Ramanauskas, o kad šokėjams karšta saulė nelėtinų tempo, Teodoras ir birbynė pūtė, ir tamburiną mušė, ir dar šūksniais skatino šokėjus šokti, o žiūrovus ploti, tokiu būdu po koncerto atrodė, kad dalyvavome visi: ir žiūrovai, ir šokėjai.

Šventės pabaigai ir draugystės sustiprinimui „Spindulio“ ir „Gintaro“ šokėjai atliko kartu: „Malūną“, „Lenciūgėlį“, „Šliažo polką“ ir „Subatėlę“, kurią lydėjo ir Šv. Kazimiero parapijos choras, vadovaujamas nepaįstancio chorvedžio Viktoro Ralio.

Los Angeles lietuviai padėjo atvykusiems svečiams ir visiems dalyviams, o ypačiai šokių ansambliui „Gintaras“ ir jų vadovams. „Gintaro“ vadovė Rita Karasiejienė atsidėkodama už pakvietimą rengėjams įteikė ansamblio marškinėlius ir lietuvišką suvenyrą.

Praėjo graži lietuvių šventė saulėtoje Kalifornijos pakrantėje, istorijos puslapiuose įrašiusi dešimtąją sukaktį ir teikdama viltį, kad tokių švenčių lietuviškoje Los Angeles bendruomenėje bus dar daug.

JAVIMOS ŽIBURIAI

Kanados lietuvių jaunimo suvažiavimas

Kanados lietuvių jaunimo sąjungos valdyba kviečia jaunimą dalyvauti KLJS metiniame suvažiavime lapkričio 2 d. 1.30 iki 4 v.p.p., Toronto Lietuvių Namuose. Darbotvarkė: paskaitos – kaip padėti jaunimui Lietuvoje, apie ateinančią Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą 1997 m., diskusijos apie KLJS valdybos struktūrą, jos ateitį ir statutą, naujos KLJS valdybos rinkimai. Bus vaišės. Kviečiame kandidatus dalyvauti suvažiavime ir prisistatyti prezidiumui. Raginame jaunimą dalyvauti, pasiūlyti ir pabendrauti. Po darbo dienos bus kaukių balius Lietuvių Namuose. Pradžią 8 v.v. Bus baras, gros muzika su šviesų paroda. Bus premijos įdomiausiai pasipuošusiems dalyviams.

Kanados lietuvių jaunimo sąjunga

Toronto Lietuvių Namai
1573 Bloor St. W.
Toronto, ON M6P 1A6.

Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas Amerikoje

VI Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas (PLJK) įvyko Australijoje 1987-1988 m., VII

PLJK – Pietų Amerikoje 1991-1992 m., o VIII PLJK – Europoje 1994 m. Kongreso metu išrenkama ne tik nauja PLJS-os valdyba, bet ir sekančio PLJK-o vietovė bei data.

Per VIII PLJK studijų dienas JAV lietuvių jaunimo sąjungos (JAV LJS) atstovai pasisūlė surengti IX PLJK-ą Amerikoje. Šį pasiūlymą pasirašė visi JAV LJS atstovai ir jį patvirtino VIII PLJK-o atstovai. IX-as kongresas įvyks Amerikoje – Vašingtono, Niujorko ir Bostono miestuose 1997 m. liepos 17-27 dienomis.

Numatyta kongreso programa: atidarymo pokylis, miestų įžymiųjų lankymas, studijų dienos, susipažinimas, vakaronės, stovykla gamtoje ir kongreso užbaigimas šv. Mišiomis.

Rengėjų komitetas: pirmininkas Tomas Matusaitis, nariai – Kazys Adomkaitis, Jonas Janauskas, Laisvyda Janulaitytė, Kristen Logan, Claudia Luecke, Vydas Marijošius, Kristina Matusaitytė, Lina Matusaitytė, Paulius Murauskas, Rytas Stančunas.

Rengėjų komitetas kviečia kraštų atstovus, dalyvius ir turistus dalyvauti. PLJK-o tikslas – atgaivinti lietuvių jaunimo

veiklą ir suvienyti jį pasaulio mastu.

Visais reikalais prašome kreiptis į savo krašto LJS-os atstovus bei rengėjų komiteto pirmininką Tomą Matusaitį. Iki pasimatymo kongrese!

IX-tas kongresas yra ne tik Amerikos, bet ir vienas iš svarbiausių viso lietuvių jaunimo renginių.

Matas Stanevičius

Ieškome pagalbos

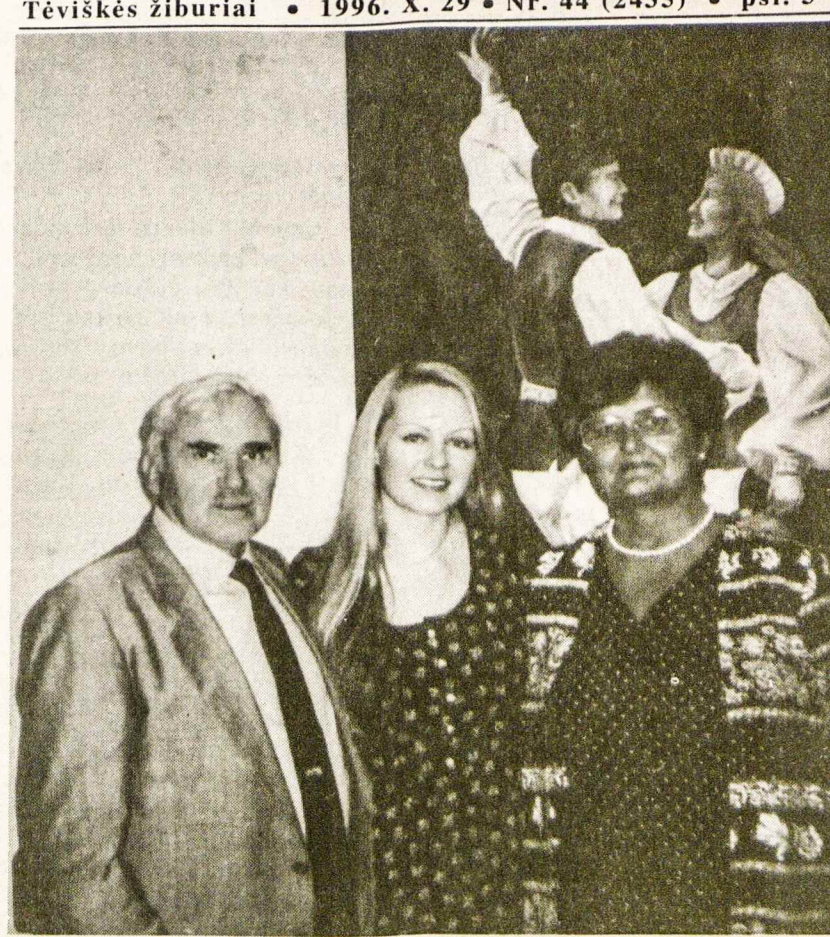
Pagal Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos statutą, Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso atstovai renka sekančią PLJS-os valdybą bei keičia statutą. Per paskutinį kongresą Argentinos atstovai sutiko sudaryti PLJS valdybą. Deja, valdyba atsistatydino. PLJS statusas nepažymi, kaip reaguoti šiuo atveju, kaip, kur ir kada turi vykti nauji rinkimai. Šiuo laiku nėra PLJS-os valdybos. Ieškome būdų išspręsti šį reikalą. Tai viso jaunimo atsakomybė. Jeigu turite patarimų, prašome susisiekti su savo krašto valdyba arba su kongreso rengėjų komitetu.

Pasisako

PLJS renginiai iškelia ne tik filosofinę, bet ir praktinę reikšmę, kodėl svarbu būti lietuviams. Mes sudarome sąlygas suvesti lietuvių kilmės žmones su panašiomis profesijomis ir interesais. Kilmė kartais yra stipriausias ryšys tarp asmenų. Jauni profesionalai gali pasinaudoti šiuo ryšiu savo profesijose. PLJS taip pat suveda jaunimą, kuris priima naujas idėjas, lengviau kaip vyresnieji. Jeigu PLJS pažadins lietuvių jaunime, tai vėliau bus lengviau pritraukti žmones tęsti LJS veiklą parapijose, klubuose ir kitur, kur yra lietuviška visuomenė.

Gailius Draugelis,
VIII PLJK lėšų telkėjas

Iš pradžių maniau, kad (VIII PLJ kongresas) bus liūd-

RIMOS MAČIKŪNAITĖS kūrinių parodoje: dailininkė (viduryje) tarp JUOZO ir STELOS MIŠKINIŲ

nas – Mišios, žvakės, vainikai, kryžiai... Iš programos atrodė, kad išvijos jaunimas elgiasi lyg seneliai. O buvo visiškai priešingai! Jaunimas teisis ir tuo pat metu tolerantiškas senelių papročiams. Buvo geriau negu tikėjaisi.

Jaunius Matonis,
VIII PLJS RK narys Lietuvoje

Jauna dailininkė

1996 m. birželio 9 d. Rima Mačikūnaitė surengė meno parodą Toronto Prisikėlimo parapijos parodų salėje. Rima pirmą kartą įjungė ir savo a.a. tėvelio Vytauto Mačikūno meną. Ji pareiškė, kad jos tėvelis buvo menininkas, kuris niekada neturėjo progos viešai parodyti savo gabumų.

Rimos ir jos a.a. tėvelio meno randam daug panašumo stiliuje, spalvose, technikoje ir, svarbiausia, parinktoje temoje. Jų abiejų centrinė tema yra senovės lietuvių bruožai. A. a. Vytautas mėgo tapyti fragmentus iš savo praeities Lietuvoje. O

Rima mėgsta viduramžių laikus. Vartoja akriliką ir vandeninius dažus. Abu mėgsta eksperimentuoti su „printmaking“.

Meno parodą aplankė Rimos draugai bei artimieji. Buvo galima įsigyti paveikslus ir jos iliustruotus marškinėlius. Malonu buvo pasivaikinti ir pabendrauti su jauna menininke, pasirašyti svečių knygoje.

Rima neseniai baigė dailių meną ir anglų kalbą Toronto universitete. Rudenį planuoja nuvykti į Skotiją ir toliau tęsti savo mokslą mokytojų seminarijoje. Linkime Rimai daug sėkmės. A.P.

RIMA MAČIKŪNAITĖ,
„Šypseną ir saulės šviesą“

Įsijunkime į PLJS darbą

Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos tikslas yra rūpintis lietuvių išlaikymu už Lietuvos ribų. PLJS yra ta organizacija, kurios dvasia dvelkia visose lietuviškose jaunimo organizacijose. Ji neišskiria nei skautų, nei ateitininkų, nei sportininkų – anaipol – jungia visus priklausčiusiosiose organizacijose, o dar svarbiau – tuos, kurie visai nepriklauso. Be abejonės, kiekvienas junginys, kuris buria lietuvišką jaunimą, prisideda prie lietuvių išlaikymo.

Žmogui negana tik dalyvauti organizacijoje – jam reikia rūpintis ir tos organizacijos išlaikymu, jos tobulinimu. Reikia jaunimui įsisavinti, kad tautiškas išvijoje yra jų rankose. Be to, užsiminti lietuvių puoselėjimu yra naudinga kiekvienam jaunuoliui. Dalyvavimas bendruomenėje praturtina žmogaus išsilavinimą ir auklėjimą. Lietuviškas jaunimas yra stiprus pasaulėžiūroje, supratime ir patyrimu todėl, kad jis yra lietuvis.

PLJS valdyba susideda iš įvairių miestų jaunimo, įvairaus amžiaus ir įvairaus išsimokslinimo. Nariai, atstovaudami savo miestams, perduoda to miesto jaunimo poreikius ir norus. Siekiant atlikti valdybos užduotį, valdybos narių gyvenviečių atstumas neturėtų sudaryti sunkumų. Įvairus narių amžius praturtina valdybą savo patyrimu ir supratimu bei savaime išsprendžia testinumo klausimą.

PLJS-os tikslai, siekiai, padėtis vis keičiasi. Tad nebijokime pradėti darbų, nebijokime įsijungti PLJS valdybon. Lietuvis esame užaugę, lietuvis turime ir būti.

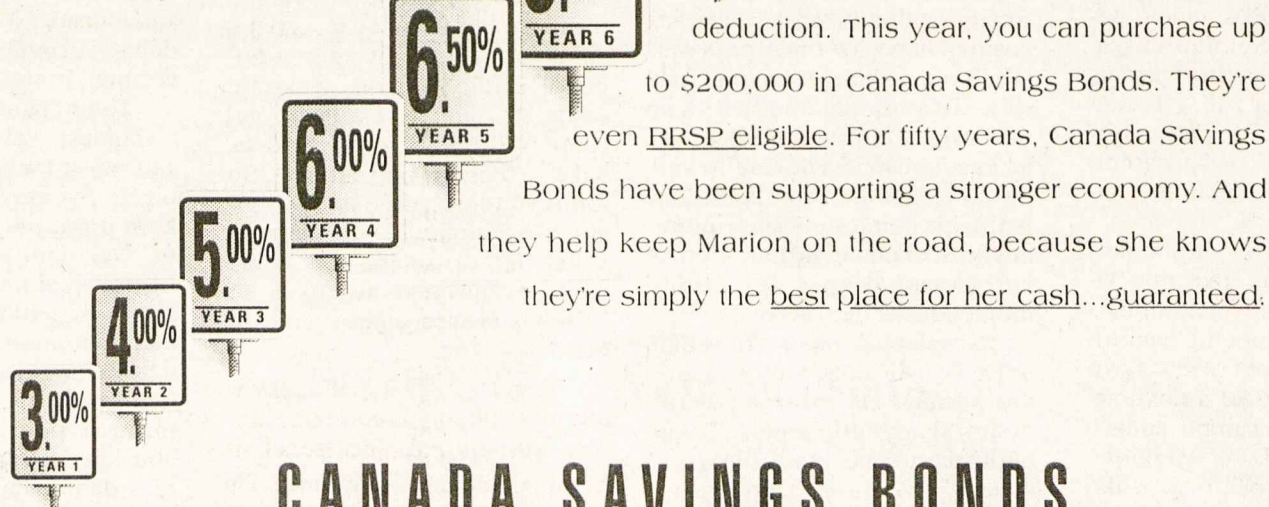
Matas Stanevičius

Marion loves a winding road, but not when it comes to her financial future.

That's why Canada Savings Bonds are such an important part of Marion's financial road map. Rates will increase over a period of ten years. A minimum rate guarantee means the rates shown here will never go down, and rates will be raised if market conditions warrant. Canada Savings Bonds are completely cashable anytime, and as always, they're fully guaranteed by the Government of Canada. You can purchase them wherever you bank or invest, without fees of any kind.

Or you can buy them through payroll deduction. This year, you can purchase up to \$200,000 in Canada Savings Bonds. They're even RRSP eligible. For fifty years, Canada Savings Bonds have been supporting a stronger economy. And they help keep Marion on the road, because she knows they're simply the best place for her cash...guaranteed.

CANADA SAVINGS BONDS

On sale until November 1. Call 1-800-575-5151 or visit our web site www.csb-oc.ca

Canada

Jaunieji „Kretingos“ stovyklautojai, praėjusią vasarą pasirodę vakarinėje programoje

Nuotr. A. Kaknevičiaus

Hamiltono "Aukuras" Čikagoje

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Tik retkarčiais Čikagoje tepasidžiaugiamie lietuvių teatru. Bet šį rudenį turėjome tikrą šventę, nes JAV LB kultūros taryba, pirmininkaujama Alės Kėžėlienės, pakvietė Hamiltono lietuvių teatrą "Aukurą" į Čikagą ir į Lemont'ą.

"Aukuras", pernai atšventęs 45 metų veiklos sukaktį (per tą laiką net 52 pastatymai!), 1996 m. spalio 5 d. Jaunimo centre pasirodė su J. Žemaitės "Petro Kurmeliu", dramatinio Kazio Inčiūros ir Antano Rūko. Tai 5 v. drama, kur rodomas XIX š. pabaigos Lietuvos kaimo gyvenimas.

Turtingas, praktiškas, pagyvenęs ūkininkas, kuriam reikia vesti, nes ūkis be šeimininkės negali išsiversti, niekaip negali apsispręsti, ar vesti darbščią, apsuksią, bet neturtingą Janikę, ar gerą kraity atsinešančią Marčę. Piršlio įkalbėtas, vis dėlto palinksta į pinigą ir veda Marčę, kuri jo nemyli, netvarkinga ir tinginė.

Santūriai papuoštoje scenoje vyksta penki šios dramos veiksmi: tai kieme prie Petro Kurmelio namo, tai Kupsčių (Marcės tėvų) sodyboje, tai miške, tai Kurmelio troboje. Matėme anų laikų žmonių gyvenimą, jų džiaugsmus, rūpesčius, vargus. Buvo ten ir suktumo (Marcės tėvo medžiai), nusivylimo gyvenimu, skandinamo degtinėje, buvo ir meilės – jaunos, pasitikinčios (Janikė ir Pranukas), ir savanaudės, neištikimos bent mintyse (Marcė). Visa tai buvo perduota gana įtikinančiai.

Aktoriai buvo gerai pasiruošę ir visur matėsi gabi režisierės Elenos Dauguvietytės-Kudabienės ranka. Buvo situacijų, sukėlusių žiūrovų juoką, buvo ir liūdnesnių momentų, verčiančių žiūrovą susimąstyti. Žiūrovai gyveno kartu su aktoriais, o tai jau gero teatro požymis. Nesu teatro meno kritikė, nesiimu vertinti vaidybos. Eili-

niam žiūrovui tai buvo tikra šventė!

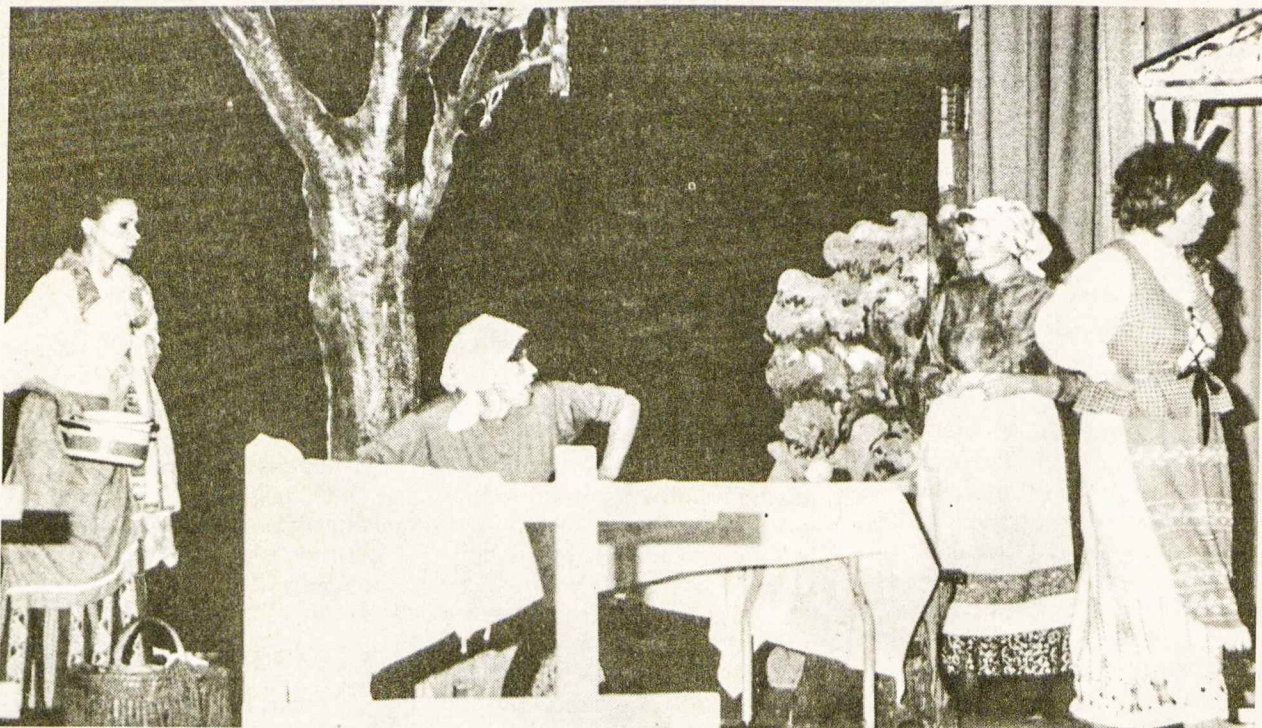
Vieni aktoriai padarė didesni, kiti gal kiek mažesni įspūdį. Žinau, kad visi jie daug dirbo. Neiškęsiu nepasakius, kad įspūdingiausi man buvo Virbas, Marcė ir Kurmelis.

Petro Kurmelio vaidmenį atliko Kęstutis Kalvaitis, Kupsčio – Vytautas Taseckas, Kupsčienės – Marija Kalvaitienė, Marcės – Alina Žilvytienė, Janikės – Eglė Barauskaitė ir Pranuko – Darius Meškauskas, abu iš Klaipėdos teatro, o piršlio vaidmenį atliko Laisvis Širvinskas. Gorį vaidino Kęstutis Keperutis, Magdė – Elena Kairienė, Bronė – Julija Kisielaitytė.

Režisavo Elena Dauguvietytė-Kudabienė. Dekoracijos ir scenos priežiūra – Kęstutis Keperutis. "Aukuro" administratorė – Regina Choromanskytė. Apranga – Julijos ir Juozo Kisielaityčių. Vaidinimui pasibaigus, režisierė E. Dauguvietytė-Kudabienė visus vaidintojus ir talkininkus vis poromis kvietė į sceną. Publikai griausmingai plojant, visi buvo apdovanoti gėlėmis.

JAV LB Kultūros t-bos pirm. Alė Kėžėlienė nuoširdžiai dėkojo režisieri E. Kudabienei ir aktoriams, kad jie jau tiek daug metų puoselėja teatro meną ir juo dalinasi su tautiečių telkiniais, išsisklaidžiusiais JAV ir Kanadoje. A. Kėžėlienė kvietė visus į JC kavinę, kur Stasė Petersonienė su savo draugėmis paruošė vaisių ir svečiams iš Hamiltono, ir jų vaidinimo atėjusiems pasižiūrėti čekigiečiams.

"Aukuras" spalio 6 d., 12 v. pasirodė PLC Lemont'e su Ksanos Dauguvietytės 2-jų veiksmų komedija "Susitikimas". Režisierė – E. Dauguvietytė-Kudabienė. Ten pasirodė atskirai ir svečiai iš Klaipėdos teatro – Eglė Barauskaitė ir Darius Meškauskas. Svečiai iš Hamiltono ir PLC sutraukė daug žiūrovų ir buvo šiltai sutikti.

Iš "Petro Kurmelio" Jaunimo centre Čikagoje. Po vestuvių iš k.: Janikė – Eglė Barauskaitė, abi tarnaitės Magdė ir Bronė (Elena Kairienė ir Julija Kisielaitytė), Marcė – Alina Žilvytienė

Nuotr. J. Tamulaičio

Kas yra tautiniai šokiai?

Pratęsiant pokalbius su Lietuvos choreografe Laimute Kisieliene, atsiliepiant į jos paaiškinimus spaudoje, ieškant santykio tarp asmeninės ir liaudies kūrybos

GENOVAITĖ BREICHMANIENĖ

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Lietuvių tautiniai drabužiai

Kai išsivija stengėsi išlaikyti lietuviškus tautinius drabužius, Lietuvoje jie vis keitėsi ir prastėjo. Vienu metu, pataikaujant publikai, kiekviena grupė buvo papuošta vis skirtingos vienos spalvos raštuotais audiniais. Aišku, labai skirtingai ir gražiai atrodė "Žalgirio" stadionas, kai jame sukosi geltoni, žali, mėlyni ir raudoni ratukai, bet tuos drabužius lietuvaits dėvėjo ir kitomis progomis. Tie drabužiai pasiekė ir mus – ryškūs, rėkiantys, raudoni, geltoni, žali. Ketvirtosios šventės metu į amfiteatrą vienos grupės vyrukai įžygiavo visai ryškiai raudoni. Kai aš paklausiau vadovę, kodėl ji taip aprenę savo šokėjus, ji nustebsi man atsakė: "Bet, ponija, tie drabužiai iš Lietuvos. Juos mums šiai šventei specialiai atsuntė..." Bet tai buvo pirmas ir paskutinis kartas. Mes stengėmės išlaikyti tokius dra-

bužius, kokius atsivežėme iš Lietuvos.

Vokietijoje įsikūrusiems ansambliams buvo sunku savo šokėjus aprenkti. Tačiau atsirado lietuvaicių audėjų. Be to, ir pačios moterys ir merginos bandė siuvinėti bliuskutes, prijuostes ir t.t. Kanadoje mes buvome laimingi, nes netoli Kingstono, ant Šv. Lauro upės kranto savo meno galeriją įsteigė dailininkai Anastazija ir Antanas Tamošaitiai. A. Tamošaitis dar Lietuvoje buvo žinomas kaip lietuviškų tautinių drabužių žinovas. Jis buvo sukūręs lietuvaicių tautinių drabužių ekskizus įvairiems meniniams vienetams. Be to, atsirado ir moterų, kurios turėjo Anastazijos Tamošaitienės austų drabužių. Taip per pirmą dešimtmetį jau daug išsivijos lietuvaicių spėjo pasipuosti A. Tamošaitienės austais, labai skoningais ir gražiais tautiniais drabužiais. Atsirado ir kitų audėjų, o ir Tamošaitiai ruošdavo kursų naujoms audėjom paruošti.

Daugumas mūsų jaunimo pasipuotė A. Tamošaitienės rankų darbo taut. drabužiais. Prieš mirtį A. Tamošaitienė man pasakė, kad nėra dviejų vienodų drabužių išaudus. Toks didelis buvo jos kūrybingumas. Kai mūsų ansambliai nuvažiavo į Lietuvą, esu tikra, kad ir Lietuvos žmonėms mūsų tautiniai drabužiai padarė įspūdį, nors jokių atsiliepimų nesu girdėjusi. Lietuvos tautinių drabužių kūrėjai, dailininkai, liaudies meno tyrinėtojai turėtų paaiškinti, kodėl tarp išsivijos ir Lietuvos šokėjų aprangos atsirado toks skirtumas. O kad jis yra – žinome visi.

Kiekvienas kolektyvas pagiedojom po giesmę, o paskui užtraukė bendrą. Visi esantys šventovėje pasimeldėm. Labai šilti parapijiečių veidai, tokie – kaip ir jų klebono. Nuo pat pradžių pajutome spinduliuojant žmonių gerumą.

Štai jau klebonas skaito pavardes šeimų, kurios pasako, kiek gali mūsų paminti pas save, ir mes dalijamės duetais, trio, kvartetais ir net sekstetais. Matau mūsų mažiausiuosius besišypsiančius ir rankas, glostančius jų galvytes. Matau geras akis, glostančias suaugesnius. Ramūs esame vadovai. Iki ryto visiems! Su Dievu!

Gera buvo naktis. Kam pasakos buvo sekamos, kas ramiai namuose ar prie laužo sėdėjo, dainavo, kalbėjo. Dauguma Šėpopol šeimų vienaip ar kitaip susiję su Lietuva. Daugelio gyvenimą Vilniuje ir jo apylinkėse. Sakė – "bėgom nuo Sibiro". Su tomis vietomis susiję daug brangių prisiminimų... Ir lietuvių kalbą dar prisimena. Su kokia meile apžiūrinojo atvirusus su Vilniaus šventovėmis ir miesto vaizdais.

O mūsų "sektetas" nakvojom didžiuliame mediniame name, kuriame gyveno seneliai, tėvai ir vaikai su šeimomis. Tai iš šios šeimos buvo tos mielos moteriškos, mojuojančios mums tik ką įvažiavus į Šėpopol. Kai susitvarkėm, buvom pakviestos į kiemą prie vaišių stalo. Tarp didelių medžių padaryta palapinė-gaubtas iš burės. Vėją ir lie-

"Blezingėlė" ir "Malūnas" nenusibosta

Nuo 1940 metų dirbu su jaunimu tautinių šokių srityje. Tų metų pavasario semestre Vilniaus universiteto studentės pirmiausia išmokiau šokti "Blezingėlę". Tai buvo mano, kaip taut. šokių mokytojos debiutas, nors aš patį buvau tik trečio kurso studentė. Per 56 metus man niekas ir niekados nepasakė, kad "Blezingėlė" būtų atgrasi ar atsibodusi. O jos istorija yra įdomi ir sena.

Jau 1840 m. Liudvikas Jucevičius tarp kitų Žemaitijoje užrašytų šokių mini "Blezingėlę". Jis visą šokį ir aprašo, kaip vyrai ir merginos, sustoję į eilę poromis, dainuoja ir lاندžioja pro pakeltas kitų rankas, kaip jie sudaro smailų kampa, įvairiomis kryptimis šoka ir dainuoja: "Broleliai, seselės lėksma, lėksma! Į žalią girėlę lėksma, lėksma..."

1903 m. mokytoja ir rašytoja Šatrijos Ragana rašo, kad kiekvienam geriausiai tinka jo tautos šokiai, nes ir jo kūnas, ir judesiai tokiems šokiams pritaikyti. Ji sako, kad nereikia pamėgdžioti "poniškų" šokių. "Argi neturime savųjų gražių? Ar ne puikūs mūsų 'Piršlys', 'Blezingėlė'?" – rašo ji.

Tai buvo šio šimtmečio pradžioje, bet ir baigiantis XX šimt., "Blezingėlė" paliko uni-kaliu šokių, kokio niekam nepavyko užtikti kitų tautų šokiuose. Per visą šį šimtmetį "Blezingėlė" labai sėkmingai atstovavo lietuvių liaudies menui ir davė pradžią tautinių šokių atgimimui.

1935 m., lietuviams pirmą kartą dalyvaujant Tarptautinia-

tų gali pajusti prie jų neprisilietus. Šalia liepsnoja ugnis. Pradėję vaišes giesmele "Dieve laimink mūsų stalą", nepajutome kaip visi gražiai "įsišėlome". Tai mes dainuojam, tai šeimininkų choras užtraukia. Braukšt, ant stalo atsiranda senas lietuviškas daiktynas, išleistas Kaune...

Staiga iš namo pasigirsta disko muzika. O mes nepasime-tam, pradėdam pagali šią muziką šokti liaudies šokius. Greit visas jaunimas išlindo iš kambarių. Vienam šeimiameiui jaunuoliui taip patiko šokiai, kad jo pagrindinė partnerė (vyriausia mano choristė) turėjo pažadėti vėl atvažiuoti. Gera buvo, kad linksmėnomės visi – nuo mažiausio iki garbingo amžiaus sulaukusio. Netgi prosenėlė, sėdėjusi vežimėlyje, šoko: lingavo vežimėlį ir atsargiai vežiojo.

Ryte "suplaukėm" visi šypsodamiesi vėl prie šventovės. Jau mūsų laukė gerasirdžiai kunigai. Šventovės knygoje palikom įrašą, pasimeldėm visi kartu. Dėkojom už viešnagę ir linkėjom vieni kitiems viso geriausio – tai lenkiškai, tai lietuviškai. Užtraukėm žemaitišką, su užtesimais, giesmę. Skamba šventovėje puikiai. Prisiminiau pirmą repetaciją, į kurią atėjo abu kolektyvai pasimokyti liaudies dainų. Jausdama didelį kai kurių vaikų vidinį pasipriešinimą, prašiau Dievą, kad suteiktų man jėgų ir kantrybės. Labai sunku įpiršti jaunulėi (iui) tikras vertybes, kam jam taip svetima, sukelia tik juoką. Dabar tie patys vaikai kad dainuoja! Ir

Choras, kurio klausėsi Detroitas

1996 m. spalio 13 d. Detroito "Lietuvos dukters", vadovaujamos Irenos Alantienės, atsikvietė į Dievo Apaizdos kultūros centrą Klivlando Dievo Motinos parapijos chorą "Exultate" atlikti labai įvairios programos.

Kai šiandien muzikos pasaulyje reiškiasi daugiausia solistai ir instrumentalistai, tai lietuviški chorai puikiai tęsia daugiabalsę tradiciją, įskaitant ir vietinį Stasio Sližio Šv. Antano parapijos chorą. Su A. Mikulskio mirtimi Klivlande mirė ir Čurlionio ansamblis. Tačiau chorinė tradicija išsilaikė energingos ir sumanios dirigentės Ritos Čyvaitės-Kliorienės dėka per Dievo Motinos parapijos chorą. Ir mes savo ausimis išgirdome jo gryną, darniai skambantį giedojimą lietuvių ir kitataučių kompozicijose.

Gražiai ir spalvingai išjungę dramatinis sopranas Virginija Bruozytė-Muliolienė, atlikdama Muzetos ariją iš G. Puccini "Bohemos", Vilijos ariją iš F. Lehar'o "Linksomos našlės", Obradors ispanišką dainą, G. Rossini komišką kačių duetą kartu su Rita Balyte. Solistės balsas yra labai pajėgus. Ji tikrai gali dainuoti dar didesnėse salėse. Ji buvo labai gera Muzeta, nuostabi Rossini išdaigose ir šiek tiek per daug linksma Vilijos melancholijoje. Tai talentas, kuris ateityje gali labai plačiai išsiskleisti.

me festivalyje Londone, tos išvykos dalyvis Antanas Liutkus rašo: "Išėjome dainuodami su savo muzikantais į areną, įruoš-tą salės viduryje, ir keliasdešimt tūkstančių akių lydimi, pradėjome "Blezingėlę" (šoko ir vyrai). Ir kai mūsų "Blezingėlė" nustojo skridusi, buvome sutikti tokių katūčių, kokių joks spektaklis, net Lietuvoje nebuvo girdėjęs... Anglų laikraščiai mūsų šokius vertino kaip subtilų grožį... Buvome korespondentų fotografuojami iš visų pusių..." Šie atsiliepimai Kaune sukėlė didelį susidomėjimą lietuvių iš kaimo surinktais ir Londone pašauktais tautiniais šokiais, kad nuo to ir prasidėjo tautinių šokių atgimimas.

1962 m. Hamiltono "Gyvataras" Toronte vykusiam "Freedom" festivalyje už "Blezingėlę" iš 30 dalyvavusių įvairių tautybių laimėjo ketvirtą vietą. 1977 m. pradžioje "Gyvatarui" lankantis Australijoje, vieną karštą vidurdienį turėjome pasirodymą Sydney miesto centre atvirame ore. Kitą dieną vietos spauda išgyrė "Gyvatarą" dar atskirai pažymėdama "skren-

O dabar apie chorą kaip svarbiausią programos atlikėją. Stipriausi balsai yra moterų, nors vyrai sudaro stiprų foninį atgarsį. Dirigentė mėgsta greitą tempą ir staigius posūkius. Tokiu būdu kaip vėtros gaudesys prabėgo "Aviža prašė", A. Mikulskio harmonizuota liaudies daina. Puikiai atlikta ilgesinga ir aidi F. Strolis "Svajonė" (žodžiai ką tik mirusio H. Nagio).

Kiti kompozitoriai ar harmonizuotojai: V. Daukša, R. Kliorienė, J. Tamulionis, E. Balsys, G. Jautokaitė, L. Vilkončius, J. Tallat-Kelpša, Zangl, Bach/Gounod, E. Drake, I. Graham, J. Shirl, A. Stillman, G. Gershwin.

Šiandien mėgstami vaikų chorai labiau negu suaugusių. Neatsilikio ir šis choras su vaikų trijule: Kristina Klioryte, Simu Laniausku ir Laura Rukšenaite. Pati dirigentė parašė jiems kompoziciją "Dainą iš širdies", kuri publikos buvo sutikta irgi iš visos širdies.

Pirmoje koncerto dalyje buvo atliktos kelios religinės giesmės. Į jas buvo įvelti varpeliai, kurie sukėlė naujovišką oro virpėjimą. Čia reikia taip pat iš-kelti sumanų ir dailų pianisto Michael Borowitz akompani-mą.

Po koncerto sekė turtingos ir skanios vaišės. Ačiū Klivlando chorui ir Detroito "Lietuvos dukterims" už puikų koncertą.

Saulius Šimoliūnas

Iš Lietuvos tautodailės instituto suvažiavimo per Kanados lietuvių dienas 1996 m. spalio 11 d. Toronte. Nuotraukoje – suvažiavimo dalyviai; viduryje – instituto steigėjas ir kuratorius, dail. ANTANAS TAMOŠAITIS

Nuotr. J. Urbono

Jaunimo išvyka Lenkijon

Vilniuje įsteigtos Šv. Jono Bosko vardo parapijos jaunimas – parapijos ir "Minties" vidurinės mokyklos chorai, vadovaujami Vitalijos Valiukevičiūtės ir Irenos Stanevičienės, 1996.VII.24-VIII.2 dalyvavo išvykoje, kurią suorganizavo salezietis kun. Izidorius Sadauskas, besidarbuojantis Vilniuje ir Montrealyje

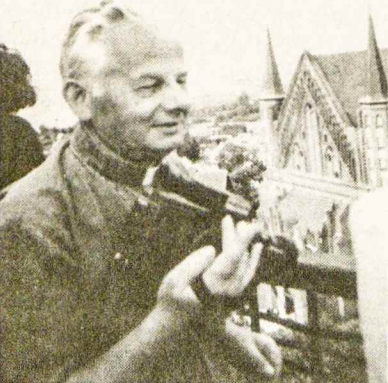
Po ilgo ir kruopštaus pasirušimo pagaliau 40 jaunimo grupė autobusu pervažiavo dabartinę Lietuvos-Lenkijos sieną. Vaizdai, kaip vaikai pastebėjo, nepasikeitė: medžiai tokie patys, vaizdai panašūs ir karvės tos pačios spalvos. Tik vėliau, gilyn bekeliaudami, pradėjome jausti tautos dvasią, kultūrą...

Seinai. Pirmas trumpas pasivaikščiėjimas. Girdėti nemažai žmonių lietuviškai šnekant. Išsikietė dalį pinigų, traukiam toliau.

Gierloz. Antrojo pasaulinio karo Hitlerio bunkeriai. Važia-

vom į juos keletą km tokiu siauru keliuku, kad vos tilpo mūsų autobusas. Kaip tik čia prireikė mūsų pagalbos senukui, važiuojam dviračiu (kojos raumenis sutraukė). Išaiškėjo ir jo tautybė. Įdomus atvejis – Lenkijoje lietuvaiciai pagalbėjo garbingo amžiaus vokiečiui nuvažiuoti į Hitlerio bunkerius. Kiek darbo rankų reikėjo pastatyti tokias tvirtoves – neperšaukamas, nesusprogdinamas. Prisiminėm netoliese stūksantį Soldino mišką, "Lituanikos" didvyrių Dariaus ir Girėno tragišką žūtį... Tačiau likimas lėmė, kad patys hitlerininkai turėjo susprogdinti savo niekam neprieinamus "namus".

Sviėta lipka (Šventojo lipka) – tai Marijos šventovė nuo viduramžių traukusi maldininkus iš tolimiausių kampelių. Šventojo lipka priskiriama prie vėlyvojo baroko pavyzdžių Lenkijoje. Architektūros ansamblį sudaro šventovė, galerija ir vienuolynas. Beveik nepakitusi išliko turtinga ir įvairi puošyba, akmeninės ir medinės skulptūros, sienų tapyba ir drobės, auksakalių, stalių ir raizytojų dirbiniai. Taip pat gausūs meninės kalvystės ir šaltkalvystės kūriniai. Šventovė pastatyta toje vietoje, kur augo

Kun. IZIDORIUS SADAUSKAS, salezietis, suorganizavęs Vilniaus Šv. Jono Bosko parapijos jaunimo chorą išvyką Lenkijon

Nuotr. I. Stanevičienės

Vilniečių išvykos vadovybė ant Fromborko bokšto. Iš kairės: Vitalija Valiukevičiūtė, kun. Izidorius Sadauskas, Irena Stanevičienė, viduryje – Laima Gasiūnienė, guviausios mazelės mama

Nuotr. O. Abarytės

taip nuoširdžiai.

Mums buvo taip gera, kad net prasarėme: jei visos kitos dienos ir blogos būtų, mums pakaktų įspūdžių ir gerumo, patirtos iš Šėpopol SDB parapijos klebono ir parapijiečių. Gal todėl ir mūsų sugiedota "Marija, Marija" nuskambėjo taip dvasingai. Klebonas buvo labai sujaudintas ir paprašė šios ir kitų giesmių, kurios buvo giedamos Lietuvoje, viešint Šventajam Tėvui.

Džiaugsmo ašaromis apsi-pylę, išvažiavome tolyn. Kurį laiką autobusas buvo ramu. Ty-liai gyvenom Šėpopoliu. Dar skambėjo mums padainuota parapijiečių atsisveikinimo daina. O Dievas – būsimasis šešto-kas, labai šaunus vaikinukas, prieina prie manęs ir sako:

– Vadovė, aš pasisveikinau lenkiškai – man davė du saldai-nius. Pakalbėjau lenkiškai – dar du gavau. O kai pasakiau, kad mano tėvas lenkas – padovan-ojo penkis zlotus. Autobuse pa-

gyvėjimas, įspūdžių dalijimasis balsu.

Artėjam prie Frombork. Važiuojam labai gražiais, siau-rais, medžiais apaugusiais ke-liais. Šventovių bokštai lyg nu-pjauti. Tai Varmijos žemės stilius.

KOPERNIKO MIESTE

Frombork. Dar Vilniuje mūsų kun. I. Sadauskas minėjo, kad važiuosim į M. Koperniko miestą. Atvažiavęs 1512 m. (gi-mė Torūnėje 1473 m.), gyveno iki pat saulėlydžio (1543 m.). Čia jo visi pagrindiniai darbai, atradimai. Apžiūrėm M. Koper-niko muziejų, ligoninę, bokštą-tvirtovę. Sužavėti katedra – XIV š. gotika su 23 baroko sti-liaus altoriais. Klausomės groji-mo labai gerais koncertiniais vargonais.

Visa tai mes pamatėm ir iš-girdom dovanai. Klausėm kuni-gą, kokį burtažodį ištaręs, kad gavo tokiai didelei grupei ne-mokamą leidimą įeiti ir viską apžiūrėti. Jis tik nusišypsojo.

(Bus daugiau)

Kas yra tautiniai šokiai?

(Atkelta iš 6-to psl.)

Bendra išvada būtų tokia. Kai mes stengėmės išlaikyti drabužius ir šokius, kokius paliko Lietuvoje iš jos išvykdami, Lietuvos choreografiniai, šokių kūrėjai, mokytojai ir šokėjai sparčiai žengė pirmyn, dažnai atsisakydami liaudies šokio charakterio. Mūsų ir publika nėra pripratusi prie labai įmantrių šokių. Ir ne vienas mane klausė: – „Kaip čia yra, kad medinės klumpės ne tik ant kojų, bet ir ant rankų?“. Arba: „Koks grožis šokinėti įlindus į maišą? Kodėl merginos tas klumpėtas kojas taip aukštai kilnoja? Juk lietuvaitės turi būti kuklios, jų judesiai švelnūs, todėl ir sijenai jų ilgi...“ Kad sijenai ilgi ir lietuvaikių kojų judesiai labai paprasti, savo raštuose mini Šatrijos Ragana, o daug vėliau tą patį patvirtina ir senosios lietuvių aprangos tyrinėtoja R. Volkaitė-Kalikauskienė.

Gal todėl mūsų publikai dar vis patinka „Blezdingėlė“ ir „Malūnas“. Jie, kaip klasikiniai kūriniai, neturėtų atsisosti niekada.

Kanados gyventojai yra įvairių rasių ir tautybių mišinys. Norint geriau parodyti Kanados įvairiaspalvę mozaiką, yra rengiami tarptautiniai festivaliai, kurie žmonių mėgstami ir gausiai lankomi, nes kiekvienas ten randa ir save, savo tautą. Šių festivalių organizatorius Leon Kossar sako, kad kiekvienos tautos menas tiek vertingas ir gražus, kiek jis autentiškas – nesužalotas pataikavimu publikai, nesumodernintas. Jam labai patinka „Blezdingėlė“ ir „Sadutė“. „Tie šokiai žiūrovą pagauna, nes turinigi“. – sakydavo jis. Kanados valdžia šiuos festivalius remia, nes žino, kad jaunuoliai, kurie gerbia savo tėvus, išlaiko jų papročius ir prasmingai pralaidžia savo laisvalaikį, išaugs ir gerais Kanados piliečiais.

Išėjimas tautinių šokių mokytojai ir šventės

Tiesa, kad mes neturime specialių mokyklų taut. šokių mokytojams paruošti, neturime ir mokytojų, kurie laikytų save profesionalais. Būsimasis mokytojas pirmą savo pasiruošimą patiria šokdamas nuo mažens tautinius šokius ir domėdamasis jais. Tautinių šokių mokytojas tikrai nėra jokia profesija, ir, kas sutinka juo būti, turi būti pasiruošęs sau jokios naudos neieškoti. Už visą jo darbą atpildas yra tas, kad gerai paruošę savo šokėjus, kad suteikę džiaugsmo žiūrovui, kad šokėjas pajuto gerai atlikto koncerto pasitenkinimą. Tačiau, nepaisant viso to, nei mokytojų, nei šokėjų išėjimą nestokoja. Toli mesnį pažinimą, naujų žinių ir šiek tiek teorijos naujieji mokytojai gauna LTSI ruošiamuose kursuose. Tad labai svarbu, ypatingai naujiems mokytojams,

kad jie lankytų šiuos kursus, nes žinių niekada nebus per daug. Jei domisi, turi noro pažinti su- prasti, įsisavinti, – iš paprasto šokėjo gali išaugti geras mokytojas. Yra daug pavyzdžių, kurie apie tai byloja. L. Kisieliene paminėta Rita Karasiejienė, kuri dirba labai profesionaliai. Simtu procentų su ja sutinku, nes žinau, kad Rita yra gera mokytoja; pati tai keliomis progomis paminėjau. Tik norėčiau, kad tokių taut. šokių mokytojų būtų daugiau. Ji labai domisi, stengiasi suprasti, pažinti, o jei nežino, nebijo paklausti, pasitarti. Bet ir ji yra išaugusi iš i- civijos taut. šokių grupių ir mokytojų kursų. Tai geras pavyz- dys, kad ir mes galėjome geras mokytojas paruošti.

Išėjimas tautinių šokių šventės mūsų mastu yra didingi renginiai, ir jiems suruošti reik- kia daugelio žmonių bendrų pa- stangų. Mes neturime valstybės, kuri mus remtų, tad rengimo komitetui reikia ne tik visas deta- les iki smulkmenų suplanuoti ir apgalvoti, bet ir pinigais pasi- rūpinti. Biudžetas siekia netoli pusės milijono dolerių, nes dar reikia paremti iš tolimų konti- nentų atvykstančius šokėjus. Tačiau niekam ir niekada ne- kilo mintis, kad mes galėtume lygintis su Lietuvoje rengiamo- mis šventėmis, nes Vilniuje tą dieną šoka visa Lietuva, o mes esame tik maža jos atskala. Gal tik mes tikėjome, kad Lietuvos choreografiniai geriau supras ir įvertins mūsų darbą ir pa- stangas. Vistik mes surengėme jau dešimt tautinių šokių šven- čių, tarp kurių buvo ir gana pro- fesionaliai paruoštų. Išėjimas taut. šokių grupių vadovų ir šo- kėjų entuziazmas dar labai ryš- kus. Į šias šventes suvažiuoja jaunimas iš viso pasaulio kras- tų, jei tik ištekliai jiems leidžia. Mūsų taut. šokių šventės nėra tik lietuviško jaunimo susibėgi- mas, nors negaliu ir nenorėčiau paneigti reikšmės ir tų lietuvi- ško jaunimo susitikimų, kuriuose užsimiega draugystės, o kartais ir širdžių kalba. Mes taip pat stengiamės žiūrovui suteikti malonų vaizdą, nors gal ne kiekvieną kartą vis naują ir ne- pasikartojantį. Tačiau kiekviena šventė vis buvo skirtinga, nes meninės dalies vadovas įneša ir savo kūrybos. Tokių švenčių nei latviai, nei estai, nei ukrainie- čiai čia nesurengė.

Išėjimas lietuviams taip pat pavyko lietuvių tautinį šokį iš- nešti į tarptautinę sceną, kurio- je jis užima pirmaujančias vie- tas. Tai, aišku, yra nuopelnas grupių vadovų, kurie ilgą ir at- kakliu darbu savo grupes pa- ruošė virš vidutinio lygio, virš kitų tautybių šokėjų.

Tikiuosi, kad po šio ilgo pa- sikalbėjimo geriau suprasime vieni kitus, išsklaidysime visas mus skiriančias abejones ir 1998 metais visi bendrame rate šoksi- me „Žalgirio“ stadione.

Toronto lietuvių jaunimo ansamblio „Gintaras“ studentų grupė, dalyvavusi X-toje Kalifornijos lietuvių dienų programoje Los Angeles mieste 1996 m. spalio 5-6 d.d.

Iškili lietuvaite Kanados spaudoje

Pasaulinio garso operos solistė LILJA ŠUKYTĖ aprašyta „Opera Canada“ žurnalo rudens laidoje

LAIMA B. KURPIENĖ

Visi džiaugiamės, kai kas nors iškyla ne vien lietuviškame ratelyje, bet ir pasižymi plačia- jame pasaulyje. Kanados lietu- vaitė operos solistė sopranas Li- lija Šukytė savo talentu ir darbš- tumu kaip tik to ir pasiekė.

„Opera Canada“ žurnalo 1996 m. rudeniniame numeryje įdėtas puslapijo ilgumo straips- nis su L. Šukytės nuotrauka. Spaudos ir radijo žurnalistė, stebinti kultūrinę veiklą Kana- doje Paula Citron, pavadino sa- vo straipsnį „Didingoji tradici- ja“ su parašu „Didžiosios as- menybės muzikiniam Kanados pasaulyje – Lilian Sukis 1939“.

L. Šukytė gimė Kaune, Lie- tuvoje, 1939 m., rašo žurnalistė. Jos tėvai – kariuomenės kapi- tonas ir dėstytoja universitete. Per II Pasaulinį karą šeima at- sidūrė Vokietijoje, 1950 m. imi- gravo Kanadon ir apsigyveno Hamiltone, Ontario. Paūgėjus, pasirodė L. Šukytės gabumai muzikai ir kalbom. 1961 m. ji gavo ARCT dainavimo laipsnį, o 1962 m. – ir pianino. Taip pat 1962 m. ji baigė su pagyrimu McMaster universitetą, kur stu- dijavo prancūzų ir vokiečių kal- bas. Nors „Royal Society of Ca- nada“ pasiūlė jai stipendiją stu- dijuoti dainavimą Vokietijoje, ji pasirinko „Royal Conservatory Opera School“ prie Toronto universiteto. Konservatoriją baigė 1965 m. ir vėl su pagyrimu (first class honors) bei \$1000 Eaton stipendija. Dar bestudijuodama laimėjo premijas poroje daina- vimo konkursų.

L. Šukytė apdovanota ne tik žavingu lyrišku soprano balsu, bet ir laisva, išraiškinga laiky- sena scenoje, tešia P. Citron. Ji greit pradėjo garsėti. 1964 m. ji dainavo Lady Billows vaidmenį B. Britten'o operoje „Albert Herring“ Toronto MacMillan teatro atidarymo proga, Alice Ford G. Verdi „Falstaff“ Banff Centre for the Arts bei Kate Pinkerton G. Puccini „Madama Butterfly“ Kanados operos sce- noje. 1965 m. ji sukūrė pagrindi- nį titulinį vaidmenį Healey Willan'o operos „Deirdre“

Solistė LILJA ŠUKYTĖ

premjeroje. Tais pačiais metais jos dainuota Grafienė (W.A. Mozart'o „Così fan Tutte“). Korėjietis kompozito- rius Isang Yun sukūrė jai operą „Sim Tjong“, kurios premjeroje ji dainavo per Miuncheno olimpinį festivalį 1972 m. Miun- chenas tapo jos įžymios karjeros centru, o valstybinė Miuncheno opera atsidėjo suteikdama jai garbingą titulą „Kammersaen- gerin“.

Be kitų pasirodymų tais pa- čiais metais žurnalistė paminė- ti L. Šukytės dainavimą naujai sukurtoje operoje „Lokys“ Či- kagoje. Nors ji rašo, kad operos libretas paimtas iš Prosper Me- rimce to paties pavadinimo knygos, ji nemini, kad opera su- kūrta lietuvių kompozitoriaus Dariaus Lapinsko. Tais pačiais metais L. Šukytė buvo pakviesta dainuoti Cape Code koncerte, kurio mecenatė buvo Jacque- line Kennedy.

Prestiginiame Niujorko „Met- ropolitan Opera“ konkurse ją dainuojant išgirdo vienas iš pa- saulyje garsiausių dirigentų Herbert von Karajan, kuris tuoj pat jai pasiūlė vykti į Salzburgą. Bet L. Šukytė pasiliko Niujorke, įstodama į „Met“ solistų eiles. Jos debiutas „Metropolitan Operoje“ įvyko 1967 m. kovo 17 d. Helen Nilles vaidmenyje Mar- tin David Levy „Mourning Be- comes Electra“ operos premje- roje. Bet „Met“ operoje ji iš- buvo neilgai – vos dvejus metus. (Sužinojusi, kad garsiuose ope-

ros rūmuose dainuoja lietuvaite, ją išgirdau E. Humperdin- ck'o operoje „Hänsel und Gre- tel“ ir, berods, Ch. W. Gluck'o „Orfeo ed Euridice“; abiejose dainavo comprimario vaidme- nis).

Konkurencija šiuose operos rūmuose nepaprastai žiauri. L. Šukytė nusibodo laukti pirma- cilių vaidmenų ir ji nukreipė sa- vo dėmesį į Europą, kur pasi- rašė sutartį su valstybine Miun- cheno opera 1969 m.

Tais pačiais metais ji pasie- kė triumfo Fiordiligi vaidmeny- je W. A. Mozart'o „Così fan Tutte“. Korėjietis kompozito- rius Isang Yun sukūrė jai operą „Sim Tjong“, kurios premjeroje ji dainavo per Miuncheno olimpinį festivalį 1972 m. Miun- chenas tapo jos įžymios karjeros centru, o valstybinė Miuncheno opera atsidėjo suteikdama jai garbingą titulą „Kammersaen- gerin“.

Toliau Paula Citron išvar- dina miestus, kur L. Šukytė dai- navo: Berlyne, Bayreuthe, Vie- noje, Salzburge, Romoje, Lon- done, Ciuriche ir Buenos Aires. Ji dainavo ne tik įprastinėse Puccini, Verdi, Mozart'o ope- rose, bet ir Grafiene R. Strauss'o „Capriccio“, Miss Jessel B. Britten'o „The Turn of the Screw“, Leila G. Bizet „Les Pe- cheurs de Perles“, net Melisan- de impresionistinėje C. Debussy „Pelléas et Mélisande“, Wogl- inde R. Wagner'io „Das Rheingold“ bei Rusalką A. Dvořák'o „Rusalkoje“. Jos ko- legos buvo pasaulio žymiausieji dirigantai ir režisieriai.

Šiaurės Amerikoje ji daina- vo retai, nors visada buvo labai šiltai įvertinta. Toronte ji kon- certavo 1978 m. ir 1982 m. Pas- taraisiais metais taip pat daina- vo G. Mahler'io „Symphony No. 2“ su Toronto simfoniniu orkestru.

Žurnalistė pažymi, kad aukštas Šukytės ūgis ir išpūdin- ga laikysena darė didelį išpūdį scenoje. Nors jos balsas plataus diapazono, laisvai plaukiantis, pilnas švelnumo subtilios gaid- dose, bet kartu jo skambesys pilnakraujis, išdirbtas, pikantiš- kai energingas, pilnas stiprybės. Ji buvo žinoma savo „ekspan- syviu, nedažnos šilumos ir spal- vingumo balsu“ ir gerbiama „dėl jos intelekto ir natūralaus muzikinio talento“.

Šiuo metu garsioji daininin- kė jau atsisakiusi scenos, nors kartą nuo karto dar padainuoja Vokietijoje. 1991 m. ji dainavo su styginiu Vilniaus kvartetu naujos lietuviškos muzikos kon- certe. P. Citron tikisi, kad grei- tu laiku bus išleistas kaupiklis (CD) su rinkiniais solistės įra- šais. Korespondentė mano, kad L. Šukytės meniškas dainavimas dar daržiuogins klausytojo ausį su muzika įrašuose.

Atsiųsta paminėti

JOURNAL OF BALTIC STU- DIES, vol. XXVII, nr. 2, 1996 m. vasara, 172 psl. ir viršeliai. Leidinys anglų kalba, skirtas baltiečių eko- nomikos, politikos bei kultūros stu- dijoms. Red. Saulius Sužiedėlis, P. O. Box 1002, Millersville Universi- ty, Millersville, PA 17551-0302. Administracija – 111 Knob Hill Rd., Hackettstown, NJ, 07840.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Rašytojo Jurgio Jankaus am- žiaus devyniasdešimtmetį Detroi- to lietuviai paminėjo rugsėjo 8 d. Dievo Apvaizdos parapijos kultū- riniam centre. Sukaktuvininą sveikino Lietuvių rašytojų draugi- jos pirm. Paulius Jurkus. Atsi- minimais dalijosi literatūros kri- tikas Kęstutis Keblys. Audrė Budrytė skaitė ištraukas iš J. Jankaus „Velnio balos“ ir „Pa- parčio žiedo“. Sukaktuvinininkas J. Jankus prisipažino, kad jis iš Lie- tuvos išsinešė tik žodžius, kuriuos išėjus kūriniuose tik visai su- dėliodavo.

Devynioliktosios Lietuvių die- nos Australijos Melburne bus pradėtos gruodžio 26, ketvirtadie- nį, tautodailės parodos atidarymu ir baigsis Naujų metų sutikimo baliumi. Atidarymui skirtos Mi- šios bus atnašaujamos gruodžio 27, penktadienį. Po jų įvyks Lie- tuvių dienų ir sporto šventės ati- darymas krepšinio aikštėje. Į Lie- tuvių dienas Melburne atkeliu- jungta: dailės paroda, susipažini- mo ir žodžio bei muzikos vakarai, dainų šventė, D. Bitės brėžinių paroda, Plungės „Suvartuko“ koncertas, tautinių šokių šventė, ALB krašto tarybos atstovų su- važiavimas, vargonų muzikos re- čitalis, Naujų metų sutikimas. 1997 m. sausio 1, trečiadienį bus užbaigta sporto šventė, įvyks atsi- sveikinimui su Lietuvių dienomis skirta gegužinė.

Prof. dr. Antanas Salys, žy- musis lietuvių rašto kalbos ugdy- tojas ir jos istorijos tyrinėtojas, mirė 1972 m. liepos 31 d. Fila- delfijoje, ten ilgus tremties metus dėstęs slavistiką ir baltistiką Pen- silvanijos universitete. Velionis yra gimęs 1902 m. liepos 21 d. Raketės kaime, dabartinio Kre- tingos rajono Imbarės seniūni- joje. Prof. dr. A. Salys, 1969 m. lankydamsis Lietuvoje, džiaugė- si jau panaikintoj, bet dar nesu- naikintoj gimtojį sodyboj rastu gyvenamuoju namu. Jame jam teko augti ir, dirbant mokslinį dar- bą, atostogauti. Šią sodybą su 28 ha plotu velionis, atrodo, norėjo išsaugoti savo šeimos nariams, broliui pradėjęs atsiųgti jai nau- priklausomybės metais nupirkta 14 ha sodybą Žalgirio kaime. Vy- tautas Vitkauskas šiemetiniame „Lietuvos aide“ pranešė skaityto- jams, kad šiuo ūkiu prof. dr. A. Salio atminimą norėtų įamžinti jo šeimos narės Sofija Salienė, Rimgaila Salytė-Gaigalienė ir Laima Gaigalaitė. Jos norėtų derlingąją sodybos žemę išnuo- moti ūkininkui ar ūkio bendrovei, o gaunama nuoma padengti Prof. dr. A. Salio vardo stipendiją stu- dentui ar doktorantui, žemaičių tarmės tyrinėtojai. Šiuo reikalu tik reikėtų susitarti su velionies sūnėnu A. Saliu, jau atgavusiu ūkį Žalgirio kaime, kurį jo tėvui nu- pirko velionis. Mat teisiškai jam priklausė ir pusė broliui Salių ūkio. Tokiu būdu būtų išsaugoti prof. dr. A. Salio istoriniai gim- tosios sodybos pastatai.

Lietuvoje įsteigta Simono Daukanto premija yra skiriama už geriausius literatūrinius kūri- nius istorinėmis temomis bei mokslinius darbus, tyrinjančius ir garsinančius S. Daukanto paliki- mą. Šios metinės premijos lau- reatai jau yra istorikai Vytautas Merkys ir Egidijus Aleksandra- vičius, rašytojas Petras Dirgėla už dviejų dalių istorinį romaną „Jol- dijos jūra“. Siemetinę S. Daukan- to premiją laimėjo kalbininkas dr. Giedrius Subačius už humanitari- nių mokslų doktorato disertaciją, kurioje tyrinėjo S. Daukanto žemaičių tarmės žodžius. Jis yra pa- ruošęs spaudai rankraštinį Dau- kanto lenkų-lietuvių kalbų žody- ną. Poznanės archyve dr. G. Su- bačius rado ir išleido XIX š. Juo- zo Čiudlos gramatikos rankraštį. Daug naujos medžiagos, šventovių archyvuose jam pavyko surinkti Jurgio Ambraziejaus Pabrėžos biografijai. Surinktoji medžiaga jam padėjo išmotti žemaičių tar- mę, iš kurios XIX š. formavosi bendrinė žemaičių kalba ar jos tarmė. Jau įprasta naujiems lau- reatams S. Daukanto premiją įteikti spalėje, kuris yra jo gimimo mėnuo. Šikart premija buvo įteik- ta, dar nesulaukus rudens. Mat dr. G. Subačius jau antri metai profesorijauja Čikagoje, Iliinojaus universiteto lituanistikos katedro- je dėstydamas įvairias lituanisti- nes disciplinas, net ir bendrinės žemaičių kalbos formavimąsi XIX š.

Antanas Miškinis (1905-1983)

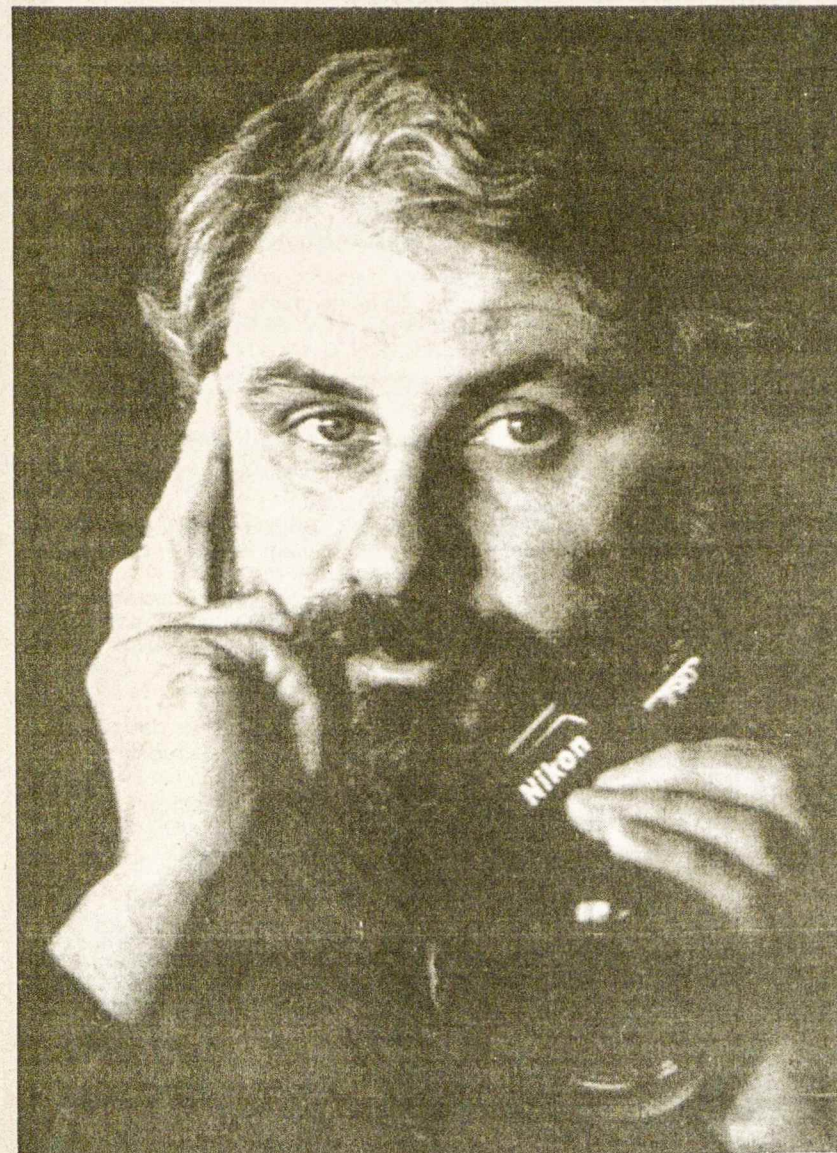
su savo poezija Lietuvon pilnai sugrįžta „Rinktinių raštų“ trito- miu, kurį sudarė ir spaudai pa- ruošė Rita Tutlytė. Jam nemažai žalos padarė Sibire praleisti me- tai, palaidoję prieškario laikotar- pio neoromantiškus kūrinius. Po sibirinių kančių A. Miškinis atsi- gavo „Žaliaduonių gegužė“ (1977) bei kitais prozos fragmen- tais. Į viršūnes poezijoje jis iškopė Sibiro lageriuose parašytų eilė- raščių rinkiniu „Sulaužyti kry- žiai“, išspausdintu 1989 m. Šiuo metu jau yra išleisti pirmieji du A. Miškinio „Rinktinių raštų“ to- mai. Tikimasi, kad „Vaga“ netru- kus galės išleisti ir III A. Miškinio „Rinktinių raštų“ to- mą, kuris yra paskutinis.

Vytauto Didžiojo karo muzie- jus kauniečiams ir jų svečiams su- rengė parodą „Marvelės tyri- mams penkeri metai“. Tai yra jau antroji Marvelės kapinyno radi- nių paroda. Pirmoji buvo sureng- ta 1993 m., praėjus dvejiems metams nuo kapinyno tyrinėjimų pradžios. „Lietuvos aid“ atstovė Aušrinė Šėmienė rašo: „Marvelės kapinynas yra didžiausias ne tik Lietuvoje, bet ir aplinkiniuose kraštuose. Kapinynas buvo atras- tas atliekant žvalgybinius archeo- loginius tyrinėjimus prie Marve- lės piliakalnio, būsimųjų Kauno nutekamųjų vandenų valymo įrenginių vietoje...“ Pasak archeo- logo Audriaus Astrausko, sunku pasakyti, kas tada gyveno Kauno apylinkėse. Jam atrodo, kad tada ši sritis buvo tarsi takoskyra tarp Rytų ir Vakarų baltų, siekianti II- XIII šimtmečius. Pirmą kartą Lietuvoje šis kapinynas tiriamas kompleksiskai. Marvelėje dar yra apie 10,000 kvadratinį metrų neištirti kapinyno.

Pamario krašto senoviškų žvejybos įrankių parodą Šilutės muziejaus kiemelyje 1996 m. va- sarą surengė etnografe Birutė Servienė ir šio muziejaus direk- torė. Jas aplankė Heinsas Go- beris, vienas seniausių pamario krašto žvejų Rusnės saloje, mu- ziejui padovanojęs gerai išlikusius savo tėvų ir senelių žūklės įran- kius, kuriais jis jau nesinaudoja, o jų dar nebuvo tarp parodai išsta- tytųjų muziejaus kiemelyje. Pasak H. Goberio, tik su jo padovano- tais rodiniais Šilutės muziejaus senoviškų žvejybos įrankių para- da pilnai galės atskleisti techno- loginį žvejybos verslo augimą pa- starajame pusantro šimto metų laikotarpyje. Ligšiolinius senovi- skų žvejybos įrankių rodinius Ši- lutės muziejui buvo suteikę kras- totyryninkai. Jų pradėta darba da- bar užbaigė brangi Rusnės salos žvejo H. Goberio tėvų ir senelių dovana. Pirmosios parodos lanky- tojai buvo nustebinti jiems negir- dėtų senųjų žvejybos įrankių pa- vadinimų.

Su jais dabar supažindino šią parodą aprašiusi „Lietuvos ryto“ korespondentė Aldona Aleksėjū- nienė, 1996 m. liepos 25 d. laidoje pasakojusi: „Naujieji miesto gy- ventojai, kurie tik iš rašytinių šal- tinių žino apie garsiuosius Šilutės žuvų turgus ir žvejybos įrankius, smalsiai apžiūrėnėja „durą“, spe- cialų lauktuva ledams kirsti, „žėg- šį“, kuris skirtas ypač storai ledo dangai Kuršmarės kapoti, taip pat žvejybos įrankius įvairioms žuvims gaudyti: „ūdą“ – ungu- riams, „tūbiak“ – lydekomis ir ly- namis, „bruišį“ – raudėms, „gro- šteiną“ – pūkiams gaudyti, „per- stikę“ – lydekomis badyti. Valtys, įrankiai, prietaisai ir kiti žvejų buities rykai į Šilutės muziejų daugiausia pateko iš Rusnės gy- venvietės ir Vorusnės, Šyskrantės, Drevenos ir kitų pamario kaimų“. A. Aleksėjūnienė taipgi primena, kad „skiaure“ buvo vadinama be- stogė kabina su išdegintomis sky- lėmis dugne ir šonuose. Ji būdavo gilioje vietoje stačiomis pritvirtin- ama prie kuolo pagautoms di- džiosioms žuvmis laikyti iki tur- gaus dienos. Žuvį iš „skiaurės“ žvejas išgriebdao „love“ – medi- niu skyklė graibštu su rankena. Mažesnės žuvys turgaus dienos šviežios sulaukdavo „rožyje“, pa- ilgame iš vytelių nupintame krep- šyje. Į turgų žuvys būdavo veža- mos po kaimus keliaujančio sta- liaus („tischlerio“) pagamintose „potingėse“, medinėse dėžėse, tu- rinčiose atskiras dalis įvairiūr- šėms žuvmis ir „bilde“ vadinamą uždarą nuo žuvų atskirtą dėžutę, jas turgun vežančio žvejo maistui susidėti.

V. Kst.

Fotografas VYTAUTAS SUSLAVIČIUS

Lietuva fotografijoje

Meniškos VYTAUTO SUSLAVIČIAUS nuotraukos ir jo parodos

ILONA DAMAŠIŪTĖ- BERESNEVIČIENĖ

Vytautas Suslavičius yra fizikas iš profesijos, o fotografas iš pašaukimo. Gimęs Trakų mieste. Gyvena Elektrėnuose ir dirba elektros jėgainėje. Lietu- vos fotomeninkų sąjungos na- rys, surengęs 21 parodą. Jo kū- riniai buvo rodomi Danijoje, Argentinoje, Japonijoje, Ispani- joje, Prancūzijoje, JAV, Brazil- joje, Italijoje, Irane. Ten jie bu- vo apdovanoti diplomais ir me- daliais. V. Suslavičius yra gam- tos žmogus. Gamtoje jisai mato daug harmonijos ir grožio. Iš jo sukurtų nuotraukų dvelkia šilu- ma, ramybė ir gėris. Ateityje tu- rėtų išeiti didelis albumas – Lietuvos gamta nuotraukose. Turbūt nėra Lietuvoje tokios šventovės, kuri galėtų pasigirti dokumentuota medžiaga. Nesci- niai pašventinta Elkrėnų Mari-

jos Kankinių Karalienės šventė- vė tokią medžiagą turi V. Susla- vičiaus dėka. Visa šešerių metų statybos eiga matyti nuotrauko- se – viskas nuo to momento, kai vyskupas Juozas Matulaitis pa- šventino kartinį šventovės akme- nį. Tai pirmosios Komunijos, kuri buvo dalijama ant kalnelio po medžiais, kai žmonės suklau- pę meldėsi ir tikėjo – bus Lietu- va, bus šventovė.

Šiuo metu V. Suslavičius vieši pas savo gimines Kanadoje ir nesiskiria su savo foto aparatu. Fotografuoja šios šalies žmones, savo tautiečius ir vietos gamtą. Neveltui jisai atvyko čia rudenį, kai Kanada tokia spal- vinga.

Mūsų žiūrovas galės pasi- grožėti jo gausia darbų paroda lapkričio 3, sekmadienį, nuo 10 v.r.. Anapilio Parodų (muzie- jaus) salėje. Visi kviečiami ją aplankyti.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414
Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 61 milijoną dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	3.00%
180-364 d. term. ind.	3.00%
1 metų term. indėlius	3.25%
2 metų term. indėlius	3.75%
3 metų term. indėlius	4.25%
4 metų term. indėlius	4.50%
5 metų term. indėlius	5.00%
1 metų GIC-mėn. palūk.	3.00%
1 metų GIC-met. palūk.	3.50%
2 metų GIC-met. palūk.	4.00%
3 metų GIC-met. palūk.	4.50%
4 metų GIC-met. palūk.	5.00%
5 metų GIC-met. palūk.	5.50%
RRSP, RRIF ir OHOSP	2.75%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	3.50%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	4.00%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	4.50%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	5.00%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	5.50%
Taupomąją sąskaitą	2.75%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	2.75%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	2.25%
Amerikos dol. kasd. pal.	
taupymo sąsk.	2.75%

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neiname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai **"INTERAC"** kortelė

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALIACIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- Taisau visų rūšių
- ŠALDYTUVUS
- SKALBIMO MAŠINAS
- ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS
- KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytiui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronte.
Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

- Centrines šildymo ir A/C sistemas
- Skalbimo mašinas, džiovintuvus
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Indų plovimo mašinas,
- Šaldymo sistemas, šaldytuvus
- viryklas

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.

Skambinti R. Jareckui
tel. 416-370-3539 Toronte
(Nemokamai atvažiuoju į kainoti).

Countrywide WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

4214 Dundas Street West, Suite 106,
Etobicoke, Ontario M8X 1Y6
Tel. 416 767-9000 FAX 416 239-6228

DRAUDA

Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRIF)

Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite

JUOZUI EIMIUI RAMUI
tel. 239-7733

namų 766-5857 FAX 234-5187

CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED
3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Parduodant ar perkant nekilnojamo turto nuosavybę visais reikalais prašau kreiptis į

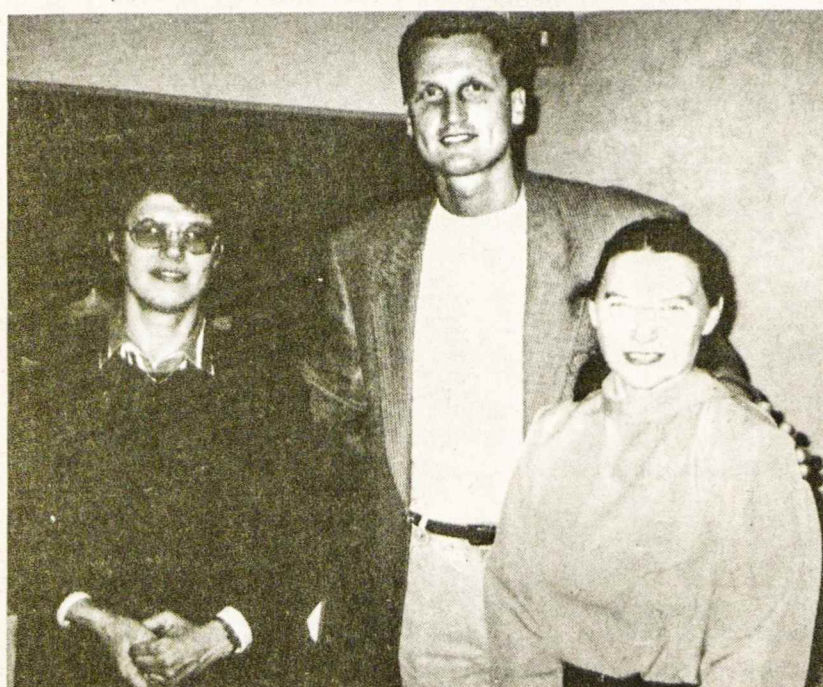
TEODORA STANULI

SĄŽININGAS IR GREITAS PATARNAVIMAS

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A9
(2 blokaį į vakarus nuo Lietuvių namų)
tel. 416 769-1616 FAX 416 769-1524

SPORTAS

Š. Marčiulionio krepšinio mokyklos vadovė L. MARČIULIONYTĖ (kairėje) ir administratorė A. NAUSEDIENĖ susitiko su žymiuoju Kanados krepšinio žaidėju, televizijos sporto žinių komentatoriumi L. RAUTINŠU

Nuotr. V. Staškevičius

Tik "Kovas" įveikė svečius

Po Kanados lietuvių dienų Šarūno Marčiulionio krepšinio mokyklos komanda toliau tęsė savo sportinę viešnagę Kanadoje. Spalio 16 d. žaidė draugiškas rungtynes su Toronto "Vyčiu". Svečiai jas lengvai laimėjo 93:32. Šiose rungtynėse geriausias iš "Marčiulionių" buvo Tomas Aleksūnas su 23 taškais. Spalio 17 d. paskubomis buvo surengtos rungtynės prieš "North Albion Collegiate" komandą, kuriai vadovauja vytišis Andrius Klimas. Šioj mokykloje visi žaidėjai ir dauguma žiūrovų buvo juodaodžiai. Vyko gero lygio rungtynės, kurias "Marčiulioniukai" laimėjo 90:54. Visi mokyklos žiūrovai buvo nustebinti ir labai pamėgo Matą Niparavičių, kuris net du kartus "dėjo" į krepšį. Po rungtynių jis buvo apsuptas daugelio žiūrovų, kurie prašė, kad jis jiems dar kartą parodytų "dėjimą" iš viršaus. Matas labai lengvai tai padarė, ir vėl publika plojo ir šokinėjo.

Spalio 18 d., "Marčiulioniukai" susitiko su stipria Hamiltono "Kovo" komanda Hamiltone. Beveik visą laiką svečiai pirmavo, bet per paskutines porą minučių padarė kelias klaidas ir pralaimėjo "Kovui" 62:64. Tai buvo labai geros rungtynės, kurias stebėjo pilna salė žiūrovų St. Mary's gimnazijoje. Po rungtynių hamiltoniečiai gražiai priėmė svečius Jaunimo centre. Spalio 19 d. įvyko rungtynės su Mississauga "Monarchs" komanda, kuri praeitais metais laimėjo trečią vietą savo amžiaus grupėje Ontario provincijoje. Buvo labai lygios rungtynės pasibaigusios "Monarchs" naudai 77:69. Per šias rungtynes labai gerai pasirodė Andrius Montrimas savo stipriu fiziniu žaidimu bei taikliais metimais. Paskutinės svečių rungtynės Kanadoje įvyko spalio 20 d. Anapilyje su Anapilio parapijos jaunimo komanda, kuri buvo sudaryta iš jaunimo, priklausančio šiai parapijai. Jų tarpe buvo Toronto "Vyčio", "Aušros", Hamiltono "Kovo", ir jokiame klubui nepriklausančių žaidėjų. Rungtynes laimėjo svečiai 99:63. V.S.

Kas naujo Europoje?

Frankfurte spausdinamas angliškasis dienraštis "International Herald Tribune" sporto sk. didele antrašė pranešė, kad pasaulinėms futbolio pirmenybėms atrankos rungtynėse "Portugal and Lithuania all so wins", nes Lietuva įveikė Liechtenšteiną pasekme 2:1. Dienraštis rašė, kad Arminas Narbekovas padėjo namuose įveikti Liechtenšteiną, 55 min. persivardamas pasėkmę Lietuvos naudai ir kad 43 min. E. Jankauskas įkrito pirmą

Baltiečių sportinio šaudymo pirmenybėse 1996 m. rugsėjo 15 d. dalyvavusių šaudytojų grupė prie Giedraičio klubo pastato

Nuotr. B. Savicko

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

mus okupuotose arabų žemėse naudojosi turbūt ne tik Kanados milijonieriai žydai, bet ir užsieniečiai, suradę užtikrintą būdą pasiūsti dolerių izraelitiškų kaimų statybai Izraelio okupuotose arabų žemėse. JAV tokioms dolerių siuntoms, matyt, buvo įvesta griežtesnė priežiūra. Dienraštis "The Toronto Star" teigia, kad daugiausia dolerių kaimų statybai Izraelį pasiekdavo siuntose iš Kanados.

Kanados pajamų ministerijos labdaros skyrius dar nėra paruošęs išsamaus pranešimo apie tokias nuo pajamų mokesčio atleistas Kanados dolerių siuntas Izraelin. Jos visos dar nėra susektos ir sustabdytos.

Žurnalistas M. R. Cohn "Star" dienraštyje daugiau duomenų pateikia ir apie dar vieną labdaros siuntų Izraelin organizaciją "Press Foundation". Esą jos vadovai yra pranešę, kad biudžetiniai 1995 metai birželio 30 d. buvo užbaigti su penkiais milijonais dolerių. Iš tos sumos Izraelin buvo išsiųsta 4.8 milijono dolerių. Okupuotose arabų žemėse pastatytiuos kaimuose jau yra įsikūrusių 140.000 izraelitų, užimančių 75% šios teritorijos ploto.

Jie dabar jau pradeda šnekti apie jiems viešai skirtą finansinę paramą. Mat tuose izraelitų kaimuose auga ir vaikai, kuriems reikia žydiškų mokyklų "Press Foundation" labdaros or-

įvartį, tačiau H. Zech 53 min. paskemė išlygino. Mūsų kaimynė Latvija su Gudija sužaidė 1:1, o Estija greičiausiai neteks taškų, arba bus net diskvalifikuota. Priežastis: Talino aikštės apšvietimas labai blogas, tad skotai atsakė žaisti vakare. Rungtynės buvo nukeltos kitai dienai, bet Estijos vienuolikė aikštėje nepasirodė. Vokiečių televizija parodė aikštėje išsirikiavusius skotus, tačiau priešoingoje pusėje – nė vieno Estijos žaidėjo.

Vokietijos aukščiausios futbolo lygos Hamburgo SV klubo vienuolikėje žaidžia Valdas Ivanauskas. Jis žiūrovų yra labai mėgstamas, o vietos lietuviai į rungtynes atsineša mūsų trispalves, aukštai iškeldami jas, ypač Hamburgo klubo žaidėjui įkurtus įvartį, ar sumezgus gražų dešinį. Visos futbolo aikštės Vokietijoje nuo žiūrovų yra aptvertos aukštomis vielinėmis tvoromis. Prie Hamburgo vienos tvoros pusės yra prisegta Lietuvos vėliava su Ivanausko pavarde. Lietuvis yra sužeistas, tad Europos taurės rungtynėse prieš Maskvos "Spartaką" jis negalėjo žaisti, tačiau žiūrovų tarpe televizija parodė vieną Lietuvos vėliavą. Gal Hamburgo lietuvis norėjo kiek pazeizinti rusus, kurie rungtynes pralaimėjo 3:0.

Po įvykusios nelaimės Gvatemaloje Tarptautinio futbolo sąjunga (FIFA) artimiausiam suvažiavime numato iškelti vienių tvorų klausimą. Gvatemalos stadione prie tvoros buvo prispausti tūkstančiai žiūrovų, kurių 82 mirė ir šimtai buvo sunkiai sužeisti. Sąjungos sekretorius pareiškė, kad tokios vielinės tvoros yra tik gyvuliams, o ne žmonėms.

Pokarinėje Vokietijoje tūkstančiai lietuvių gyveno įvairiose Vokietijos miestų stovyklose, susipažindavo su vietiniu sportiniu gyvenimu, ar net aktyviai įsijungdavo į vokiškų klubų eiles. Gavęs keletą paklausimų apie šiandieninį sportinį gyvenimą lietuvių gyventuose telkiniuose, trumpai supažindinu su futbolu gyvenimu: Liubeko vienuolikė (joje žaidžia Mažeikis), dalyvauja antrosios Vokietijos futbolo lygos pirmenybėse, užimdama iš 18 komandų 15-tą vietą. Frankfurto "Eintracht" (1946 m. sužaidęs su lietuvių išiečių rinktine 3:3) iš aukščiausios lygos iškrito ir antroje lygoje užima 13-tą vietą. Ulmas kartu su Reutlingenu, FC Augsburgs žaidžia regionalinėse pietų lygoje. Visiškai "krito" garsioji Augsburgs "Schwabens" vienuolikė, anksčiau dalyvavusi Bavarijos krašto lygoje. Dabar švabai žaidžia pietinės Bavarijos dalies lygoje, užimdami 10-tą vietą. Pirmauja Rosenheimas, prieš Augsburgą – Lechhausen ir Ingolstadtą. K.B.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

AKTYVAI per 105 milijonus dolerių

MOKA:

2.75% už 30-89 dienų term. indėlius
3.00% už 90-179 dienų term. indėlius
3.00% už 180-364 dienų term. indėlius
3.25% už 1 m. term. indėlius
3.75% už 2 m. term. indėlius
4.25% už 3 m. term. indėlius
4.50% už 4 m. term. indėlius
5.00% už 5 m. term. indėlius
3.00% už 1 m. GIC mėn. palūk.
3.50% už 1 m. GIC invest. pažym.
4.00% už 2 m. GIC invest. pažym.
4.50% už 3 m. GIC invest. pažym.
5.00% už 4 m. GIC invest. pažym.
5.50% už 5 m. GIC invest. pažym.
2.75% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
3.50% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
4.00% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
4.50% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
5.00% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
5.50% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
2.75% už OHOSP (variable rate)
2.75% už taupymo sąsk. (gyv. drauda)
2.75% kasd. pal. čekių sąsk. nuo 50.000
3.75% už Amerikos dol. 1 m. GIC
2.75% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)

IMA:

už asmenines paskolas nuo.....7.50%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekilnamu nuosimčiu
1 metų.....5.60%
2 metų.....6.10%
3 metų.....6.60%
4 metų.....7.00%
5 metų.....7.40%
(fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų.....5.70%

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antriejį mortgicijai.

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymo sąsk.) pagal santaupų dydį iki \$2,000.

Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas. Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiama pinigų (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 416 532-1149

PRINTING NET

Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Priimamos kainos, aukšta kokybė.

TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave., Toronto Ont., M8V 1R3
Savininkas Jurgis Kuliešius

Knygų rišykla "SAMOGITIA"

meniška ir įrūša knygų bei žurnalų.

A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Sutton GROUP

PAŽADU JUMS
24 valandų

tarnybines paslaugas, greitą dėmesį, sąžiningumą, išsamią informaciją.

Prašau skambinti šiandien
tel. 416 236-6000

- pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcree St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-905-436-9903 FAX 1-905-728-5745
ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atskleidžiant Jūsų giminės iš Lietuvos, arba Jums skendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖS LIETUVOJE TIESIAI IR RANKAS PERDUODAM AMERIŠKIEŠKUS DOLERIUS. G A R A N T U O T A !

Queen Travel (atstovaujama ALGIO MEDELIO)

OFICIALIAI LIETUVOS AVIALINIJOS BILJETŲ PARDAVIMO AGENTŪRA KANADOJE!

Specialia sutartimi, kartu su AIR CANADA, BRITISH AIR, FINNAIR, LUFTHANSA ir KLM geriausiomis kainomis parduodam keliones į Europą ir Vinių. – NAUJOS ŽIEMOS SEZONO KAINOS! –

Ypatingai geromis kainomis parduodam LAL bilietus trasose tarp Vilniaus ir Amsterdamo, Berlyno, Frankfurt, Kopenhagos, Londono (Heathrow), Maskvos, Paryžiaus (Charles DeGaulle), Romos, Stokholmo ir Varšuvos.

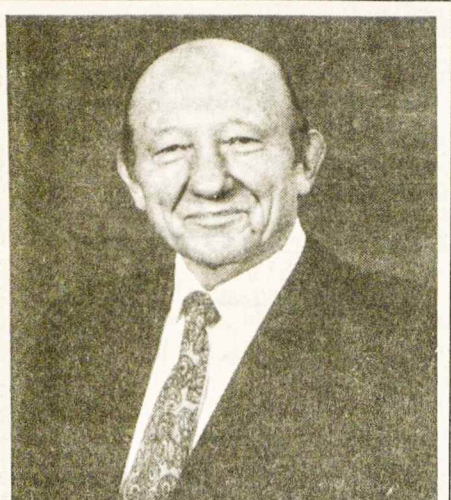
ATOSTOGOS ŠIA ŽIEMA:

* Vieni ar su grupe, su maistu ar be maisto, pailsėt ar daug pamatyt? Porai dienų, savaitė, mėnesiui ar dvim? Paruošim pagal Jūsų pageidavimą –

* FLORIDA, ARIZONA, MEKSIKA, KUBA, KARIBŲ SALOS, GRAIKIJA, PORTUGALIJA, HAVAJAI, RAMIOJO VANDENYNO SALOS AR PAKRANTĖS (O GAL TIK JUMS ŽINOMA PASLAPTINGA VIETELĖ?) – viskas JŪSŲ!

Asmeniškai kreipkitės kiekvieną trečiadienį, tarp 11 ir 18 val (11 AM – 6 PM). Kitomis dienomis – užsistokti mano asmeniškai dėmesį Jūsų reikalams, – paskambinę palikit savo telefono numerį ir aš tuoj pat, arba Jums tinkamu laiku, atskambinsiu.

Queen Travel ALGIS MEDELIS
International Ltd.
133 Roncesvalles Ave., TORONTO, Ont. M6R 2L2 TEL. 416 531-4800

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neliečiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškite Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Sukakties proga Danutei Keršienei –

75 spalvotų pasipuošę rudeniai,
75 sužydę pavasariai ir baltos žiemos.

Dar daug šiltų rudenių, miela mamyte, Danute,
linkime gimtadienio proga. Tegu Tau dienos būna
giedrios, šviesios ir džiaugsmingos.

Su meile visada –
vyras Aleksas ir duklė Linda

Dantų gydytoja

ASTA E. GRINIS-VAIDILIENĖ, D.D.S.

3101 Bloor Street West, Suite 308,
Toronto, Ontario M8X 2W2
(trys blokai į vakarus nuo Royal York)

Telefonas 416 237-1273

Dr. DAIVA NORKIENĖ

ŠEIMOS GYDYTOJA

Mielai priima naujus
pacientus

(416) 767-7725

2150 Bloor Street West (prie
Runnymede), Toronto, Ontario
M6S 4V7, Suite 205
(pirmame aukšte)

Į Lietuvą su Nordland Express

Siuntiniai laivu • Oro paštu

**Pinigų perdavimas • Prekybiniai
pervežimai**

Nordland Express 1650 Bloor St. W.,
Toronto, Ontario, Canada M6P 4A8

Darbo valandos: Nuo pirmadienio iki penktadienio
9 v.r. iki 6 v.v.

Toronto 416 535-5000

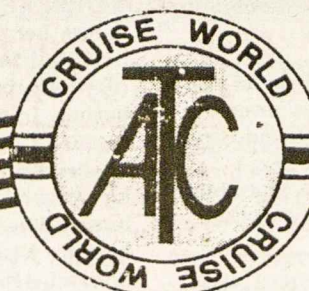
Skyrius: North York 164 Willowdale Ave., North York, Ont.
416 222-4021

Hamilton Alfredas Zorkus
905 522-9966

London Jonas ir Marytė Narusevičiai
1055 Guildwood Blvd.
519 657-1751

Montreal Andrejs Vitols
105 56th Ave., Lachine
514 637-9102

Už Toronto ribų 1-800-561-3113

AUDRA TRAVEL CORPORATION & CRUISE WORLD

Mūsų biure Jūs galite užsakyti:

- ♦ Geriausias keliones į Lietuvą.
- ♦ Skridimus į įvairius pasaulio kraštus.
- ♦ Atostogas šiltesniuose kraštuose.
- ♦ Keliones pramoginiams laivams.
- ♦ Poilsines keliones į kurortus ir sanatorijas.
- ♦ Sveikatos ir kelionių draudimus.
- ♦ švietimus bei vizas.

Smulkesnių žinių teiraukitės telefonu:

416 762-7447

Lietuviškai jus aptarnauja:

Ona ir Audronė

Fax 416 769-6753

E-Mail: audra@pathcom.com

256A Durie St. (Bloor West Village),
Toronto, Ont. M6S 3G3

Toronto Maironio mokyklos X skyriaus ir lituanistinių kursų mokiniai su poete iš Lietuvos VIOLETA PALCINSKAITE (II eilėje trečia iš kairės)
Nuotr. G. Paulionienės

SKAITYTOJAI PASISAKO

RĖMĖJAI KNYGŲMIS

Kretingos Šv. Antano religijos studijų instituto prie Katalikų teologijos fakulteto Vytauto Didžiojo universitete biblioteka turi per 13,000 egz. knygų.

Mūsų bibliotekos fondai sukaupė per trumpą laikotarpį. 1995 m. gavome per 6000 leidinių. Juos atsiuntė ir padovanojo geros valios žmonės. Mus sušėpė CARITAS, Lietuvių katalikų religinė šalpa iš Bruklino. Jie atsiuntė įvairaus turinio knygų, daugiausia anglų kalba. Darome atranką – pasilikame, kas reikalinga mūsų instituto studentams. Mums nereikalingas knygas pasiūlome kitoms bibliotekoms – viešajai Kretingos bibliotekai, Klaipėdos universiteto bibliotekai ir kitiems. Iš Vokietijos gavome nemažai vertingų leidinių vokiečių kalba, iš Belgijos – rusų kalba.

Tačiau pačią svarbiausią bibliotekos fondų dalį sudaro lietuvių kalba užsienyje išleisti leidiniai, kuriuos mums atsiuntė mūsų geradaris iš Toronto – Jonas Gustainis. Jis atsiuntė apie 60 siuntų labai vertingų knygų ir puikiai įrįstų žurnalų komplektų, kurie yra labai reikalingi mūsų instituto studentams ir dėstytojams. Jis mums atsiuntė visus "Lietuvių enciklopedijos" Bostone išleistus tomus, žodynų, žinių, grožinės literatūros (lietuvių išėvių parašytų), istorine, religine – teologine tematika, filosofinių ir kitų knygų. Visi dėstytojai ir studentai yra be galo dėkingi šitam mielam žmogui.

Turime ir daugiau rėmėjų – tai Čuplinskų šeima Toronte, A. Norvilas Čikagoje, A. Babickienė Klivlande, kun. K. Senkus Kaune, kun. J. Kauneckas Telšiuose ir kt.

Daug lėšų skyrė literatūros ir inventoriaus įsigijimui Kretingos pranciškonų vienuolynas. Tuo ypač rūpinasi vienuolyno gvardijonas kun. A. Grabnickas, OFM. Nesenai bibliotekai padovanojo kompiuterį. Bandysime bibliotekos fondus kompiuterizuoti ir palaikyti tarpbibliotekinius ryšius su stambiausiomis Lietuvos bibliotekomis.

Kol mūsų įstaiga buvo Kretingos Šv. Antano kolegija, pranciškonų vienuolynas (jis buvo kolegijos steigėjas) buvo pagrindinis mūsų

Aukojo "T. žiburiams"

\$450 – N. Kardelis; \$212 – T. Konstantinas Gulbinas, OFM; \$50 – A. Ambraška, B. S. Sakalas; \$35 – J. Paukštys; \$20 – O. Macijauskas, J. Astas, A. J. Rانونiai; \$15 – V. Šilėnas, J. Manikauskas; \$10 – P. Baltuonis, V. Skaržinskas, A. Rudys, dr. A. Mikelėnas, E. Filck, P. Juodaitis, J. Pakalka; \$5 – V. Jančiukas.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė:

\$50 – V. Šerksnis, S. Kazlauskas, V. Kryžanauskas, A. Kryžanauskas, V. Anelauskas, S. Miņeika, J. Zadeikis, P. Prancevičius, N. Kardelis, Č. Rugys, D. Mitkienė, A. Ambraška, L. Dagsys, K. Norkus, J. Mikalauskas, L. A. Stepaits, S. Augaitis, Z. Malo, O. Vasiliauskas, I. Tauteras, A. Štuopis, J. Jonaitis, K. Bagdonavičius, J. Kalėda, P. Plestys, B. S. Sakalas, V. Janulaitis, S. Tabb, A. Žukowski, J. Gasperas, A. Bajorinas.

Garbės prenumeratą atsiuntė:

\$100 – A. Raulinaitis, D. Slyžys, V. Kardelis; \$70 – L. Vaitonis; \$60 – J. Ardy, J. Skladaitis, A. Diržys, dr. J. Skučas, S. Gotceitas, dr. V. Gotceitas, A. Balčytis, J. Šarūnas, A. J. Rانونiai, dr. Č. Jonys, E. V. Smilgis.

Nuoširdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame garbės bei rėmėjo prenumeratoriams ir visiems, kurie, siūdami reguliarią prenumeratą, prideda ir auką.

CANDLELIGHT CATERING
Gaminamas maistas pokyliams, vestuvėms, mergvakariams, krikštynoms ir pusrūčiams. Parūpinam gėles. Skambinti tel. 416 622-9753 Joana Bubulienė.

bibliotekos rėmėjas. Nuo 1995 m. gruodžio 8 d. Šv. Antano kolegija reorganizuota į institutą. Tad literatūros įsigijimui ir spaudos užsakyti lėšų laukiame iš Vytauto Didžiojo universiteto Kaune.

Dėkojame visiems bibliotekos rėmėjams, geradariams – mums būtų labai sunku be Jūsų. Telydi Jus Dievo palaima.

K. Gindvilienė,
bibliotekos vedėja

ĮŠEIVJOS STRAIPSNIS

Ačiū dr. J. Uleckui už straipsnį, skirtą mūsų laikraščiui Marijampolėje.

Deja, to laikraščio, kuris buvo dešiniųjų "Sūduva", jau nebėra, bankrotavo. Likęs dabartinis "Sūvalketis", nors jo vardas paimtas iš anų laikų, bet jis perdėm raudonas. Visi žurnalistai, korespondentai – buvę komunistai, o dabar eldėdėpistai, ir pats redaktorius. Kai padaviau redaktoriui, norėjo numesti ant stalo. Paprašiau perskaityti. Pakluso. Skaitė ir traukė pečiais, krai-

pė galva... Prašiau atsakyti, ar spausdins ar ne. Sakėsi turis labai daug straispnių ir iš užsienio kokių 15, per vėlai susigriebia rašyti užsieniečiai, o reikia spausdinti ne tik jų – per savaitę išėina tik šeši numeriai. "Tai ką darysit?" – klausiu. – Atsako: "Tai čia, matot, rinkiminis, agitacinis, už jį reikia mokėti, nedarome nuolaidų nei rinkėjams, nei kandidatams. "Tai kiek reiks mokėti?" – klausiu vėl. Atsakymas: "Nemažiau 200 Lt."

Laiška pasiėmiau atgal, nunešiau į miesto savivaldybę krikščionių demokratų partijos vadovui. Sakė, gal jie ką nors susitarę padarys, sumokės, bet paskui paskambino, kad persiuntė laikraščiui "Apžvalga". Aš savo ruožtu dar pasiūniau į "Valstiečių laikraštį", kuris yra dešiniųjų pažirų ir plačiai skaitomas tiek kaime, tiek mieste.

Mes padarėme savivaldybėje kelis nuorašus, tai sekmadienį dar pamėginsiu pakabinti prie bažnyčios vartų, sako, šiandien buvęs pakabintas koks amerikiečių su daug parašų laiškas, ir žmonės noriai skaitė. Taip pat ryšius su rinkimais.
Eleonora, Lietuva

Laiminga pro-prosenelė ONA MAŠALIENĖ, sulaukusi Toronte penkių kartų – dukters STEFANIJOS, vaikaitės IRENOS, provaikaitės TANIOS ir proprovaikaitės VIKTORIJOS

Juozas (Joseph) NORKUS

Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas.

Daugiau kaip 10 metų turintis pardavimo bei daugiau kaip 20 metų statybos ir remonto patirtį. Mielai atsakysiu į namų pirkimo, pardavimo ar remonto klausimus.

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9

Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. 416 769-1616, namų – 416 532-5893

Nemokamas namų įvertinimas

GERIAUSIOS DOVANOS!!!

**Lietuvos krepšinio komandos
suvėnyrai**, pagaminti su leidimu (license)

Sportiniai marškiniai (T-shirts)

LITHUANIA 96, bronzos medaliatai, trispalviai (tie dyed) su skeletu: XXL, XL, L, M - \$30 (JAV); balti: XXL, XL, L, M - \$25 (JAV).

LITHUANIA 96, su komandos emblema, margi (tie dyed): XXL, XL, L, M - \$25 (JAV); juodi, balti: XXL, XL, L, M - \$20 (JAV)

LITHUANIA 96 su siuvinėta (embroidered) emblema, juodi: XXL, XL, L, M - \$30 (JAV) (XXL pridėti \$3).

LITHUANIA 96 KEPURĖS (baseball caps) su emblema, juodos - \$20 (JAV)

OLIMPINIAI ŽENKLIUKAI (cloisonne gold tone pins) - \$10 (JAV)

KREPŠINIO KAMUOLYS, trispalvis su komandos emblema, pasirašytas Šarūno Marčiulionio ir Arvydo Sabonio - \$25 (JAV)

LITHUANIA 96 LIPINUKAI (bumper stickers) - \$3.50 (JAV).

Persiuntimas \$10 (JAV).

Užsakymus su čekiu ar pašto perlaide (JAV dol.) siųsti: RBBMC/ R. B. Butkus, 60 East 212 Street, Euclid, OH 44123-1061 USA.

Tel. 1 (216) 732-8250

Vardas, pavardė.....

Adresas.....

Telefonas.....

Registruota masažo terapeutė

Ramona Girdauskaitė, B.Sc., R.M.T.

20 High Park Blvd., Toronto.

Gydomas masazas ("Craniosacral Therapy")
Priima pasientus pagal susitarimą

Telefonas 416 536-5437

Su gydytojo nurodymu dauguma privačių sveikatos draudos bendrovių (extended health care benefits) gydymą masazą padengia pilnai ar iš dalies.

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D. S.

1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)

Mississauga, Ontario L5G 3H7 **Tel.: 905 271-7171**

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7

(Priešais Lietuvių Namus)

Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.

(Orthodontist)

2373 Bloor Street West

(Prie Jane St.)

Telefonas

416 763-5677

Šeimos gydytojas

dr. Aleksandras Spudas

šiuo metu priima naujus pacientus.

1448 Lawrence Avenue East, Suite 210,

(prie Victoria Park Avenue)

Victoria Terrace Medical Centre, North York, Ont. M4A 2V6

Tel. 416 751-0082

Advokatas

VIKTORAS E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P. Eng.

27 John St., Second Floor

Weston, Ontario M9N 1J4

(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Tel. 416 240-0594

Lengvai pasiekiamas

autobusu nr. 79 (Scarlett

Road) nuo Runnymede

požeminio stoties.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane Street, Suite 500

(Bloor ir Jane gatvių kampas)

Toronto, Ontario M6S 4W3

Tel. 416 762-7393

Fax 416 763-0674

CHAMNEY • MC WILLIAMS • DRESHER

CMD Insurance Services

Dėl visų rūšių draudos Jūs galite kreiptis į Walter Dresher (Drešerį), taip pat naujos automobilų ir namų draudos reikalais; į Rimą Drešerienę kreiptis jau apdraustų automobilų ir namų reikalais ir į Ričardą Drešerį – dėl visų komercinių draudų. 1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8

Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406

FAX 905 624-8238

Chamney McWilliams Inc.

Nekilnojamo turto įkainojimas – mortgicijų, mokesčių, turto ir kt. Kreiptis į Rick Drešerį tel. 416 233-3334

DRESHER Appraisal Ltd.

Nekilnojamas turtas. Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius

Tel. 416 233-3334

DRESHER Real Estate Ltd.

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376

Lilija Paceviciene – telefonai 416 762-4232, 519 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3
416 762-4232 FAX 416 762-5588

TORONTO

Anapilio žinios

– Rudeninė Kapinių lankymo diena bus lapkričio 3, sekmadienį. Mišios bus Lietuvos kankinių šventovėje 3 v.p.p. Autoaiškštėje bei kapinėse tvarką prižiūrės Toronto VI. Pūtvo kuopos šauliai. Autobusas kapinių lankymo pamaldoms važiuos nuo Islington požeminių traukinių stoties Anapilin 2.30 v. p. p., o nuo Anapilio atgal išvažiuos 5.30 v.p.p. Anapilio autobusėlis tą sekmadienio rytą važiuos Anapilin į pamaldas įprasta sekmadienio tvarka.

– KKK moterų draugijos mūsų parapijos skyrus Kapinių lankymo dienos proga rengia Vytauto Susilavinčius meninių fotografijų parodą "Žodis tapo kūnu". Parodos atidarymas bus lapkričio 3, sekmadienį, po 9.30 v.r. Mišių.

– Anapilio moterų būrelis ruoš pietus Kapinių lankymo dieną Anapilio salėje. Valgyti ten bus galima bet kuriuo dienos metu.

– Kun. Izidorius Gedvila, gražiai darbavęs mūsų Wasagos mišioje ir laikęs Mišias ištisą vasarą Gerojo Ganytojo šventovėje, išvyko atgal į Floridą. Tikimės, kad ateinančią vasarą vėl pas mus atvyks.

– Anapilio knygynas Kapinių lankymo dieną veiks nuo 10 v.r. iki 3 v.p.p. Bus galima išgyti žvakų, kalėdinių sveikinimų, Kūčių plotelių, naujų knygų bei muzikos garsojuosčių.

– Spalio 26 d. Šv. Mykolo katedroje buvo apdovanoti Kard. Carterio medaliu trys mūsų parapijos Mišių patarnautojai: Arvydas Jonušonis, Mykolas Rovas ir Justinas Šimonėlis. Sveikiname juos!

– Lapkričio 1, Visų šventųjų dieną, taip pat yra pirmasis mėnesio penktadienis. Todėl tą dieną 7 v.v. bus Šventoji Valanda prie išstatyto Švenciausio. Visi kviečiami dalyvauti.

– Wasagos Gerojo Ganytojo šventovėje, pradedant lapkričio 10, sekmadienio, Mišios sekmadieniais bus laikomos 2 val. po pietų.

– Mišios lapkričio 3, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Mamertą Girčį, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 11 v.r. už a.a. Bronių Pošių.

Lietuvių namų žinios

– Sekmadienį, spalio 27 d. po pietų dalyvavo 147 asmenys. Svečių knygoje pasirašė Aurelija Gruzdienė iš Kauno. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN vyrų būrelio narys Zigmantas Revas.

– Spalio 20 d., 2.30 v.p.p. įvyko LN ir Labdaros fondo informacinis susirinkimas. Dalyvavo apie 150 asmenų. Pirmininkavo adv. Algis Pacevičius. Pranešimus padarė LN valdybos pirm. V. Drečeris, išd. J. Slivinskis ir Slaugos namų k-to pirm. J. V. Šimkus. Diskusijų metu išsiaiškinta LN ir Slaugos namų projekto būklė.

– LN valdybos posėdis – lapkričio 21, ketvirtadienį, 7 v.v. – Lietuvos partizanų kvartetas "Girių aidas" koncertuos Lietuvių Namuose spalio 29, antradienį, 7 val. vak.

– LN tradicinis pobūvis įvyks lapkričio 9, sekmadienį, Lietuvių Namuose. Programoje – "Pašvaistė" su nauju lengvos muzikos repertuaru. Šokiams gros "V. & V.". Įėjimas \$10. Kviečiame visus. Dėl bilietų kreiptis į LN raštine 416 532-3311 arba per sekmadienio popietes. Rengia LN visuomeninės veiklos komitetas.

– Lapkričio 10, sekmadienį, 1.30 v.p.p. LN sekljoje bus rodomos 6-ta, 7-ta ir 8-ta filmo "Gimnės" serijos.

Anapilio muziejaus statybos vajui aukoję: \$100 – E. Ažubalienė (a.a. Emilijos, Jono ir Stasio atminimui).

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukoję: \$100 – V. Lapaitienė, E. Ažubalienė (a.a. Emilijos, Jono ir Stasio atminimui).

A.a. Jurgio ir Birutės Strazdų 10-tosios mirties metinės buvo paminėtos 1996 m. spalio 12 d. Mišiomis Lietuvos kankinių šventovėje. Po pamaldų ant velionies kapo Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje, Ont. buvo padėta gėlių; velionis prisimintas maldomis. Nuotraukos iš kairės: V. Balsienė, B. Saplys, S. Pacevičienė, T. Stanulis, V. Zaprackienė, V. Strazdas (velionies sūnus) ir Anapilio parapijos klebonas kun. J. Staškus. Ntr. A. Zapracko

Prisikėlimo parapijos žinios

– Sekmadienį, spalio 27, Prisikėlimo parapijoje buvo švenčiama šeimos šventė. Per 10.15 v.r. Mišias vyko speciali liturgija, skirta šeimoms. Kun. Edis Putrimas pasakė pamokslą, o Ambrozaičių šeima su visais pasidalino mintimis apie savo tikėjimą. Po pamaldų "Keistuolių teatras" iš Vilniaus parodė salėje atlikto programėlę.

– Platinami bilietai į sriubos vakaronę, kuri įvyks lapkričio 10 d. Bus parodyta vaizdajuostė iš Lietuvos, kuri supažindins su labdaros valgyklomis Vilniuje ir Kaune.

– Lapkričio 1-oji – Visų Šventųjų iškilmė ir pirmasis mėnesio penktadienis. Vakare 7.30 val. aukojamos Mišios ir garbinamas Šv. Sakramentas. Seneliai ir ligoniniai lankomi namuose bei prieglaudose ir aprūpinami sakramentais iš anksto susitarus su parapijos kunigais. Lapkričio 2-oji – Vėlinės ir pirmasis mėnesio šeštadienis. "Gyvojo rožinio" dr.-jos nariai dalyvauja Mišiose 11 val. Po pietų 5.30 val. pamaldos vyks "Vilniaus" namuose.

– Ši penktadienį, lapkričio 1 d., Vėlinių išvakarės, per vakarines Mišias 7 val. giedos "Girių aidas" – buvusių partizanų kvartetas iš Lietuvos. Po pamaldų Parodų salėje svečiams bus surengtas priėmimas. Visi turės progos su jais susipažinti ir pabendrauti.

– Lapkričio 17, sekmadienį, po 10.15 val. Mišių parodų salėje įvyks liturginis seminaras, skirtas parapijos tarybos nariams ir sekčių darbuotojams, Mišių patarnautojams, skaitovams, giedotojams, muzikos vadovams ir kitiems, kurie prisideda prie sekmadienio liturgijos.

– Metinė kalėdinė mugė vyks dvi dienas: lapkričio 23 (sekmadienį) nuo 10 iki 4 v.p.p. ir lapkričio 24 (sekmadienį) nuo 10 v.r. iki 1 v.p.p. Norintys išsinuomoti prekyklinę gali paskambinti V. Juzukonytei 416 236-0848 ar D. Danaitytei 905 624-3296.

– Pirmosios Komunijos pamokos prasidės lapkričio mėnesį. Vaikūčiai registruojami parapijos raštine tel. 416 533-0621. Ruoš šes. Teresėlė ir Audra Karaitė.

– Mišios sekmadienį, lapkričio 3 d.: 8.15 v.r. – už a.a. prel. Praną Vaserį; 9.15 – už a.a. Mariją ir Michailą Wojtowicz; 10.15 – už a.a. Mamertą Duliūną, a.a. Adolfą Simonavičių, Vėlinių novenos progą; 11.30 v.r. – už mirusius Kanados lietuvių fondo narius.

Tėvynės s-gos Toronto židinys spalio 30 d., 7.30 val. vak. Prisikėlimo parapijos parodų salėje rengia susitikimą su lietuvių visuomene. Pranešimą padarys Vyt. Birėta, du mėnesius Lietuvoje dalyvavęs priešrinkiminiame vajuje. Inf.

KLK moterų draugijos Prisikėlimo par. skyrus 40 metų veiklos paminėjimas įvyks lapkričio 16 Prisikėlimo par. salėje. Pradžią 5.30 v.v. Po trumpos oficialiosios dalies bus muzikinė programa ir vakarienė. Bilietų dar galima išgyti sekmadieniais Prisikėlimo par. salėje po Mišių arba paskambinus skyrus pirm. Irenai Vibrienčiai tel. 416 762-8414. Visus atsilankyti maloniai kviečia skyrus valdyba.

O.G. Tremtinių vaikų mo-kyklai "Lietuvių Namai" Vilniuje aukoję: \$100 – A. L. Stepaitis (Čikaga); \$20 – S. O. Dačka, M. Povilaitienė; \$10 – J. Bakis. Prisikėlimo parapijos tarybos labdaros sekcija, A. A. Vaičiūnai ir G. Kaulienė padovanavo drabužių ir rašymo priemonių. KLB krašto valdyba padengė siuntinių persiuntimo išlaidas. Nuoširdus ačiū visiems geradariams už paramą mūsų tėvynės atžaloms.

Šarūno Marčiulionio krepšinio mokyklos žaidėjai ir vadovai-vės, 1996 m. spalio 20 d. aplankę "Tėviškės žiburius". Pirmoji eilė iš kairės A. MILONAS – treneris, A. NAUSĖDIENĖ – mokyklos administratorė, R. SAKALAITĖ-JONAITIENĖ – "TŽ" redakcijos narė, Z. MARČIULIONYTĖ – vadovė. Ntr. V. Staškevičiaus

"Tėviškės žiburių" administracija kapų lankymo dieną, lapkričio 3, sekmadienį, bus atidaryta po 9.30 v.r. Mišių iki 3 v.p.p.

Kanados lietuvių katalikų kultūros draugijos "Žiburiai" metinis narių susirinkimas įvyks lapkričio 5, antradienį, 7.30 v.v. Anapilio parapijos salėje. Visi nariai kviečiami dalyvauti.

Kalėdiniai sveikinimai

Jau planuojamas kalėdinis "TŽ" numeris, kuris išeis gruodžio 17 d. **Visa medžiaga, skirta šiam numeriui, laukiama vėliausiai iki gruodžio 10 d.** Kalėdinius sveikinimus kviečiame siųsti dar prieš šią datą, kad spaustuvė galėtų juos laiku paruošti. Yra dveji sveikinimai – bendras ir atskiri, asmeniniai. Į bendrąjį sveikinimą įrašomi visi tie, kurie pareiškia tokį norą ir atsiunčia auką "TŽ". Asmeniniai bei atskirieji sveikinimai yra rėminiai. Jų kaina pagal užimamą plotą. Jais daugiausia naudojasi parapijos, organizacijos, institucijos ir pavieniai asmenys. Sveikinimas per laikraštį šiuo metu yra geriausias būdas pasiekti savo artimuosius ne tik išeivijoje, bet ir Lietuvoje. Tuo būdu išvengiama atvirukų siuntinėjimo, kuris pareikalauja daug laiko ir išlaidų.

Vilniaus radijo laidos užsieniui nuo 1996 m. spalio 27 d. girdimos 7 val. vakaro 6120 khz dažniu.

Kanados lietuvių muziejaus-archyvo valdyba dėkoja V. ir E. Smilgiams už \$40 auką.

Vyt. Aušrotas, Anapilio knygynų vedėjas, savanoriškai išplatino "Tėviškės žiburius" už \$100. Nuoširdi jam padėka.

A. a. Ramutė Grigonienei mirus, užjausdami vyrą Adomą, sūnus su šeimomis, Toronto vilniečiai "Tėviškės žiburiams" aukoję \$20.

A. a. Juozo Balsio atminimui, užjausdami velionies seserį Genutę ir artimuosius, Vita Lapaitienė "Tėviškės žiburiams" aukoję \$20.

A. a. Bertos Liorencienės, mirusios Filadelfijoje, atminimui pagerbti E. Lorencienė su šeima Tremtinių vaikų mo-kyklai "Lietuvių Namai" Vilniuje aukoję \$40.

A. a. Edmundo Stahlkopf atminimui pagerbti, užjausdami jo žmoną Lioliją, E. Lorencienė Tremtinių vaikų mo-kyklai "Lietuvių Namai" Vilniuje aukoję \$30.

A. a. Juozo Balsio atminimui, užjausdami žmoną, vaikus, seserį Genutę Valiūnienę bei kitus artimuosius, Bronius ir Ona Sergačiai "Tėviškės žiburiams" aukoję \$30.

A. a. Jurgio ir Birutės Strazdų 10-11-tosios mirties metinės, po Mišių Lietuvos kankinių šventovėje ir vainikų uždėjimo ant velionių kapų Šv. Jono lietuvių kapinėse, spalio 12 d. paminėtos Toronto Lietuvių Namuose pietumis ir prisiminimu, kurio metu kalbėjo H. Stepaitis, B. Saplys, "Atžalyno" atstovė bei T. Stanulis ir A. Zaprackas – minėjimo organizatoriai. Kalbose prisiminti J. Strazdo nuopelnai steigiant Lietuvių Namus, "Paramą", remiant jaunimo veiklą. Už minėjimo surengimą dėkojo iš Kau- no atvykęs J. ir B. Strazdų sūnus Vaidotas. Inf.

• Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGOS VALDYBA Kviečia JAUNIMĄ 16-35 M. AMŽIAUS į metinį suvažiavimą

lapkričio 2, šeštadienį, 1.30 v.p.p. Lietuvių Namuose.

♦ Vyks paskaitos ir diskusijos apie lietuvių jaunimą, KLJS statuto peržiūrėjimas ir naujos valdybos rinkimai. Dalyviams bus paruoštos vaišės. **Kviečiame narius į naują valdybą, dalyvius bei svečius.**

♦ Po posėdžių KLJS socialinė komisija rengia **"Kaukių balių"** Lietuvių Namų Didžiojoje salėje. **Kviečiame visus atitinkamai apsirengti ir su kaukėmis. Pradžią 8 v.v.** Dėl informacijos prašome kreiptis į valdybos narius.

Adresas: 1573 Bloor St. West, Toronto, ON,

tel. 416 762-5446

Maloniai kviečiame dalyvauti

Toronto Lietuvių Namų 45-tajame

TRADICINIAME POKYLYJE

1996 m. lapkričio 9, šeštadienį, 7 v. v.

Karaliaus Mindaugo menėje, 1573 Bloor Str. W.

Programoje: Londono "Pašvaistė".

Šokiams gros "Vaclovas ir Valdas".

Kokteiliai 6 val. vak. Veiks baras, užkandžiai ir loterija.

Bilietai gaunami LN raštinėje tel. 416 532-3311 ir įėjimas \$10.

Rengia – Toronto Lietuvių Namų ir Visuomeninės veiklos komitetas

Balsuokime lapkričio 10 d. antrame rate !!!

SEIMO RINKIMAI DAR NEPASIBAIGĖ

Primername, kad išeivija, balsavusi Vilniaus nr.1 apygardoje turi vėl balsuoti antrame rate. Antro rato balsavimas pasibaigs lapkričio 10 d. **Andrius Kubilius**, Tėvynės sąjungos kandidatas, pirmavo pirmame rate ir surinko 31% balsų. Kviečiame visus, kuriems rūpi Lietuvos ateitis, vėl balsuoti už **Andrių Kubilių**. Jis, kaip laiminčios partijos atstovas, turės svarų balsą seime ir galės pilnai atstovauti išeiviją. Kaip jau žinome iš savo patirties Kanadoje, nepriklausomų narių balsai neturi tokios reikšmės.

Tėvynės sąjungos Kanados skyrius

PAGALBOS PRAŠYMAS

1996 m. birželio pradžioje Kauno tapytoja, grupės "Angis" nari, Antaną Obcarską senamiestyje, prie dirbtuvės durų, užpuolė chuliganai ir sunkiai sužalojo dešiniąją akį. Nuo to laiko Antanas negali nieko matyti ta akimi ir užsiimti tapyba. Po trijų operacijų Kaune gydytojui jam patarė ieškoti specialistų užsienyje. Pirmą specialistų operaciją buvo padaryta Anglijoje Londone, ir dabar yra vilties, kad jo regėjimas bus atgaudas. Tam reikia dar vienos ar dviejų operacijų, kurios daug kainuoja (\$7000 už vieną operaciją), o Antanas neturi savo lėšų.

Nuoširdžiai prašom tautiečius padėti finansiškai. Finansinę pagalbą prašau siųsti šiuo adresu: Stanley Obcarskas, 9 Constantine Way, Bancroft Park, Milton Keynes MK13 0RA, England. Nuoširdžiai dėkoju –

Stasys Obcarskas, operacijų organizatorius Anglijoje

Vilniaus krašto lietuvių sąjunga išeivijoje palaikydama glaudžius ryšius su "Vilnijos" draugija, kuri rūpinasi pietryčių Lietuvos žmonių išjungimu į tautos kamieną, dėkoja Kanados lietuvių fondui, kredito kooperatyvui "Parama" ir Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvui, suteikusiems po 1000 dol. paramą Rytų Lietuvos lietuviškų mokyklų ir mokytojų būklės pagerinimui. Ačiū už Rytų Lietuvos padėties supratimą.

VKL sąjungos centro valdyba

ISNUOMOJAMAS vieno miegamo su virtuve ir vonia butas Jane ir Dundas gatvių rąjone Yra atskiras įėjimas. Tel. 416 766-8321

Šarūno Marčiulionio krepšinio mokyklos 1982 metais gimusiu vaikinių komanda š. m. spalio 10-21 d.d. viešėjo Torontе, kur sužaidė 7 rungtynes su Kanados lietuvių bei kanadiečių komandomis ir dalyvavo Kanados lietuvių dienų renginiuose. Mūsų apgyvendinimu, maitinimu, ekskursijomis ir laisvalaikio rūpinosi Toronto lietuviai. Ačiū visiems už šiltą priėmimą, dėmesį ir nuoširdų rūpinimąsi. Mes išsivežėme puikius prisiminimus apie Jūsų gražią šalį ir gerus žmones. Tik Jūsų dėka tolimoji Kanada tapo mums tokia artima ir miela!

Zita Marčiulionytė, Šarūno Marčiulionio krepšinio mokyklos direktorė

MONTREAL

"Rūtos" klubo mugė-bazaras spalio 20 d. Aušros Vartų parapijos salėje praėjo gana sėkmingai. Vadinamoji "tūkstantinė loterija" susilaukė didžiausio dėmesio, nors laimikčių tebuvo 600. Pietūs su-traukė nemažą skaičių cepelinų mėgėjų. Kavinė su pyragais ir kava bei tortais, rankdarbių krautuvėlė visą laiką turėjo klientų. Didžiosios loterijos bilietų platintojos sukiojosi po salę, kviesdamos žmones domėtis vertingais laimikiais. Nuostabiai pasireiškė šio renginio vyriausia koordinatore Stasė Baršauskienė, kuri ne tik sukvietė porą tuzinų darbščių talkininkų, bet ir pati prisidėjo prie kiekvieno didesnio ar mažesnio darbo. Savo auka mugę parėmė lietuviškos institucijos ir kai kurie profesionalai.

Klubas reiškia padėką visiems, bet kuo prisidėjusiems prie mugės pasisekimo.

Elena ir Jonas Gorai, nuoširdūs Aušros Vartų parapijiečiai, išsikėlė į Vankuverį, kur gyvena dukte.

Aušros Vartų parapijos metinis renginys – pietūs bus lapkričio 10 d. po 11 val, pamaldų parapijos salėje. Pradžioje bus trumpa meninė programa. Kviečiami visi lietuviai su draugais pietuose dalyvauti, o parapijiečiai prašomi prisidėti ir daiktais, tinkančiais loterijai.

A.a. dr. Juozas Senikas, 78 m. amžiaus, mirė spalio 15 d. Palaidotas spalio 24 d. Liūdi žmona, dukte ir du sūnus su šeimomis bei kiti artimieji. B.S.

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Seve, Montreal (Quebec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai – Automobiliai – Prekyba – Atsakomybė

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 514 722-3545 FAX 514 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.

PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 514 256-5355

Greitas ir tikslus pataravimas. Pasiteiravimas nepareigoja apsidrausti.

Įvairios žinios

Vilniškis savaitraštis "Dienovidis" 1996 m. 39 nr. išspausdino pokalbį su Kanados lietuvių katalikų moterų draugijos centro valdybos pirmininke Angelika Sungailiene. Visą puslapį užimančiame pokalbyje su "Dienovidžio" redaktore A. Sungailienė papasakojo apie Kanados lietuvių katalikų moterų draugijos įsteigimą, jos atliktus darbus ir jos telkiamą finansinę paramą pagalbos reikalingoms Lietuvos institucijoms – našlaičių, beglobių vaikų, tremtinių... Kanados lietuvių katalikų moterų draugija, turinti šiuo metu penkis skyrius su 350 narių, palaiko glaudžius ryšius su Lietuvos katalikų moterų draugija, kuriai pirmininkauja Gražina Paliokienė. Kanadietės per pastaruosius penkerius metus Lietuvos labdarai suteikė 200,000 dolerių. Tai gyvastinga organizacija, gražiai besireiškianti ypąč parapijų ir kitokioje veikloje. Inf.

GAMINU koldūnus su mėsa, varške ir grybais. Kaina 100 vnt. \$15. Pristatymas \$2. Skambinti Aldonai tel. 416 233-5996.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti Algiiui tel. 905 272-8323.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu - sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

PUNIA Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ atlieka įvairiausias statybos-remonto darbus. Įvedame dujotiekius, oro ir vandens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio darbus, nusauginame rūsius, dengiame stogus ir t. t. Garantuojame gerą darbo kokybę. Skambinti Alvydui tel. 905 848-9628 416 609-5108 (pager).

DAIVA DALINDA, BBA, Broker

Exact the best Tel. 416 231-5000 FAX 416 233-2713

Amerikos didžiausia namų pardavimo įstaiga Kanadoje!

Islington-Kingsway Realty Inc.

Prezidentė, turinti 16 metų patyrimą, jums sąžiningai patarnaus.

Nemokamas namo įvertinimas.

2908 Bloor Street West, Etobicoke, Ont. M8X 1B6

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė

1551 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A5 (prie Lietuvių namų)

Priima pacientus pagal susitarimą

Tel. 416 532-7115

Susitarus priima pacientus ir vakarais

HOMELIFE

HomeLife/Realty One Ltd. Realtor-Member FAX 416 763-5097

2261 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6S 1N8

Visais namų pirkimo-pardavimo reikalais jus informuos ir maloniai patarnaus

NIJOLĖ B. BATES tel. 416 763-5161 (24 val. pager)